

ทัศนคติของวัยรุ่นต่อการเลือกคู่ครอง: กรณีศึกษานักเรียนโรงเรียนอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร

นางสาว อรุณลักษณ์ เนตรศิริ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาพัฒนามนุษย์และสังคม (สหสาขาวิชา)

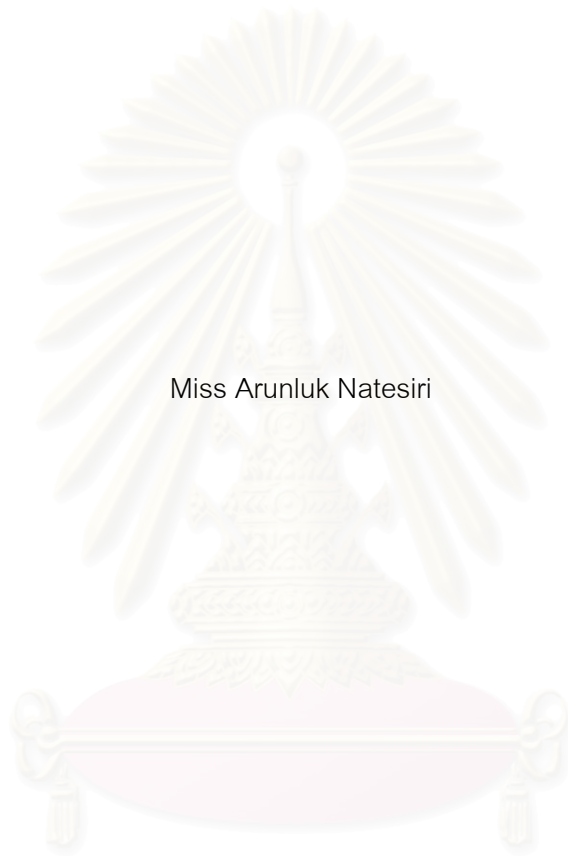
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2551

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ATTITUDE OF ADOLESCENCE TOWARDS MATE SELECTION: A CASE STUDY OF
VOCATIONAL STUDENTS IN BANGKOK

Miss Arunluk Natesiri

สถาบันวิทยบริการ

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Human and Social Development

(Interdisciplinary Program)

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 2008

Copyright of Chulalongkorn University

นางสาวอรุณลักษณ์ เนตรศิริ: ทักษะคติของวัยรุ่นต่อการเลือกคู่ครอง: กรณีศึกษานักเรียน
โรงเรียนอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร (ATTITUDE OF ADOLESCENCE TOWARDS
MATE SELECTION: A CASE STUDY OF VOCATIONAL STUDENTS IN BANGKOK)
อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: รศ.ดร.วิพรรณ ประจวบเหมาะ, อ.ที่ปรึกษาร่วม: นางสาว
ศิริวรรณ ศิริบุญ 123 หน้า.

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติของ
วัยรุ่นต่อการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติ:กรณีศึกษานักเรียนโรงเรียนอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร
เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ นักเรียนอาชีวศึกษาทั้ง 6 สถาบันใน
เขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 1,000 คน เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติของวัยรุ่นต่อ
การเลือกคู่ครองแบบอุดมคติกับตัวแปรอิสระทั้ง 18 ตัว โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ถดถอยอย่างง่าย
การวิเคราะห์การถดถอยพหุ และการวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบขั้นตอน

ผลการศึกษา พบว่า นักเรียนอาชีวศึกษามีคะแนนทัศนคติในการเลือกคู่ครองแบบ
อุดมคติเฉลี่ยเท่ากับ 20.14 คะแนน จากคะแนนเต็ม 25 คะแนน ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุ
ของทัศนคติในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติกับตัวแปรอิสระทั้ง 18 ตัว สามารถร่วมกันอธิบายการ
แปรผันของทัศนคติในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติได้ร้อยละ 9.6 ($R^2 = .096$) และเมื่อควบคุม
อิทธิพลของตัวแปรอิสระตัวอื่นๆแล้ว มีตัวแปรอิสระเพียง 7 ตัว ที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติในการเลือก
คู่ครองแบบอุดมคติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ≤ 0.05 ได้แก่ แผนกวิชาที่เรียน ผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียน สถานภาพสมรสของบิดามารดา รายได้ต่อเดือนของนักเรียน การให้คุณค่าของ
พรหมจรรย์ การเลือกคู่ครองด้วยตนเอง ความเชื่อมั่นในตัวเอง

ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุขั้นตอน พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติในการเลือก
คู่ครองแบบอุดมคติกับปัจจัยทางประชากรและด้านการเรียน ปัจจัยด้านครอบครัวและผู้ปกครอง
ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ปัจจัยทางสังคม และปัจจัยทางจิตวิทยาและวัฒนธรรม ที่ประกอบด้วย
ตัวแปรอิสระรวมทั้งสิ้น 18 ตัวแปรนั้น พบว่า สัมประสิทธิ์ของการตัดสินใจ (R^2) ของความสัมพันธ์
ระหว่างทัศนคติในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติ คิดเป็นเพียงร้อยละ 8.2

สาขาวิชา.....พัฒนามนุษย์และสังคม.....

ปีการศึกษา.....2551.....

ลายมือชื่อนิสิต..... อ.รุ่งนภา ช. พ. ๖๗ ๓๖๓๖

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก..... อิม ฝน

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม..... วิรัชคน สิงบุญ

4989228520: MAJOR HUMAN AND SOCIAL DEVELOPMENT

KEYWORDS : ATTITUDE OF ADOLESCENCE TOWARD MATE SELECTION

ARUNLUK NATESIRI: ATTITUDE OF ADOLESCENCE TOWARD MATE SELECTION
A CASE STUDY OF VOCATIONAL STUDENTS IN BANGKOK. ADVISOR: ASSOC.
PROF. VIPAN PRACHUABMOH, Ph.D., CO-ADVISOR: MISS SIRIWAN SIRIBOON,
123 pp.

The main objective was to study the factors affecting attitude of adolescence ideal toward ideal mate selection of vocational students in Bangkok. The sample consisted of 1,000 students from 6 vocational schools and was selected by multi-stage sampling. Data were collected by self-administered questionnaires. Simple regression analysis and multiple regression analysis with stepwise method were used for data analysis.

This research found that the average point of attitude of adolescence toward ideal mate selection among the students is 20.14 from total 25. The result of Multiple Regression Analysis shows that a group of 18 independent variables can explain the variables of attitude of adolescence toward ideal mate selection about 9.6 percent. After controlling all independent variables, only 7 factors namely; attitude on GPA, department, parent's marital status, student incomes, virgin, self - mate selection, self confident.

The results from multiple regression revealed very low value of coefficient of Determination (R^2) of 8.2 percent. The result stated that the 6 factors namely demographic factor, family factor, economic factor, social factor, psychological and cultural factors have very small impact on the variation attitude of adolescence toward ideal mate selection.

Field of Study : Human and Social Development

Academic Year : 2008.....

Student's Signature Arunluk Natesiri

Advisor's Signature Vipan Prachuabmoh

Co-Advisor's Signature Siriwan Siriboon

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลือจากบุคคลหลายท่าน ผู้วิจัยขอกราบ
 ขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดมฺพิพรรณ ประจวบเหมาะ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และอาจารย์
 ศิริวรรณ ศิริบุญ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่ได้สละเวลาอันมีค่ายิ่งเพื่อให้คำปรึกษา แนะนำ
 แนวทางที่ถูกต้อง ให้ข้อคิดเห็น ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วนใจใส่ด้วยดี
 เสมอมา นอกจากนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ มาลินี วงษ์สิทธิ์ ธีระธานกรกรมการสอบ
 วิทยานิพนธ์ ศาสตราจารย์ ดร.ปราโมทย์ ประสาทกุล กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกมหาวิทยาลัย และ
 อาจารย์ทรายแก้ว ทิพากร กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้ชี้แนะสิ่งอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อ
 วิทยานิพนธ์และตรวจแก้วิทยานิพนธ์นับตั้งแต่เริ่มต้นดำเนินการจนเสร็จสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณพระคุณอาจารย์ เจ้าหน้าที่ที่ ๖ สถาบันการศึกษา ที่ช่วยประสานงานและอำนวยความสะดวก
 ความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล รวมทั้งนักเรียนทั้ง ๑๐๐ คน ที่กรุณาตอบแบบสอบถามเพื่อเป็น
 ข้อมูลอันสำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งแก่วิทยานิพนธ์นี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์หลักสูตรสหสาขาพัฒนามนุษย์และสังคมทุกท่านที่ได้มอบ
 ความรู้และประสบการณ์อันมีค่าแก่ผู้วิจัย และเจ้าหน้าที่สถาบันวิจัยสังคม วิทยาลัยประชากรศาสตร์ที่ให้
 ความช่วยเหลือ ประสานงานตลอดระยะเวลาที่ศึกษา ขอบพระคุณอาจารย์ ธนารดี คำยา ที่คอยให้
 คำปรึกษาและความช่วยเหลือเสมอมา

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณผู้ที่อยู่เบื้องหลังความสำเร็จของผู้ศึกษาคณพ่อก-คุณแม่ กอบพันธ์
 และเพลินพรรณ เนตรศิริ คุณแม่คนที่สอง เรวดี เนตรศิริ คุณย่าสมพร และคุณอาไชยยัน เนตรศิริ
 ที่ได้อบรมสั่งสอน มอบความรัก ความอบอุ่น ความเข้าใจ การดูแลเอาใจใส่อย่างดีที่สุด ผู้ศึกษาได้มี
 กำลังใจ กำลังกาย ความเพียรพยายาม ความอดทน ในการต่อสู้กับปัญหาอุปสรรคต่างๆ รวมทั้งยก
 อังสนา เนตรศิริพี่เลี้ยง ปริญญา ปทุมแสงทอง ที่คอยให้คำแนะนำที่ดีและเป็นกำลังใจที่ดีตลอดมา เพื่อนไผ่
 วิณามรณ์ ฐูปแพ ที่อยู่เคียงข้างเป็นกำลังใจ ต่อสู้ร่วมทุกข์ สุขเสมอมา เพื่อนปิ ปิยาพร อรุณพงษ์ ที่คอย
 ช่วยเหลือและให้คำปรึกษาในทุกๆเรื่อง เพื่อนหญิง เมธิรา ไกรนที ที่ช่วยสร้างกำลังใจให้กันและกัน
 เพื่อนปอ พรวัน จันทังษี ที่คอยช่วยเหลือในเรื่องเทคนิคเพื่อนุ่น สรียา พรหมนิ่มและเพื่อนหญิง ทศพล
 กิจรังสิกุล ที่คอยช่วยเหลือทางด้านภาษาและเพื่อนร่วมรุ่น 5 นอกจากนี้ขอขอบพระคุณบุคคลอีกหลาย
 ท่านที่ยังไม่ได้เอ่ยนามที่มีส่วนในการทำให้วิทยานิพนธ์ครั้งนี้สำเร็จไปด้วย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามการวิจัย.....	3
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ขอบเขตและข้อจำกัดของการวิจัย.....	3
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
แนวคิดและทฤษฎี.....	6
1. แนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติ.....	6
2. แนวคิดเกี่ยวกับวัยรุ่น.....	9
3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเลือกคู่ครอง.....	13
4. ทฤษฎีการขัดเกลาทางสังคม.....	17
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	20
กรอบแนวคิด.....	35
สมมติฐานการวิจัย.....	36

บทที่	หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัย..... 38
	ประชากรเป้าหมาย..... 38
	กลุ่มตัวอย่าง..... 38
	การสุ่มตัวอย่าง..... 38
	การเก็บรวบรวมข้อมูล..... 40
	ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือและการทดสอบคุณภาพของเครื่องมือ..... 41
	นิยามตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยและการวัดตัวแปร..... 42
	การวิเคราะห์ข้อมูล..... 47
4	ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง..... 49
	ปัจจัยทางประชากรและปัจจัยด้านการเรียน..... 49
	ปัจจัยด้านครอบครัวและผู้ปกครอง..... 51
	ปัจจัยทางเศรษฐกิจ..... 54
	ปัจจัยทางสังคม..... 55
	ปัจจัยทางจิตวิทยาและวัฒนธรรม..... 60
5	ทัศนคติของวัยรุ่นต่อการเลือกคู่ครอง..... 65
	ทัศนคติในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติ..... 72
6	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติของวัยรุ่นในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติ..... 74
	การวิเคราะห์การแปรผันสองทาง (Bivariate Analysis)..... 74
	การวิเคราะห์การแปรผันหลายทาง (Multivariate Analysis)..... 88
7	สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ..... 94
	ผลการวิเคราะห์ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง..... 95
	ผลการวิเคราะห์ทัศนคติของวัยรุ่นต่อการเลือกคู่ครอง..... 95
	ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติของวัยรุ่นต่อการเลือกคู่ครองแบบ อุดมคติ..... 96
	ข้อเสนอแนะ..... 100

บทที่

หน้า

รายการอ้างอิง.....	102
ภาคผนวก.....	108
ภาคผนวก ก	109
ภาคผนวก ข	120
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	123

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญญัตราจ

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนประชากรจำแนกตามสถาบันอาชีวศึกษา.....	39
2	จำนวนประชากรและขนาดตัวอย่างจำแนกตามสถาบันและชั้นปี.....	40
3	การกระจายความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ของลักษณะทางประชากรและด้านการเรียนของกลุ่มตัวอย่าง.....	50
4	การกระจายความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ของลักษณะด้านครอบครัวและผู้ปกครองของกลุ่มตัวอย่าง.....	52
5	การกระจายความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ของลักษณะทางเศรษฐกิจของกลุ่มตัวอย่าง.....	54
6	ร้อยละของ นักเรียนตาม การได้รับการอบรมสั่งสอนจากครอบครัว ในรูปแบบ ต่างๆ.....	56
7	การกระจายความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด และ ค่าสูงสุด ของคะแนนการได้รับการอบรมสั่งสอนจากครอบครัว.....	57
8	ร้อยละของนักเรียนตามสภาพแวดล้อมในโรงเรียน.....	57
9	การกระจายความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด และ ค่าสูงสุด ของคะแนนสภาพแวดล้อมในโรงเรียน.....	58
10	ร้อยละของนักเรียนตามการเปิดรับสารเกี่ยวกับการเลือกคู่ครอง.....	59
11	การกระจายความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด และ ค่าสูงสุด ของคะแนนการเปิดรับสารเกี่ยวกับการเลือกคู่ครอง.....	60
12	ร้อยละของนักเรียนตามการให้คุณค่าของพรหมจรรย์.....	61
13	การกระจายความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด และ ค่าสูงสุด ของคะแนนการให้คุณค่าของพรหมจรรย์.....	62
14	ร้อยละของนักเรียนตามอิทธิพลของคนรอบข้าง.....	63
15	ร้อยละของนักเรียนตามความเชื่อมั่นในตัวเอง.....	64
16	การกระจายความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด และ ค่าสูงสุด ของคะแนนความเชื่อมั่นในตัวเอง.....	65
17	สถิติ Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) และ Bartlett's Test.....	66
18	การวิเคราะห์ปัจจัยของข้อคำถามทัศนคติในการเลือกคู่ครอง.....	68

ตารางที่		หน้า
19	วิเคราะห์ปัจจัยของข้อคำถามทัศนคติในการเลือกคู่ครองตามทฤษฎีการเลือกคู่ครอง.....	69
20	ความสามารถในการอธิบายการแปรผันของ 6 ปัจจัยตามทฤษฎีการเลือกคู่ครอง.....	70
21	ค่าความเชื่อถือของข้อคำถามภายใต้ทฤษฎีการเลือกคู่ครอง แบบอุดมคติ.....	70
22	ร้อยละของนักเรียนตามทัศนคติในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติ.....	72
23	การกระจายความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด และค่าสูงสุด ของคะแนนทัศนคติในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติ.....	73
24	ผลการวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่าย ของทัศนคติในการเลือกคู่ครอง แบบอุดมคติ (n = 1,000).....	86
25	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ.....	89
26	ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุของทัศนคติในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติ.....	92
27	ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุขั้นตอนของทัศนคติในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติ.....	93
28	สรุปผลการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติของนักเรียนอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยวิธีการวิเคราะห์การถดถอย.....	99
29	ค่าความเชื่อมั่นของข้อคำถามด้านทัศนคติในการเลือกคู่ครอง.....	121

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	องค์ประกอบของทัศนคติ.....	8

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

นักทฤษฎีชาวตะวันตก ชื่อ Secord และ Backman กล่าวไว้ว่า ความรัก การเลือกคู่ครอง ที่นำไปสู่การสมรสระหว่างบุคคลสองคนจะเกิดขึ้นได้ เมื่อผลลัพธ์ที่ได้จากความสัมพันธ์กันนั้นเกิดคุณภาพที่สองฝ่ายต่างได้ประโยชน์สูงสุด จากความสัมพันธ์นั้น ความสัมพันธ์ใดก็ตามที่ขาดดุล ความสัมพันธ์นั้นก็ยุติลงและกลายเป็นความสัมพันธ์ที่นึกถึงตนเองเป็นหลัก เมื่อฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดไม่ถูกใจ เสียเปรียบ ก็จะตัดสินใจยุติความสัมพันธ์ ซึ่งนำไปสู่การหย่าร้างในที่สุด (Paul and Carl, 1974: 89)

การแต่งงานและการใช้ชีวิตคู่ให้มีความสุขนับเป็นสิ่งที่ปฏิบัติได้ค่อนข้างยาก หากพิจารณาการหย่าร้างในสังคมไทยปัจจุบัน พบว่า อัตราการหย่าร้างค่อนข้างสูงและมีแนวโน้มสูงขึ้นในอนาคต สำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่ามีคู่สมรสที่ประสบความล้มเหลว มีเหตุให้ต้องหย่าร้างเป็นจำนวนไม่น้อย จากสถิติในช่วงปี 2547 – 2550 แสดงว่า ปี 2547 มีการหย่าร้าง 86,982 คู่ ปี 2548 มีการหย่าร้าง 90,688 คู่ ปี 2549 มีการหย่าร้าง 91,155 คู่ และปี 2550 มีการหย่าร้าง 100,420 คู่ ตามลำดับ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2550: 36) ดังนั้นวิธีการหนึ่งซึ่งน่าจะช่วยแก้ไขปัญหการหย่าร้างและความอ่อนแอของสถาบันครอบครัวได้ อาจต้องเริ่มตั้งแต่กระบวนการทางสังคมที่มา ก่อนการสร้างครอบครัว นั่นก็คือ การเลือกคู่ครอง (mate selection) ซึ่งเป็นกระบวนการที่สำคัญในการเลือกบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่มีคุณสมบัติที่พึงปรารถนามาเป็นคู่ชีวิต

การเลือกคู่ครองถือเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญของชีวิตสมรส และครอบครัว ซึ่งถือเป็นสถาบันทางสังคมแห่งแรกที่มีความสำคัญที่สุดและเป็นรากฐานสำคัญของสังคม การตัดสินใจในการเลือกคู่ครองถือเป็นการตัดสินใจที่สำคัญในชีวิต เพราะผลของการตัดสินใจเลือกคู่ครอง นอกจากจะนำไปสู่ ความสุข ความสมหวัง หรือความล้มเหลวในชีวิตของคู่สมรสแล้ว การตัดสินใจเลือกใครเป็นคู่ครองจะครอบคลุมไปถึงเรื่องของการขยายวงศ์ญาติ ซึ่งเป็นกระบวนการในการเลือกบุคคลเข้าร่วมเครือญาติ ร่วมเป็นสมาชิกในกลุ่มสังคมที่ตนสังกัด ตลอดจนมีผลต่อการรับหรือถ่ายทอดวัฒนธรรมของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง หรือบูรณาการรวมหน่วยวัฒนธรรมของทั้งสองฝ่ายเข้าด้วยกัน แล้วถ่ายทอดไปยังรุ่นลูกหลาน (สนิท สมัครการ, 2543: 45)

ในอดีตบิดามารดา ผู้ปกครองเป็นผู้เลือกคู่ครองให้ลูก โดยที่หนุ่มสาวไม่มีโอกาสตัดสินใจด้วยตนเอง ทุกอย่างขึ้นอยู่กับมติตัดสินใจของ บิดามารดา ความสัมพันธ์ระหว่างชายหญิงอยู่

ภายใต้กรอบของประเพณีอย่างเคร่งครัด ไม่ว่าจะเป็นการพบปะพูดคุย การรักษาวลสงวนตัว แสดงให้เห็นว่า การเลือกคู่ครองมิใช่เป็นเพียงเรื่องส่วนตัวเฉพาะบุคคลสองคนที่เลือกซึ่งกันและกัน แต่ทว่ามีผลกระทบไปถึงสังคมในระดับต่างๆ นับตั้งแต่ครอบครัวที่บุคคลนั้นถือกำเนิดมา รวมถึง เครือญาติ กลุ่มเพื่อน ตลอดจนกลุ่มสังคมอื่นๆ ที่บุคคลเข้าไปเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์ด้วย การตัดสินใจเลือกใครเป็นคู่ครองจึงมีอาจกระทำได้ตามอำเภอใจเพียงลำพังตนเองได้ แต่ก็มีอิทธิพลของกลุ่มสังคมต่างๆ เข้าแทรกแซงไม่ทางใดก็ทางหนึ่งอยู่เสมอ นอกจากสังคมจะมีอิทธิพลต่อการกำหนดขอบเขตของผู้ที่อาจได้รับเลือกเป็นคู่ครองแล้ววัฒนธรรมซึ่งอยู่ในรูปของค่านิยม กฎหมาย ธรรมเนียมประเพณีและอื่นๆ ยังวางกรอบสำหรับให้ปัจเจกบุคคลเลือกคู่ครองที่มีคุณสมบัติสอดคล้องกับสิ่งที่สังคมกำหนดด้วย

ในยุคปัจจุบันการที่สังคมไทยรับแนวคิด วัฒนธรรมตะวันตกและอยู่ในยุคอุตสาหกรรมและยุคโลกาภิวัตน์ ทำให้ประเทศไทยมีความทันสมัย เน้นการพัฒนาด้านต่างๆ อย่างก้าวกระโดด เศรษฐกิจกลายเป็นตัวชี้วัดที่สำคัญต่อความสุขในครอบครัว ความต้องการตอบสนองทางด้านวัตถุ การลดลงของการให้ความ สำคัญกับคุณค่าบรรทัดฐานทางสังคม จารีตประเพณีดั้งเดิม การรับแนวคิด วัฒนธรรมตะวันตก ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างหลากหลายในสังคมไทย วัยรุ่นซึ่งเป็นวัยที่พร้อมเปลี่ยนแปลงและรับสิ่งใหม่ๆ เป็นกลุ่มที่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงแบบแผนการดำเนินชีวิตดังกล่าวโดยตรง อาทิเช่น วัยรุ่นมีความคุ้นเคยต่อการสมาคมกับเพศตรงข้าม ชายและหญิงมีสถานภาพเท่าเทียมกัน บิดามารดาลดการควบคุมบุตรลง หญิงและชายมีเสรีภาพในการคบหาสมาคมกับเพื่อนต่างเพศมากขึ้น และมีเสรีภาพในการตัดสินใจเลือกคู่ครองมากขึ้น การเลือกคู่ครองจะถือเอาความพึงพอใจและรสนิยมส่วนตัวเป็นสำคัญ ไม่ชอบการคลุมถุงชน หญิงสาวให้ความสำคัญกับการรักษา พรหมจรรย์จนถึงวันแต่งงานน้อยลง และการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรสมีแนวโน้มจะเพิ่มสูงขึ้น จะเห็นได้ว่าการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อ และพฤติกรรม การเลือกคู่ครองของวัยรุ่นปัจจุบันที่แตกต่างจากวัยรุ่นในอดีต ซึ่งส่งผลกระทบต่อ การสร้างและดำรงอยู่อย่างเข้มแข็งของสถาบันครอบครัว

เนื่องจากวัยรุ่นมีคุณลักษณะ ส่วนบุคคลที่แตกต่างกันและมีบริบททางสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาถึงทัศนคติของวัยรุ่นต่อการเลือกคู่ครอง โดยกำหนดกลุ่มเป้าหมายไปที่นักเรียนอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร การศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนอาชีวศึกษามีอายุระหว่าง 18 - 21 ปี ซึ่งอยู่ในช่วงวัยรุ่นนั้นเป็นเพราะ วัยนี้เป็นวัยที่มีความต้องการ มีความสนใจในเรื่องเพศและเพื่อนต่างเพศ อยู่ในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อที่กำลังก้าว หรือเปลี่ยนผ่านไปสู่วัยผู้ใหญ่ เรียนรู้และพัฒนาความสามารถในการควบคุมตนเอง

เป็นตัวของตัวเอง ต้องการพึ่งตนเองและเป็นวัยที่บรรลุนิติภาวะ สามารถตัดสินใจ วางแผนโครงการชีวิต และมีความเป็นอิสระเสรี สามารถลงมือทำสิ่งต่างๆได้ด้วยตนเอง ซึ่งการคิดและการตัดสินใจของวัยรุ่นโดยเฉพาะเรื่องเพศและคู่วัยรุ่นจะมีผลกระทบต่อสถาบันครอบครัวซึ่งเป็นสถาบันหลักและเป็นฐานรากของการสร้างความเข้มแข็งให้แก่สังคมโดยรวม ทั้งนี้เพราะหากการเลือกคู่วัยรุ่น เป็นไปในทิศทางที่เหมาะสมก็จะช่วยป้องกันความผิดพลาด ความทุกข์ ความเครียด ปัญหาและความล้มเหลวในการสร้างครอบครัว ซึ่งเป็นการช่วยลดปัญหาสังคมอันเกิดจากความไม่สงบสุข ในครอบครัวและยังเท่ากับเป็นการวางรากฐานที่เป็นปึกแผ่นมั่นคงให้แก่สังคมนั้นๆ อีกทางหนึ่งด้วย นอกจากนี้ การที่กำหนดพื้นที่เป้าหมายไว้ที่กรุงเทพมหานครเป็นเพราะ กรุงเทพมหานครเป็นสังคมเมืองและเป็นศูนย์กลางความเจริญในด้านต่างๆ ประกอบไปด้วยบุคคลที่มีความแตกต่างหลากหลาย ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม

คำถามการวิจัย

1. ปัจจุบันวัยรุ่นมีทัศนคติเกี่ยวกับการเลือกคู่วัยรุ่น แบบอุดมคติอย่างไร
2. ปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อการเลือกคู่วัยรุ่น แบบอุดมคติ และปัจจัยใดมีอิทธิพลต่อการเลือกคู่วัยรุ่นแบบอุดมคติในระดับสูง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงทัศนคติของวัยรุ่นใน การเลือกคู่วัยรุ่นแบบอุดมคติ โรงเรียนอาชีวศึกษาจังหวัดกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติของวัยรุ่น ในการเลือกคู่วัยรุ่นแบบอุดมคติ โรงเรียนอาชีวศึกษาจังหวัดกรุงเทพมหานคร

ขอบเขตและข้อจำกัดของการวิจัย

1. ด้านประชากร

ในการศึกษาครั้งนี้ มุ่งศึกษาเฉพาะนักเรียนอาชีวศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ที่กำลังศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) และเป็นผู้มีอายุระหว่าง 18 - 21 ปี ทั้งเพศหญิงและเพศชาย การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ ออกศึกษาเฉพาะนักเรียนอาชีวศึกษาบางสถาบันในกรุงเทพมหานคร และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) เท่านั้น เนื่องด้วยข้อจำกัดทางด้านเวลาและงบประมาณ

2. ด้านขอบเขตเนื้อหา

ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาถึงทัศนคติของวัยรุ่นต่อการเลือกคู่ครอง แบบอุดมคติ และปัจจัย ที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติของวัยรุ่นต่อการเลือกคู่ครอง แบบอุดมคติ เป็นการศึกษาเฉพาะทัศนคติในการเลือกคู่ครองตามกรอบทฤษฎีแบบอุดมคติเท่านั้น และศึกษา ปัจจัยทางประชากร ปัจจัยด้านครอบครัวและผู้ปกครอง ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ปัจจัยทางสังคม ปัจจัยทางจิตวิทยาและวัฒนธรรม ที่มีอิทธิพลต่อการเลือกคู่ครอง ซึ่งในความเป็นจริงอาจมี การเลือกคู่ครองตามกรอบทฤษฎีต่างๆ หรือตัวแปรอื่นๆที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน

3. ด้านระเบียบวิธีวิจัย

ผู้ศึกษาได้ใช้วิธีทดสอบแบบสอบถาม คือ นำแบบสอบถามไปส่งให้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนอาชีวศึกษาในแต่ละสถาบัน เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างกรอกแบบสอบถามด้วยตนเอง และขอรับแบบสอบถามกลับคืนภายในวันเดียวกัน ผลการศึกษาในครั้งนี้ ถึงแม้ว่าจะไม่สามารถใช้อ้างอิงเป็นข้อสรุปไปยังประชากรที่แท้จริงทั้งหมดได้ อาจก็ใช้เป็นแนวทางในการอนุมานเพื่อใช้ประโยชน์ได้

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ทัศนคติ	หมายถึง ความรู้สึกนึกคิด ที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ที่เป็นผลมาจากการเรียนรู้ ประสบการณ์ของแต่ละบุคคล ซึ่งจะก่อให้เกิดท่าทีการแสดงออกในรูปแบบคำพูด และพฤติกรรมต่างๆที่มีต่อสิ่งนั้น ทั้งในทางบวกและทางลบ
การเลือกคู่ครอง	หมายถึง การที่ฝ่ายชายหรือฝ่ายหญิงตัดสินใจเลือกฝ่ายตรงข้าม ที่มีคุณสมบัติที่ ตนพอใจมากที่สุดมาเป็นคู่ครอง โดยใช้หลักเกณฑ์ต่างๆมาพิจารณาเพื่อที่จะเลือกบุคคลนั้น
วัยรุ่น	หมายถึง นักเรียน นักศึกษา ที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนอาชีวศึกษา จังหวัดกรุงเทพมหานคร ในระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)
สภาพแวดล้อมในโรงเรียน	หมายถึง สภาพสภาวะใดๆ ที่อยู่ภายในโรงเรียนที่มีผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนซึ่งนำไปสู่ความรู้ทัศนคติ พฤติกรรม
การให้คุณค่าทางพรหมจรรย์	หมายถึง การให้ความสำคัญในการรักษา ความบริสุทธิ์ของเพศ โดยการไม่ มีความสัมพันธ์ทางเพศถึงขั้นมีการร่วมเพศ เมื่อยังไม่ได้ทำการสมรส

ความเชื่อมั่นในตนเอง

หมายถึง การที่ บุคคล มีความรู้ สึกแนใจหรือมั่นใจว่าตนเอง สามารถทำสิ่งต่างๆให้สำเร็จลุล่วงได้ตามที่บุคคลนั้นตั้งใจไว้ ด้วย ความถูกต้องเหมาะสม แม้จะมีเหตุการณ์หรือสิ่งอื่นใดมาเป็น อุปสรรค

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ข้อมูลที่ได้ทำให้สังคมมีโอกาสรับรู้และเตรียมพร้อมที่จะเผชิญและร่วมกันแก้ไขปัญหา ต่างๆอันอาจเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงทัศนคติเกี่ยวกับการเลือกคู่ครองในสถาบันครอบครัวไทย
2. ข้อมูลที่ได้สามารถนำไปใช้เป็นประโยชน์สำหรับการวิจัยอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับสถาบัน ครอบครัวไทย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎี

แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการวิจัย เรื่อง “ทัศนคติของวัยรุ่นต่อการเลือกคู่ครอง: กรณีศึกษานักเรียนโรงเรียนอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร” มีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติ
2. แนวคิดเกี่ยวกับวัยรุ่น
3. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการเลือกคู่ครอง
4. ทฤษฎีการขัดเกลาทางสังคม

1. แนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติ

1.1 ความหมายของทัศนคติ

ทัศนคติมาจากศัพท์ภาษาละตินว่า “aptus” หมายความว่าเหมาะสม (fitness) หรือการปรับให้เหมาะสม (adaptation) ในทางจิตวิทยาถือว่าทัศนคติเป็นตัวแปรที่ไม่สามารถสังเกตเห็นได้ง่าย แต่ต้องศึกษาค้นคว้าด้วยวิธีที่ซับซ้อน และยังถือว่าทัศนคติเป็นแกนกลางของจิตวิทยาสังคมในปัจจุบัน ทั้งนี้เพราะทัศนคติมีความสำคัญในการกำหนดพฤติกรรมในสังคม (จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย, 2549: 167-168) ได้มีผู้ให้ความหมายของคำว่าทัศนคติไว้ อย่างกว้างขวาง และจากการศึกษาของนักจิตวิทยาหลายท่านหลายกลุ่มทำให้เกิดแนวความคิดแตกต่างกันออกไป ตามหลักการและจุดเน้นแห่งทฤษฎี ซึ่งแต่ละท่านได้ให้ความหมายของคำว่าทัศนคติดังนี้

Thurstone (อ้างในจุฑารัตน์ เอื้ออำนวย, 2549: 169) ได้กล่าวถึงทัศนคติว่า ทัศนคติเป็นระดับของความมากน้อยของความรู้สึกในด้านบวกและลบที่มีต่อสิ่งหนึ่ง ซึ่งอาจจะเป็นอะไรก็ได้หลายอย่าง เช่น สิ่งของ บุคคล บทความ องค์การ เครื่องแบบ ทหาร ฯลฯ ซึ่งผู้รับรู้สามารถบอกความแตกต่างได้ด้วยว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย

Good V. Carter (1973 อ้างในมลิจันทร์ เกียรติสังวร, 2542: 26) ให้ความหมายของทัศนคติว่า หมายถึง แนวโน้มและท่าทีที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง สถานการณ์ หรือค่านิยมใดค่านิยมหนึ่ง โดยจะมีความรู้สึกและอารมณ์เข้ามาเกี่ยวข้อง ซึ่งสังเกตได้จากพฤติกรรมการแสดงออกทางวาจาและท่าทาง

Newcomb (1954 อ้างในลัดดา กิติวิภาค, 2532: 1-2) กล่าวว่าทัศนคติของบุคคลขึ้นอยู่กับลักษณะทางสิ่งแวดล้อมที่บุคคลได้รับ อาจแสดงออกมาทางพฤติกรรมใน 2 ลักษณะ คือ

1. ทัศนคติทางบวก (Positive Attitude) แสดงออกในลักษณะพึงพอใจ และเห็นด้วย หรือชอบ จะทำให้บุคคลอยากกระทำ อยากได้ อยากเข้าใกล้สิ่งนั้น

2. ทัศนคติทางลบ (Negative Attitude) แสดงออกในลักษณะ ไม่พึงพอใจ และไม่เห็นด้วย หรือไม่ชอบ จะทำให้บุคคลเกิดความเบื่อหน่ายชิงชัง ต้องการหนีให้ห่างจากสิ่งนั้น

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2546: 85) ให้ความหมายทัศนคติว่า เป็นความรู้สึกนึกคิดในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งจะแสดงออกให้เห็นได้จากคำพูดหรือพฤติกรรมที่จะสะท้อนทัศนคตินั้นๆ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยให้คำจำกัดความ ทัศนคติว่า หมายถึง ความรู้สึกนึกคิด ที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ที่เป็นผลมาจากการเรียนรู้ ประสบการณ์ของแต่ละบุคคล ซึ่งจะก่อให้เกิดท่าทีการแสดงออกในรูปแบบคำพูด และพฤติกรรมต่างๆที่มีต่อสิ่งนั้นทั้งในทางบวกและทางลบ

1.2 องค์ประกอบของทัศนคติ

การที่บุคคลจะมีทัศนคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง นั้น จำเป็น ต้องมีองค์ประกอบเป็นขั้นตอน ซึ่งองค์ประกอบของทัศนคติจะมีอยู่ 3 ประการ คือ (จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย, 2549: 170-171)

1. องค์ประกอบด้านความรู้ (Cognitive Component)

ประกอบด้วยองค์ความรู้ทั้งหมดที่บุคคลมีอยู่ หรือประสบการณ์เดิมเกี่ยวกับสิ่งที่เป็เป้าหมายของทัศนคติ (Attitude Object) และได้รับรู้ข้อเท็จจริง ความรู้ รวมถึงความเชื่อต่างๆเกี่ยวกับเรื่องนั้นเพิ่มเติม ซึ่งการที่บุคคลจะมีทัศนคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งนั้นบุคคลจำเป็นต้องมีความรู้ในสิ่งนั้น ซึ่งแตกต่างตามปริมาณของการรู้ต่อสิ่งนั้น ทำให้ทัศนคติในแต่ละบุคคลแตกต่างกัน

2. องค์ประกอบด้านความรู้สึก (Affective Component)

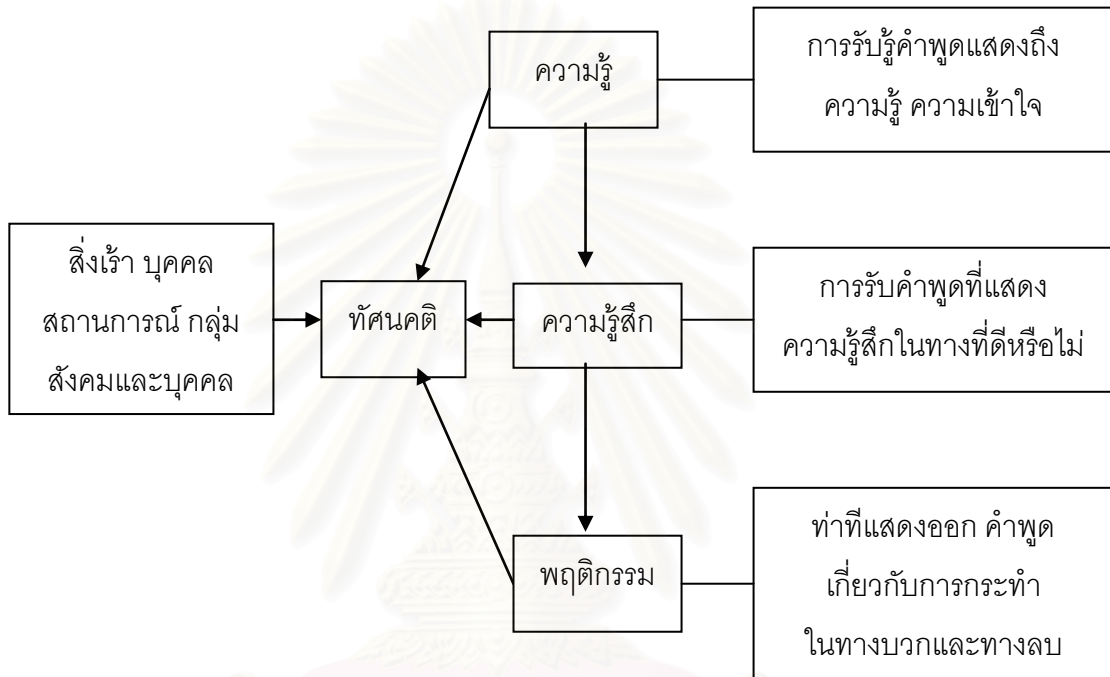
ประกอบด้วยความรู้สึกและอารมณ์ของบุคคลนั้นต่อเป้าหมาย ของทัศนคติ ซึ่งเป็นการประเมินค่าความรู้สึกเชิงบวก ได้แก่ ชอบ พอใจ เห็นใจ หรือความรู้สึกเชิงลบ ได้แก่ ไม่ชอบ ไม่พอใจ กลัว รังเกียจ ซึ่งจะสอดคล้องกับองค์ประกอบด้านความรู้เกี่ยวกับสิ่งนั้น เมื่อบุคคลมีความรู้ในสิ่งใดมาแล้วและความรู้นั้นมีมากพอ บุคคลก็จะเกิดความรู้สึกต่อสิ่งนั้น

3. องค์ประกอบด้านพฤติกรรม (Behavioral Component)

ประกอบด้วยความพร้อมของบุคคลที่จะตอบสนอง (Readiness to respond) หรือแนวโน้มที่จะแสดงออก (tendency to act) ต่อเป้าหมายของทัศนคติเมื่อมีการประมวลความรู้ และประเมินค่าความรู้สึกต่อสิ่งนั้นแล้ว โดยพฤติกรรมจะแสดงออกได้สองลักษณะ คือ พฤติกรรมทางบวก ได้แก่ การยอมรับ สนับสนุน เข้าใกล้ ช่วยเหลือ ส่งเสริม และพฤติกรรมทางลบ ได้แก่

การทำลาย ขัดขึ้น ต่อสู้ ถอยหนี ฯลฯ กล่าวคือ เมื่อบุคคลมีความรู้ในสิ่งนั้นแล้ว และความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบจะเกิดตามมา บุคคลก็พร้อมที่จะกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งลงไป

จากองค์ประกอบทั้ง 3 ดังกล่าว แสดงว่าบุคคลจะมีทัศนคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง จะต้องประกอบด้วยองค์ประกอบทั้ง 3 เสมอ ซึ่งสามารถแสดงให้เห็นเป็นแผนภาพดังต่อไปนี้

แผนภาพที่ 1 องค์ประกอบของทัศนคติ

1.3 แหล่งเกิดทัศนคติ

จะเห็นได้ว่า ทัศนคติเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้ โดยเฉพาะการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning) ซึ่งแหล่งเกิดทัศนคติ สามารถสรุปได้ดังนี้ (ชม ภูมิภาค, 2523: 16-19)

1. ประสบการณ์เฉพาะอย่าง (Specific Experience) เมื่อบุคคลมีประสบการณ์เฉพาะอย่างต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในทางที่ดีหรือไม่ดีต่อสิ่งนั้นและทั้งทางตรงและทางอ้อม จะทำให้เกิดทัศนคติต่อสิ่งนั้นไปตามที่เคยมีประสบการณ์มาก่อน
2. การติดต่อสื่อสารจากบุคคลอื่นๆ (Communication from Others) การติดต่อสื่อสารจากบุคคลอื่น จะทำให้เกิดทัศนคติจากการรับรู้ข่าวสารต่างๆจากผู้อื่นได้
3. ต้นแบบ (Models) ทัศนคติบางอย่างเกิดจากการเลียนแบบผู้อื่นหรือสถานการณ์ต่างๆ
4. ความเกี่ยวข้องกับสถาบัน (Institutional Factors) ทัศนคติของบุคคลหลายอย่างเกิดขึ้น เนื่องจากความเกี่ยวข้องกับสถาบัน ได้แก่ ครอบครัว โรงเรียน วัด หน่วยงานต่างๆ

1.4 การวัดทัศนคติ

การวัดทัศนคติเป็นสิ่งที่ทำได้ยาก ไม่เหมือนการวัดทางกายภาพที่สามารถวัดได้โดยตรง และเป็นเรื่องทีละเอียดอ่อนซับซ้อนต้องอาศัยการตอบสนองออกมาเป็นคำพูดหรือพฤติกรรม

การวัดทัศนคติจะวัดในลักษณะทิศทาง (Direction) และปริมาณ (Magnitude) โดยใช้เครื่องมือที่สร้างขึ้น ทิศทางมีอยู่ 2 ทิศทาง คือ ทางบวก หรือทางลบ หมายถึง การประเมินค่าการรับรู้ ความรู้สึก และการกระทำไปในทางที่ดี ชอบ พอใจ หรือ ไม่ดี ไม่ชอบ ไม่พอใจ ปริมาณ เป็น ความเข้มข้นหรือความรุนแรงของทัศนคติไปในทิศทางที่พึงประสงค์ หรือไม่พึงประสงค์

ในการวัดทัศนคติ มีหลายวิธี เช่น สังเกต สัมภาษณ์ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของเรื่องที่จะศึกษา อย่างไรก็ตามการวัดทัศนคตินิยมใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือมากที่สุด ซึ่งแต่ละแบบมีมาตรวัดแตกต่างกันไป

ในที่นี้จะกล่าวถึงการวัดทัศนคติแบบมาตราส่วนแบบลิเกิร์ต (Likert scales) ซึ่งได้ใช้เป็นมาตรวัดแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ (อ้างในจุฑารัตน์ เอื้ออำนวย, 2549: 170-171)

เรนซิส ลิเกิร์ต (Rensis Likert) เป็นผู้คิดค้นมาตราส่วนแบบลิเกิร์ตและที่นิยมใช้อย่างแพร่หลาย เนื่องจากสร้างได้ไม่ยาก ประกอบด้วยข้อความที่แสดงถึงทัศนคติของบุคคลที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งแล้วมีคำตอบให้เลือก 5 คำตอบ ได้แก่

ข้อเลือก		คะแนน
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	(strongly agree)	5
เห็นด้วย	(agree)	4
ไม่แน่ใจ	(undecided)	3
ไม่เห็นด้วย	(disagree)	2
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	strongly disagree)	1

2. แนวคิดเกี่ยวกับวัยรุ่น

2.1 ความหมายของวัยรุ่น

Hurlock (1974 อ้างถึงในเพ็ญพรรณ อภิริตวานนท์ , 2546: 13) กล่าวว่า คำว่า “วัยรุ่น” มาจาก Adolescence จากรากศัพท์เดิมในภาษาละติน หมายถึง เจริญเติบโตหรือการเจริญเติบโตไปสู่การมีวุฒิภาวะ (To grow to maturity) ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจนั้นคือจะต้องมีพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ร่างกาย อารมณ์ สติปัญญา และสังคม

สุพัตรา สุภาพ (2536: 18) ได้ให้ความหมายของวัยรุ่นว่า เป็นวัยที่เปลี่ยนแปลงจากรวัยเด็กไปสู่วัยผู้ใหญ่ อยู่ระหว่างความเป็นเด็กกับความเป็นผู้ใหญ่ เป็นวัย ที่ย่างเข้าสู่ความเป็นหนุ่มสาว

ซึ่งมีความเจริญทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ร่างกาย คือ การไม่เป็นเด็กต่อไป จิตใจ คือ รู้จักใช้เหตุผลควบคุมอารมณ์ รวมทั้งสามารถเข้าร่วมกลุ่มหรือทำกิจกรรมในสังคมได้

รุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวศน์ (2539: 5) กล่าวว่า วัยรุ่นคือ วัยที่เจริญเติบโตเข้าสู่ภาวะความเป็นผู้ใหญ่ โดยยึดความพร้อมทางร่างกายเป็นเครื่องตัดสิน วัยนี้มีความเจริญเติบโตด้านร่างกายอย่างรวดเร็ว รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงทางด้านจิตใจและความรู้สึกนึกคิด โดยเฉพาะความคิดอิสระและการเรียนรู้ความผิดพลาดด้วยตนเองมากกว่าที่จะเรียนรู้จากคำสั่งสอน การตัดสินใจแก้ปัญหา มักจะดูวาม และแสดงออกทางอารมณ์ที่ชัดเจน รุนแรง

สุชา จันทรเอม (2539: 136) กล่าวว่า วัยรุ่น หมายถึง วัยที่กำลังก้าวเข้าสู่ภาวะทางเพศอย่างสมบูรณ์ สามารถเป็นพ่อแม่คนได้ เด็กหญิงจะก้าวเข้าสู่วัยรุ่นเมื่ออายุประมาณ 13-15 ปี ส่วนเด็กชายเข้าสู่วัยรุ่นตอนต้นประมาณ 15 ปี ซึ่งความเป็นวัยรุ่นไม่มี สันนิษฐานแน่นอนว่าจะเริ่มเมื่อใดสิ้นสุดเมื่อใด แต่ได้กำหนดเอาความเปลี่ยนแปลงทางรูปร่างและร่างกายเป็นสำคัญ คือ เด็กหญิงเริ่มมีประจำเดือนครั้งแรกและเริ่มมีขนที่บริเวณอวัยวะเพศ ส่วนเด็กชายถือเอาตอนที่เริ่มน้ำอสุจิ

จากการศึกษาสรุปได้ว่า วัยรุ่นเป็นวัยที่กำลังเจริญเติบโตไปสู่วุฒิภาวะ เป็นช่วงวัยที่สำคัญที่สุด เป็นวัยที่เชื่อมต่อระหว่างความเป็นเด็กและความเป็นผู้ใหญ่ และเป็นวัยแห่งการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา อย่างรวดเร็ว โดยถือเอาเกณฑ์ความพร้อมของวุฒิภาวะทางร่างกาย คือ เป็นระยะเวลาที่ร่างกายมีการเจริญเติบโตของระบบอวัยวะ และ สามารถทำงานได้เต็มที่เต็มที่เป็นจุดเริ่มต้น

2.2 การแบ่งระยะของวัยรุ่น ระยะของวัยรุ่นมีผู้แบ่งไว้หลายลักษณะดังนี้

Hurlock (1974 อ้างถึงในเพ็ญพรรณ อภิศิวานนท์ , 2546: 15) แบ่งระยะวัยรุ่นออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

1. วัยก่อนวัยรุ่น (Preadolescence) อายุ 10-12 ปี
2. วัยรุ่นตอนต้น (Early adolescence) อายุ 13-16 ปี
3. วัยรุ่นตอนปลาย (Late adolescence) อายุ 17-21 ปี

สุชา จันทรเอม (2539: 96-113) ได้แบ่งระยะวัยรุ่นออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

1. วัยรุ่นตอนต้น (Early adolescence) อายุ 13-15 ปี
2. วัยรุ่นตอนกลาง (Middle adolescence) อายุ 15-18 ปี
3. วัยรุ่นตอนปลาย (Late adolescence) อายุ 18-21 ปี

สุโท เจริญสุข (2520: 50) ได้แบ่งระยะวัยรุ่นออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

1. วัยรุ่นตอนต้น เด็กหญิงอายุ 13-15 ปี เด็กชายอายุ 15-17 ปี
2. วัยรุ่นตอนกลาง เด็กหญิงอายุ 15-18 ปี เด็กชายอายุ 17-19 ปี
3. วัยรุ่นตอนปลาย เด็กหญิงอายุ 18-21 ปี เด็กชายอายุ 19-21 ปี

จากการทบทวนวรรณกรรมการแบ่งระยะวัยรุ่น จะเห็นได้ว่ามี ผู้แบ่งวัยใกล้เคียงกัน ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาทัศนคติของวัยรุ่น ตอนปลาย ทั้งชายและหญิง ที่มีอายุอยู่ในช่วง 18 - 21 ปี ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

2.3 ความต้องการของวัยรุ่น

วิทยา นาควัชระ (2527: 392-393) ได้กล่าวถึง ความต้องการของวัยรุ่นไว้ว่า วัยรุ่นมีการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ทำให้วัยรุ่นมีความต้องการหลายด้านที่แตกต่างจากความต้องการในวัยเด็กและวัยผู้ใหญ่ ซึ่งความต้องการจำเป็นของวัยรุ่นที่มีลักษณะสำคัญพิเศษ ซึ่งกล่าวโดยสรุปได้ดังนี้ คือ

1. ความต้องการความรัก วัยรุ่นเป็นวัยที่ต้องการความรักจากบุคคลต่างๆ ได้แก่ บิดา มารดา ญาติพี่น้อง ครู และเพื่อนทั้งเพศเดียวกัน และต่างเพศ ซึ่งอาจเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย อารมณ์และจิตใจที่ไม่มั่นคง ไม่มั่นใจในตนเอง จึงต้องการให้บุคคลอื่นรัก และสนใจตัวเองมากขึ้น

2. ความต้องการความเป็นอิสระมากขึ้น ซึ่งเป็นความต้องการที่สูงมากในวัยนี้ โดยวัยรุ่นต้องการเป็นตัวของตัวเอง ต้องการค้นหาความเป็นตัวของตัวเอง (Ego - Identity) ต้องการตัดสินใจวางแผนและวางโครงการของชีวิต และอยากลงมือทำด้วยตนเอง จะไม่ยอมให้ผู้ใหญ่ม้าวก่ายชีวิตของตนและคิดว่าผู้ใหญ่ไม่เข้าใจความต้องการของตน รวมทั้งต้องการแสวงหาประสบการณ์ใหม่ๆ

3. ความต้องการเป็นที่ยอมรับในสังคม ต้องการเป็นตัวของตัวเอง วัยรุ่นเป็นวัยที่ก้าวจากวัยเด็กมาสู่ความเป็นผู้ใหญ่มีความสนใจสังคมมากขึ้น ต้องการให้สังคมยอมรับหรือชมเชย ต้องการชื่อเสียง ความเด่นดัง และต้องการรับผิดชอบในกิจกรรมบางอย่างเพื่อจะเป็นประโยชน์ต่อสังคม

4. ความต้องการมีอนาคต ต้องการมีความสำเร็จ เนื่องจากวัยรุ่นเป็นวัยที่เริ่มสนใจในอาชีพต่างๆ ต้องการรับผิดชอบ ฟังตนเอง มีจุดมุ่งหมายในอนาคตและมีการวางแผนว่าเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วจะประกอบอาชีพอะไร

5. ความต้องการการรวมกลุ่ม เพื่อนมีความสำคัญและมีอิทธิพลอย่างมาก เป็นวัยที่อยาก
ให้เพื่อนยอมรับจึงทำตามเพื่อน แม้ว่าบางครั้งจะขัดกับความรู้สึกของตัวเองก็ตาม

6. ความต้องการความถูกต้องยุติธรรม จะมีแนวคิดลึกซึ้ง กว้างไกลขึ้น มีการศึกษา
เรียนรู้เองจากบุคคลที่เขานับถือ เรียนรู้จากการอ่าน การได้เห็น รับฟังจากสิ่งต่างๆรอบตัว วัยรุ่นจะ
ให้ความสำคัญอย่างจริงจังกับความถูกต้องตามทัศนะของตน

7. ความต้องการอยากรู้และทดลองเกี่ยวกับเรื่องเพศ วัยรุ่นจะมีความสนใจเกี่ยวกับเรื่อง
เพศและเพื่อนต่างเพศ และต้องการความรู้ ความเข้าใจทางเพศอย่างถูกต้อง ถ้าถูกกีดกันจะ
แสดงออกทางอ้อมโดยการปิดบังหรือโดยการหาความรู้อย่างไม่ถูกวิธี นอกจากความสนใจแล้ว
วัยรุ่นยังต้องการทดลองเกี่ยวกับเรื่องเพศด้วย เพราะเป็นวัยที่มีความสนใจเพื่อนต่างเพศ มีความรัก
แบบหลงใหล ใฝ่ฝัน และเป็นความรักแบบรุนแรง ไม่ค่อยมีเหตุผล นอกจากนี้ความต้องการทางเพศ
ที่เกิดขึ้นในระยะนี้ เกิดเนื่องจากต่อมต่างๆภายในร่างกายของวัยรุ่นกำลังทำงานอย่างเต็มที่
โดยเฉพาะต่อมที่ผลิตฮอร์โมนเพศออกมาเพื่อควบคุมการเจริญถึงขั้นมีวุฒิภาวะทางเพศ ทำให้
วัยรุ่นพยายามหาทางออกเพื่อผ่อนคลายอารมณ์ไม่ทำ งใดก็ทางหนึ่ง ดังนั้นผู้ใหญ่จึงควรที่จะ
อธิบายเรื่องเกี่ยวกับเพศตรงข้ามให้วัยรุ่นเข้าใจ เพราะการปกปิดอาจทำให้เด็กที่มีความอยากรู้
อยากเห็นพยายามทดลองหาความจริงด้วยตนเอง ซึ่งอาจทำให้เกิดปัญหาต่างๆ ได้

กล่าวโดยสรุป ความต้องการที่หลากหลายของวัยรุ่นในด้านต่างๆ ทั้งความต้องการความ
เป็นอิสระในการตัดสินใจวางแผนอนาคต หรือโครงการชีวิตในเรื่องต่างๆด้วยตนเอง ประกอบกับ
ความต้องการอยากรู้และทดลองเกี่ยวกับเรื่องเพศ ส่งผลให้วัยรุ่น มีความสนใจเกี่ยวกับเรื่องเพศ
และเพื่อนต่างเพศ นำไปสู่การตัดสินใจในการเลือกคู่ครองและการวางแผนในก ารสมรสในอนาคต
ของวัยรุ่นได้

การที่ผู้วิจัยเลือกใช้แนวคิดเกี่ยวกับวัยรุ่น เพื่อที่จะกำหนดคุณ สมบัติของ วัยรุ่น กลุ่ม
ตัวอย่างได้ชัดเจนและถูกต้อง ซึ่งวัย นี้เป็นวัยที่มีความเจริญเติบโต และความพร้อมทั้งด้านร่างกาย
และจิตใจ ในด้านร่างกาย สภาวะทางเพศพร้อมที่จะเป็นพ่อคนแม่คน เป็นวัยที่มีความต้องการทาง
เพศ อยากรู้ทดลองเกี่ยวกับเรื่องเพศ ในด้านจิตใจ ต้องการความรักจากเพศตรงข้าม ต้องการอิสระ
ซึ่งเป็นความต้องการที่สูงมาก ต้องการค้นหาความเป็นตัวตน กล้าที่จะตัดสินใจวางแผนด้วยตนเอง
ซึ่งนำมาสู่ตัวแปร ความเชื่อมั่นในตนเอง รวมถึงกา รแบ่งระยะของวัยรุ่น นำไปสู่การกำหนด
คุณสมบัติของวัยรุ่นกลุ่มตัวอย่าง คือ วัยรุ่นที่มีอายุ 18- 21 ปี ซึ่งเป็นวัยที่บรรลุนิติภาวะมีความเป็น
ผู้ใหญ่ พร้อมที่จะใช้ชีวิตคู่

3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเลือกคู่ครอง

3.1 ความหมายของการเลือกคู่ครอง

นักวิชาการหลายท่านกล่าวถึงการเลือกคู่ครองไว้ดังนี้

ภัสสร ลิมานนท์ (2516: 1) ให้ความเห็นว่า การเลือกคู่ครองเป็นกระบวนการทางสังคม ที่มาก่อนการรวมเป็นครอบครัว

ก่อ สวัสดิพิบูลย์ (2519: 125) กล่าวว่า หนุ่มสาวเมื่อถึงวัยอันสมควรและ เริ่มมีความพร้อมบางประการแล้ว ย่อมคิดถึงการมีครอบครัวต่อไป หนุ่มสาวทั้งหลายจึงคบหาสมาคมกับเพื่อนต่างเพศ ความมุ่งหมายของการคบเพื่อนต่างเพศอาจมีหลายประการ แต่ความมุ่งหมายที่สำคัญประการหนึ่งก็คือ การเลือกคู่ครอง

รัชนิกร เศรษฐรัฐ (2519: 7) กล่าวว่า การเลือกคู่ครอง หมายถึง การที่หนุ่มสาวตัดสินใจเลือกบุคคลที่ตนพอใจมากที่สุดมาเป็นคู่สมรส เพื่อสร้างครอบครัวใหม่ของตนขึ้น

วารุณี บัณฑิตสันต์ (2520: 58) กล่าวว่า การเลือกคู่ครองเป็นกระบวนการปฏิสังสรรค์ที่เริ่มต้นด้วยการมีเพื่อนต่างเพศหลายคน และคบหาสมาคมกันเป็นหมู่คณะและในที่สุดอาจมาถึงการสนใจเพื่อนคนใดคนหนึ่งโดยเฉพาะ

โยธิน ศันสนยุทธ (2533: บทคัดย่อ) กล่าวว่า การเลือกคู่ครอง คือ การแสวงหาคู่ครอง จัดเป็นพฤติกรรมตามบรรทัดฐานของบุคคล โดยส่วนใหญ่จะเลือกคู่ครองที่สอดคล้องกับความเป็นจริงในชีวิตของบุคคล คือ มีความคล้ายคลึงกันในด้านทัศนคติ ค่านิยม การนับถือศาสนา ระดับการศึกษา มีบุคลิกภาพที่ไปด้วยกันไม่เหมือนกันแต่ไปกันได้ หรือตรงกันข้าม มีระดับอายุใกล้เคียงกัน มีอาชีพ มีความรักใคร่ผูกพัน เคารพนับถือ นิยมชมชอบซึ่งกันและกัน มีรสนิยมทางเพศไปกันได้ มีวุฒิภาวะทางอารมณ์และสังคม รวมทั้งมีความรับผิดชอบ หลีกเลี่ยงการคบหาชู้สาวนอกบ้านได้ ทัดเทียมชาย รวมทั้งมีเสรีภาพในการคบหาสมาคมกับเพื่อนต่างเพศ หนุ่มสาวมีเสรีภาพในการเลือกคู่ครองมากขึ้น โดยยึดถือเรื่องของความรักเป็นสิ่งสำคัญในการที่จะมีคู่ครอง

กล่าวโดยสรุป การเลือกคู่ครองถือเป็นจุดเริ่มต้นของชีวิตครอบครัว คือการที่ฝ่ายชายหรือฝ่ายหญิงตัดสินใจเลือกฝ่ายตรงข้ามที่มีคุณสมบัติที่ ตนพอใจมากที่สุดมาเป็นคู่สมรส โดยใช้หลักเกณฑ์ต่างๆมาพิจารณา ทั้งนี้เกณฑ์การเลือกคู่ครองตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ย่อมเกี่ยวข้องกับกิเลสพื้นฐานของมนุษย์ ความรัก รูปร่างหน้าตา อุปนิสัยใจคอ รสนิยม ความใกล้ชิด ความคล้ายคลึงกัน ฐานะทางเศรษฐกิจ ซึ่งปัจจุบันรวมกันกลายเป็นปัจจัยสำคัญในการเลือกคู่ครอง

3.2 วัตถุประสงค์ของการมีคู่ครอง

สุรพล ปธานวนิช (2534: 15-17) กล่าวถึง วัตถุประสงค์ของการมีคู่ครอง ว่าเป็นปัจจัยที่นำมาซึ่งความสำเร็จ หรือความล้มเหลวของการใช้ชีวิตคู่ เพราะถือเป็นแรงผลักดันหรือเรียกร้อง ให้ชายหญิงได้มาใช้ชีวิตร่วมกัน เพื่อตอบสนองความต้องการตามวัตถุประสงค์ดังนี้

1. ความต้องการทางเพศ เหตุผลด้านชีวภาพเป็นวัตถุประสงค์ของการมีคู่ครอง เพื่อตอบสนองความต้องการตามธรรมชาติได้อย่างถูกต้อง นำมาซึ่งการแสดงออกทางเพศ สิ่งที่มาคือ บุตร ซึ่งจะทำให้ชีวิตคู่กลายเป็นครอบครัวอย่างแท้จริง
2. ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ เหตุนี้เป็นสิ่งสำคัญ เพราะจะช่วยให้ฝ่ายหนึ่งมีหลักพึ่งพาทางเศรษฐกิจ หรือความมั่นคงทางการเงินของทั้งสองฝ่าย และยังหมายถึง ความมั่นคงของวงศ์ตระกูลด้วย
3. วัตถุประสงค์ทางสังคม ช่วยตอบสนองความมั่นคงและความอบอุ่นทางด้านจิตใจ เป็นการเลื่อนสถานภาพทางสังคมของกันและกัน หรือของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง เพื่อให้ได้รับการยอมรับหรือมีเกียรติยศในสังคมที่สูงขึ้น
4. พัฒนาปัญญา การใช้ชีวิตร่วมกันของชายและหญิงก่อให้เกิดการพัฒนาความคิด การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การช่วยเหลือกันในด้านต่างๆที่เป็นประโยชน์

กล่าวโดยสรุป กระบวนการเลือกคู่ครองซึ่งนำไปสู่การใช้ชีวิตร่วมกันจนกระทั่งถึงแต่งงาน ล้วนแล้ว แต่เป็นไป เพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์ต่างๆ ดังกล่าวข้างต้น โดยวัตถุประสงค์ที่สำคัญประการหนึ่งในสภาพสังคม เศรษฐกิจในปัจจุบัน คือ ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ของทั้งสอง ฝ่าย ซึ่งนำไปสู่ตัวแปรของผู้วิจัย อันได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว รายได้ต่อเดือนของนักเรียน

3.3 ทฤษฎีการเลือกคู่ครอง

ตามตำราครอบครัวสัมพันธ์ (2524: 128) ทฤษฎีการเลือกคู่ครองสามารถแบ่งได้เป็น 2 ด้าน คือ ด้านสังคมวิทยา กล่าวว่าการเลือกคู่ครอง เป็นเรื่องที่มีปัจจัยทางสังคม เศรษฐกิจและวัฒนธรรมเป็นเครื่องกำหนด และด้านจิตวิทยามีปัจจัยส่วนบุคคลและอารมณ์ของผู้เลือกคู่ครองเป็นหลัก

ทฤษฎีที่กล่าวถึงการเลือกคู่ครอง มี 6 ทฤษฎี เป็นทฤษฎีเชิงสังคมวิทยาที่อธิบายการเลือกคู่ครอง บนพื้นฐานของความสัมพันธ์ที่บุคคลมีต่อกันทางสังคม 3 ทฤษฎี ได้แก่ ทฤษฎีความคล้ายคลึง (Homogamy Theory) ทฤษฎีความแตกต่าง (Heterogamy Theory) ทฤษฎีความใกล้ชิด (Propinquity Theory) และทฤษฎีด้านจิตวิทยา 3 ทฤษฎี ได้แก่ ทฤษฎีอุดมคติ

(Ideal Mate Theory) ทฤษฎีความคล้ายคลึงบิดามารดา (Parental Image Theory) ทฤษฎีการชดเชยสิ่งที่ขาดไปให้สมบูรณ์ (Complementary Need Theory)

1. ทฤษฎีความคล้ายคลึง (Homogamy Theory)

ชายหญิงมีแนวโน้มที่จะเลือกคู่ครองที่มี ความคล้ายคลึงกับตน ในด้านบุคลิกลักษณะทัศนคติ ความคิด รสนิยม สติปัญญา ชนชั้น การ ศึกษา อาชีพ เชื้อชาติ และศาสนา (จ้านง์ อติวัฒน์สิทธิ์, 2540: 83) เช่น คนมีความรู้ อาจจะแต่งงานกับคนมีความรู้ ราชวงศ์แต่งงานกับราชวงศ์ ไทยแต่งงานกับไทย ถ้าเป็นระบบวรรณะก็จะเป็นไปในรูปที่แต่งงานกับวรรณะเดียวกัน ในรูปของพ่อค้ากับพ่อค้า กษัตริย์กับกษัตริย์ ยัพรหมณ์กับพรหมณ์ จัณฑาลกับ บัณฑาล เป็นต้น (สุพัตรา สุภาพ, 2545: 67)

ความคล้ายคลึงเกี่ยวข้องกับบุคคลแบ่งออกเป็น 5 รูปแบบ ได้แก่

1. ความคล้ายคลึงทางกายภาพ (physical traits) ได้แก่ ส่วนสูง น้ำหนัก ความงามทางกายภาพและสุขภาพ ตัวอย่างเช่น ชายและหญิงที่มีความสูงใกล้เคียงกันมีแนวโน้มที่จะแต่งงานกันมากกว่าคู่ที่มีความสูงที่แตกต่างกันมาก

2. ความคล้ายคลึงด้านสติปัญญา (intellectual ability) บัณฑิตบุคคลมีแนวโน้มที่จะเลือกคู่สมรสที่มีระดับการศึกษาเท่าเทียมกันตน

3. ความคล้ายคลึงทางทัศนคติ (attitudes) เป็นลักษณะความคล้ายคลึงของทัศนคติระหว่างคู่สมรสที่มีต่อเรื่องต่างๆ เช่น ศาสนา เศรษฐกิจ ความคิดในเรื่องการแต่งงาน

4. ความคล้ายคลึงทางด้านบุคลิกภาพและอารมณ์ (temperament and personality characteristics)

5. ความคล้ายคลึงเกี่ยวกับสังคม (social homogamy) ได้แก่ ชาติพันธุ์ ถิ่นที่อยู่อาศัย อาชีพ การศึกษา สถานภาพสังคม

2. ทฤษฎีความแตกต่าง (Heterogamy Theory)

ชายหญิงจะเลือกคู่ครองที่ไม่มีความคล้ายคลึงกับตนเองในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านเชื้อชาติ อายุ การศึกษา ศาสนา ภูมิหลังหรือชั้นทางสังคม คือแล้วแต่ความพอใจของบุคคล เช่น คนไทยแต่งงานกับคนอเมริกัน คนรวยแต่งงานกับคนจน หรือคนต่างศาสนาและความเชื่อมาแต่งงานกัน (จ้านง์ อติวัฒน์สิทธิ์, 2540: 84)

นอกจากนี้ยังรวมไปถึงความแตกต่างด้านบุคลิกลักษณะและลักษณะทางกายภาพ เช่น คนเรียบร้อยแต่งงานกับคนช่างเจรจา คนผิวดำกับคนผิวขาว (สุพัตรา สุภาพ, 2545 68)

3. ทฤษฎีความใกล้ชิด (Propinquity Theory)

การเลือกคู่ครองที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบด้านความใกล้ชิด เป็นการศึกษาทางด้านสังคมวิทยาพฤติกรรมครอบครัว ทั้งนี้บุคคลมักจะเลือกคู่ครองที่อยู่ใกล้ชิดมากกว่าอยู่ห่างไกล เช่น อยู่ละแวกบ้านเดียวกัน โรงเรียนหรือสถานที่ทำงานเดียวกัน เคยเป็นเพื่อนเล่นกัน เป็นต้น (อัจฉรา ภาติกะวิวัฒน์, 2522: 9) ซึ่งสามารถสรุปตามการให้ความหมายของนักสังคมวิทยา ดังนี้

1. ความใกล้ชิดทางถิ่นที่อยู่อาศัย (residential propinquity) หมายถึง การมีบ้านใกล้เรือนเคียง คือ ที่อยู่อาศัยใกล้เคียงกัน ทำให้มีโอกาสพบกันบ่อยครั้ง
2. ความใกล้ชิดที่เป็นลักษณะความใกล้เคียง (homogamy) หมายถึง ลักษณะที่มีความคล้ายคลึงกันทางเชื้อชาติ ศาสนา ฐานะทางการศึกษา ซึ่งมีใช้มีความใกล้ชิดกันในเรื่องที่อยู่อาศัย
3. ความใกล้ชิดในแง่ของกลุ่มเดียวกัน (endogamy) คือความใกล้เคียงกันในฐานะของกลุ่มเผ่าพันธุ์เดียวกัน โดยเลือกคู่ครองอยู่เฉพาะกลุ่มเผ่าพันธุ์เดียวกันเท่านั้น
4. ความใกล้ชิดกันในเรื่องการทำงาน (occupational) จะเข้าไปในลักษณะที่มีที่ทำงานอยู่ในที่เดียวกันหรือใกล้เคียงกัน ทำให้หนุ่มสาวมีโอกาสพบปะชอพบกัน และเลือกคู่ครองจากผู้ที่ทำงานอยู่ในสถานที่ใกล้เคียงกันกับตนมากกว่าผู้ที่ทำงานห่างไกล และไม่มีโอกาสพบกันเลย

4. ทฤษฎีอุดมคติ (Ideal Mate Theory)

การเลือกคู่ครองตามทฤษฎีอุดมคติ คือ การที่บุคคลแต่ละคน สร้างภาพพจน์เกี่ยวกับบุคลิกลักษณะของบุคคลที่ตนปรารถนาจะได้เป็นคู่ครอง เป็นการแสดงจินตนาการของวัยรุ่น หรือวัยรุ่นหนุ่มสาว ถึงลักษณะของบุคคลที่ต้องการที่ จะแต่งงาน ซึ่งวัยรุ่นหนุ่มสาวจะเริ่มสร้างภาพในจินตนาการถึงบุคคลในขณะที่ศึกษาในโรงเรียนหรือ สถาบันการศึกษา และจะยึดภาพนั้นกลายเป็นหญิงในฝัน หรือ ชายในฝัน ซึ่งเป็นลักษณะการฝัน กลางวันของวัยรุ่นที่มีความรัก มักรู้สึกว่าการรักของเขานั้นเป็นสิ่งที่ยิ่งใหญ่และถูกกำหนดให้เป็นเช่นนั้น และจะ พรรณนาลักษณะทางกายภาพอย่างชัดเจน และปรากฏภาพของคู่ครองในอนาคตตามจินตนาการ ถึงภาพลักษณะทางกายภาพที่พึงปรารถนา ในลักษณะทางอารมณ์ ลักษณะทางศีลธรรม และลักษณะทางสังคม และเมื่อพบกับบุคคลที่เหมือนต้นแบบในจินตนาการ ความฝันจะเกิดความประทับใจ ต่อบุคคลนั้นเป็นพิเศษ (กิติมา วิศวะพานนท์, 2543:13) ซึ่ง Coombs (1961 อ้างใน อัจฉรา ภาติกะวิวัฒน์, 2522: 9) เชื่อว่า แนวความคิดเกี่ยวกับคู่ครองในอุดมคติ จะอยู่ในกรอบของค่านิยมใน สังคมที่บุคคลสังกัด คือบุคคลมักจะเลือก คู่ครองตาม ที่สังคมคาดหวัง ให้เป็น ตามค่านิยม บรรทัดฐาน ประเพณีของสังคม อย่างเช่น เลือกคู่ครองที่ รักษาคุณค่าทางพรหมจรรย์ คู่ครองเป็นที่ยอมรับในครอบครัว ของทั้งสองฝ่าย และสังคม

5. ทฤษฎีความคล้ายคลึงบิดามารดา (Parental Image Theory)

ทฤษฎีนี้ตั้งอยู่บนสมมติฐานที่ เกี่ยวข้องกับบุคลิกลักษณะของบิดามารดา โดยเสนอว่า บุคคลมีแนวโน้มจะรักเพศตรงข้ามที่มีลักษณะบางอย่างคล้ายบิดาหรือมารดา ซึ่งเป็นเพศตรงข้ามกับตนเองอย่างไม่มีรู้สึกตัว Coombs (1961 อ้างใน อัจฉรา ภาติกะวัยวัฒน์ , 2522: 9) สรุปเรื่องนี้ว่า ในฐานะที่ครอบครัวเป็นตัวแทนกา รชาติเหล่าทางสังคม บิดามารดาและเด็กจึงถือค่านิยมอย่าง เดียวกัน ซึ่งจะ เป็นพื้นฐานของการเลือกบุคคลที่มีบุคลิกลักษณะและค่านิยมคล้ายบิดามารดาของ ตนมาเป็นคู่ครอง รวมทั้ง Strauss (1946 อ้างใน อัจฉรา ภาติกะวัยวัฒน์ , 2522: 9) ได้กล่าวถึงเรื่อง นี้ว่า บิดามารดาจะมีอิทธิ พลต่อการเลือกคู่ครอง หากปัจเจกบุคคลมีความสัมพันธ์ในทางที่ดีกับ บิดามารดา เขาจะเลือกบุคคลที่มีลักษณะต่างๆเหมือนบิดาหรือมารดา แต่ถ้าความสัมพันธ์เป็นไป ในทางที่ไม่ได้ปรารถนา เขาก็จะแสดงออกโดยการแสวงหาคู่ครองที่มีลักษณะแตกต่างออกไปจาก บิดาหรือมารดา

6. ทฤษฎีการชดเชยสิ่งที่ขาดไปให้สมบูรณ์ (Complementary Need Theory)

ในแง่พื้นฐานทางจิตวิทยา การเลือกคู่ครองย่อมมีความต้องการพิเศษในสิ่งที่ ตนเองไม่มี หรือที่ตนเองต้องการ (ปาจารย์ วัฒนากร , 2546: 26) Winch (1958 อ้างใน ศิริสุข ยืนหาญ , 2534: 20) กล่าวว่าบุคคล แสวงหาคู่ครองที่มีบุคลิกตรงข้ามเพื่อช่วยประกอบบุคลิกภาพที่เขายังขาดอยู่ให้ สมบูรณ์ขึ้น ตามรูปแบบที่เขาต้องการ เช่น บุคคลที่มีบุคลิกไม่เป็นผู้นำ จึงต้องการคนที่มีบุคลิกเป็น ผู้นำเพื่อชดเชยสิ่งที่ตนเองไม่มีแต่ต้องการจะมี คนที่ไม่ช่างพูดชอบคนช่างพูด คนที่ใช้อำนาจชอบ คนที่อยู่ใต้อำนาจ นั่นคือคู่ครองแต่ละฝ่ายต่างก็ดึงดูดซึ่งกันและกัน ดึงดูดในสิ่งที่ตนเองขาดและอีก ฝ่ายมีอยู่

อนึ่ง การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกทฤษฎีการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติ มาเป็นแนวทางใน การศึกษา เนื่องจาก วัยรุ่นหนุ่มสาวอยู่ในวัยที่กำลังศึกษาในโรงเรียนหรือสถาบันการศึ กษา เป็น วัยที่เต็มไปด้วยความเพ้อฝัน จินตนาการ รู้สึกว่าความรักเป็นสิ่งที่สำคัญ และเริ่มสร้างภาพถึง บุคคลที่ต้องการเลือกมาเป็นคู่ครอง (เหตุผลรายละเอียดในการเลือกปรากฏในบทที่ 5)

4. ทฤษฎีการขัดเกลาทางสังคม

4.1 ความหมายของการขัดเกลาทางสังคม

จ้านงค์ อติวัฒน์สิทธิ์ (2540: 43) ให้ความหมายว่าการขัดเกลาทางสังคมหรือการอบรม เลี้ยงดูว่าเป็นกระบวนการที่บุคคลใช้พัฒนา ทักษะคติ ความเชื่อ ค่านิยม ความรู้ และความคาดหวัง ต่อสังคมตลอดจนการปฏิบัติตนให้เหมาะสม

อาานนท์ อาภาภิรม (2515: 54) กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดูหรือการขัดเกลาคือการอบรมให้เด็กู้ระเบียบของสังคมเป็นการถ่ายทอดวิถีวัฒนธรรม ซึ่งทำให้บุคคลแต่ละคนสามารถดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสม ในสังคมที่ได้มีการจัดระเบียบอย่างดี

สุพัตรา สุภาพ (2545: 48) กล่าวว่า การขัดเกลาทงสังคมเป็นกระบวนการทั้งทางตรงและทางอ้อมที่มนุษย์ในสังคมหนึ่งๆ ได้เรียนรู้ คุณค่า กฎเกณฑ์ ระเบียบแบบแผนทีกลุ่มหนึ่งๆ กำหนดหรือวางไว้เพื่อเป็นแบบแผนของการปฏิบัติต่อกัน และให้บุคคลได้พัฒนาบุคลิกภาพของตนเอง

กล่าวโดยสรุป การขัดเกลาทงสังคม (Socialization) เป็นกระบวนการทงสังคม และทงจิตวิทยา ทีถ่ายทอดขัดเกลามาผ่านตัวแทนทงสังคมทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งกระบวนการนี้เกิดขึ้นตลอดชีวิต ตราบใดทีมนุษย์มีการเรียนรู้ ยอมรับค่านิยม กฎเกณฑ์ต่าง ๆ จากทงติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น เพื่อจะได้มีบุคลิกภาพ สถานภาพ บทบาท ตามแนวทางทีสังคมต้องการ และกลายเป็นสมาชิกทีสมบูรณ์ของสังคม

4.2 จุดมุ่งหมายของการขัดเกลาทงสังคม

สุพัตรา สุภาพ (2545: 52-53) ได้แบ่งความมุ่งหมายของการขัดเกลาทงสังคมไว้ดังนี้ คือ

1. การปลูกฝังระเบียบวินัย เพื่อให้สมาชิกมีแบบแผนของความประพฤติตามทีกลุ่มกำหนดหรืออนุญาต เป็นการสะสมความพอใจในปัจจุบัน เพื่อผลประโยชน์ในวันข้างหน้า
2. ปลูกฝังความมุ่งหวัง ช่วยให้บุคคลมีกำลังใจจะทำตามระเบียบวินัยต่างๆ โดยเฉพาะความมุ่งหวังทีสังคมยกย่อง
3. สอนให้รู้จักบทบาทและทัศนคติต่อสิ่งต่างๆ บุคคลสามารถอยู่ร่วมกับสังคมได้ดีได้ถ้ารู้จักแสดงบทบาทของตนเองอย่างเหมาะสมในการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่นตามกาลเทศะ
4. สอนให้เกิดความชำนาญหรือทักษะเพื่อที่จะร่วมกิจกรรมกับผู้อื่นในสังคม

4.3 องค์กรทีทำหน้าที่ขัดเกลาทงสังคม

จำนงค์ อติวัฒนสิทธิ์ (2540: 47-49) กล่าวว่า การขัดเกลาทงสังคมเป็นกระบวนการทีมนุษย์ต้องเกี่ยวข้องตลอดเวลาตั้งแต่วัยเด็ก ต้องเรียนรู้ระเบียบวิธีปฏิบัติตัวขึ้นพื้นฐานกับบุคคลในวงแคบ คือ ญาติพี่น้อง เมื่อโตขึ้นถึงวัยเรียนก็ได้เรียนรู้หนังสือและระเบียบสังคมทีซับซ้อนยิ่งขึ้น เนื่องจากสังคมวัฒนธรรมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา การเรียนรู้และการปรับตัวของมนุษย์ให้เข้ากับสังคมเป็นสิ่งทีไม่มีทีสิ้นสุด องค์กรทีทำหน้าที่ขัดเกลาทงสังคมมี 6 องค์กร สรุปได้ดังนี้

1. ครอบครัว ครอบครัวเป็นองค์กรแรกทีทำหน้าที่ขัดเกลาทงสังคมให้แก่มนุษย์ ซึ่งนับว่าเป็นการอบรมเบื้องต้นทีสำคัญต่อการพัฒนาอารมณและบุคลิกภาพ เพราะเป็นการอบรมทีใกล้ชิด และมีความผูกพันอย่างลึกซึ้ง และมีอิทธิพลต่ออารมณ ทัศนคติและแบบแผนพฤติกรรม

2. สถานศึกษา นับเป็นองค์กรที่ทำหน้าที่ขัดเกลาทางสังคมต่อจากครอบครัว เป็นสถานที่ที่เด็กได้มีโอกาสเรียนรู้วิชาการต่างๆ ภูมิศาสตร์ธรรมชาติ วัฒนธรรม มารยาททางสังคม รวมถึงสอนให้รู้จักใช้ชีวิตสังคมกับกลุ่มเพื่อนและทำความคุ้นเคยกับกฎเกณฑ์ทางสังคมบางประการ

3. กลุ่มเพื่อน มีส่วนเกี่ยวข้องกับกระบวนการขัดเกลาทางสังคมทางอ้อม เป็นสิ่งที่ใกล้ชิดกับตัวบุคคลมากที่สุด และบุคคลจะกระทำด้วยความเต็มใจตามความต้องการของตนเองโดยไม่รู้สึกลัวถูกบังคับ เพราะไม่มีการเขียนระเบียบกฎเกณฑ์ในการที่บุคคลจะคบเพื่อนไว้อย่างแน่นอน บุคคลจะคบกันเป็นเพื่อนเพราะมีสิ่งร่วมกันบางประการ มีความพอใจในการปฏิบัติต่อกัน และมีการเลียนแบบพฤติกรรมจากเพื่อน

4. สำนักงานหรือองค์กรที่บุคคลสังกัด หมายถึงกลุ่มอาชีพหรือหน่วยงานอันได้แก่ ราชการ หรือหน่วยงานเอกชนที่บุคคลสังกัดอยู่ ซึ่งหน่วยงานหรือองค์กรแต่ละแห่งจะมีกฎระเบียบของตนเองที่กำหนดให้บุคคลอยู่ในสังกัดปฏิบัติตามระเบียบ บุคคลผู้ปฏิบัติงานอยู่ในหน่วยงานใด จะได้รับการขัดเกลาทางสังคมจากหน่วยงานนั้นเพื่อให้เขาได้สามารถทำตัวได้ถูกต้องเหมาะสมกับความต้องการของหน่วยงาน

5. สถาบันศาสนา ช่วยขัดเกลาในเรื่องหลักเกณฑ์เกี่ยวกับศีลธรรม จริย ธรรม และค่านิยม ประเพณีที่ถูกต้อง ทำให้บุคคลมีหลักคุณธรรมที่มีคุณค่าบางอย่างในการยึดมั่นร่วมกัน ทำให้สังคมเป็นระเบียบ สถาบันศาสนาจึงมีส่วนและมีบทบาทในการสร้างทัศนคติ และแนวความคิดในการดำรงชีวิตของมนุษย์ เสริมสร้างขัดเกลาแนวพฤติกรรม และสร้างบุคลิกภาพของบุคคลดี วย ซึ่งอาจจะออกมาในรูปแบบของขนบธรรมเนียมประเพณีหรือบรรทัดฐานต่างๆ ที่ยึดถือปฏิบัติโดยทั่วไปของสังคม

6. สื่อมวลชน การเผยแพร่ข่าวสารและแนวคิดผ่านสื่อมวลชน เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ มีผลต่อสมาชิกของสังคมอย่างกว้างขวางและรวดเร็วมาก เป็นเครื่องมือที่สำคัญ และมีส่วนในการขัดเกลาทางสังคมในด้านต่างๆ ตั้งแต่เรื่องคุณค่า ความเชื่อ ทัศนคติ แบบแผนค่านิยม ประเพณี โดยอิทธิพลของสื่อมวลชน จะมีอิทธิพลต่อการขัดเกลาทางสังคมมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคลที่จะมีทัศนคติและแนวโน้มต่อสิ่งที่ได้รับอย่างไร

กล่าวโดยสรุป ครอบครัว สถาบันการศึกษา กลุ่มเพื่อน สำนักงานหรือองค์กรที่บุคคลสังกัด สถาบันศาสนา สื่อมวลชน เป็นแหล่งสำคัญที่ถ่ายทอด ความคิด ความเชื่อ ทัศนคติ ให้กับบุคคลรวมทั้งขัดเกลาบุคลิกให้มีบุคลิกภาพต่างๆตามที่สังคมกำหนด โดยเฉพาะวัยรุ่นเป็นวัยที่ผ่านการขัดเกลาและการอบรมจากองค์กรต่างๆ เพื่อให้เข้าใจถึงกฎเกณฑ์ต่างๆของสังคม ซึ่งล้วนมีอิทธิพลต่อความคิด ทัศนคติ ของวัยรุ่นไม่ทางตรงก็ทางอ้อม ซึ่งแต่ละองค์กรจะมีอิทธิพลมากน้อยขึ้นอยู่กับ

วัยรุ่นจะเลือกยึดคุณค่าขององค์กรใดเป็นสำคัญ ซึ่งองค์กรทั้ง 6 องค์กร นำไปสู่ตัวแปรที่สำคัญ คือ ครอบครัว ได้แก่ สถานภาพสมรสของบิดามารดา ความอบอุ่นภายในครอบครัว การศึกษาของผู้ปกครอง การได้รับการอบรมสั่งสอนจากครอบครัว สถานศึกษา ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แผนกวิชาที่เรียน สภาพแวดล้อมในโรงเรียน สำนักงานหรือองค์กรที่บุคคลสังกัด ได้แก่ อาชีพของผู้ปกครอง สื่อมวลชน ได้แก่ การเปิดรับสารเกี่ยวกับการเลือกคู่ครอง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การทบทวนแนวคิดทฤษฎีและผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องในการศึกษารุ่นนี้ ปัจจัยต่างๆที่ น่าจะมีอิทธิพลต่อทัศนคติของวัยรุ่นต่อการเลือกคู่ครอง ที่ใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย มีสาระสำคัญดังนี้

1. ปัจจัยทางประชากร และปัจจัยด้านการเรียน ประกอบด้วย เพศ แผนกวิชาที่เรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา
2. ปัจจัยทางครอบครัวและผู้ปกครอง ประกอบด้วย สถานภาพสมรสของบิดามารดา การพักอาศัย อาชีพของผู้ปกครอง การศึกษาของผู้ปกครอง ความอบอุ่นภายในครอบครัว
3. ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ประกอบด้วย ฐานะทางการเงินของครอบครัว รายได้ต่อเดือนของนักเรียน
4. ปัจจัยทางสังคม ประกอบด้วย การได้รับการอบรมสั่งสอนจากครอบครัว สภาพแวดล้อมในโรงเรียน การเปิดรับสารเกี่ยวกับการเลือกคู่ครอง
5. ปัจจัยทางจิตวิทยาและวัฒนธรรม ประกอบด้วย คุณค่าของพรหมจรรย์ อิทธิพลจากครอบครัว ความเชื่อมั่นในตัวเอง

ตัวแปรอิสระ

เพศ

เพศชายและเพศหญิงมีลักษณะที่แตกต่างกันทางโครงสร้างร่างกาย จิตใจ ประกอบกับการได้รับการหล่อหลอมโดยสังคมและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ซึ่งล้วนมีอิทธิพลต่อ ทัศนคติ และการแสดงออกที่แตกต่างกัน ทั้งนี้เพศที่แตกต่างก็ น่าจะนำไปสู่ทัศนคติในการเลือกคู่ครองที่แตกต่างด้วย

การทบทวนงานวิจัย พบว่า มีงานวิจัยที่กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติ เกี่ยวกับการเลือกคู่ครองกับเพศ จากการศึกษาของปาจารย์ วัฒนากกร (2546: 52-53) พบว่า เพศของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ไม่มีความสัมพันธ์กับ ทัศนคติเกี่ยวกับการเลือกคู่ครอง ด้านความรัก

ความเข้าใจ ด้านนิสัยใจคอ ด้านวุฒิภาวะ ด้านรสนิยม ด้านความคล้ายคลึง ด้านความใกล้ชิด ตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และการศึกษาของอาานนท์ อภาภิรม (2515: 132) พบว่า นักศึกษาชายและหญิงต่างเห็นด้วยว่า ความรักเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการเลือกคู่ครอง และการเลือกคู่ครองต้องตัดสินใจเอง ซึ่งเป็นไปในทิศทางตรงกันข้ามกับการศึกษาของศิริพิชญ์ กฤษณะเศรณี (2546: 68) พบว่า วิทยาลัยชายมีค่านิยมในเรื่องคู่ครองแตกต่างจากวิทยาลัยหญิง กล่าวคือ วิทยาลัยหญิงมี ค่านิยมในการเลือกคู่ครองจากความรัก ความเข้าใจ สูงกว่าวิทยาลัยชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอนุลักษณ์ นิติรัช (2525: 80) พบว่า เพศของนักศึกษาไม่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกคู่ครอง โดยมีค่าคะแนน เฉลี่ยของเพศหญิงสูงกว่าเพศชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และผลงานวิจัยของเตือนจิตต์ พลสังข์ (2543: 19) พบว่า เพศมีผลต่อ เจตคติในการเลือกคู่ครอง แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยนักศึกษาเพศหญิงมีคะแนนเฉลี่ยในการเลือกคู่ครองด้วยองค์ประกอบด้าน ความรัก ด้านวุฒิภาวะ บุคลิกภาพที่ใกล้เคียงกันสูงกว่านักศึกษาเพศชาย

แม้ว่าผลการวิจัยข้างต้นระหว่างเพศกับการเลือกคู่ครองข้างต้น มีทิศทางไม่สอดคล้องกัน แต่ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัย ให้ความสำคัญกับการเลือกคู่ครองตามทฤษฎีอุดมคติจึงคาดว่า บุคคลมักจะสร้างภาพพจน์เกี่ยวกับบุคลิกลักษณะของบุคคลที่ปรารถนาจะได้เป็นคู่ครอง โดยเฉพาะ วิทยาลัยชายหญิงมักจะสร้างจินตนาการ ที่เรียกว่า หญิงในฝัน หรือ ชายในฝัน ซึ่งเป็นการวาดภาพ ลักษณะทางกายภาพ ทางอารมณ์ ทางสังคม ของบุคคลที่พึงปรารถนาจะมาเป็นคู่ครองในอนาคต อาจกล่าวได้ว่าการจินตนาการหรือลักษณะทางอุดมคติจะเกิดขึ้นกับเพศหญิงสูงกว่าเพศชาย เพราะเพศหญิงถูกมองว่าเป็นเพศที่ละเอียดอ่อน มีจิตใจอ่อนไหว ชอบเพ้อฝันจินตนาการ (วันทนี วาสิกะสิน, 2545:12) ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานว่า เพศหญิงมีทัศนคติในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติ สูงกว่าเพศชาย

แผนการศึกษาที่เรียน

แผนการศึกษาที่เรียน ต่างกันตามความสนใจและความถนัดของนักเรียน เป็นปัจจัยที่นำมาสู่ประสบการณ์เรียนรู้ ความรู้ วุฒิภาวะ การปลูกฝังทางความคิด รวมทั้ง ใฝ่ฝันให้บุคคลนั้นมีทัศนคติตามหลักเน้นของแต่ละวิชาชีพที่ต่างกัน ซึ่งความแตกต่างในเรื่องนี้อาจส่งผลต่อทัศนคติในการเลือกคู่ครองที่แตกต่างด้วย

การทบทวนงานวิจัยที่ผ่านมา พบว่า ทัศนคติเกี่ยวกับการเลือกคู่ครอง มีความสัมพันธ์กับแผนการศึกษาที่เรียน จากการศึกษาของวาทีต อุดอามาตย์ (2524: 98-99) พบว่า นักเรียนที่เรียนในแผนกวิชาวิทยาศาสตร์ วิชาศิลปะ วิชาทั่วไป มีค่านิยมเกี่ยวกับการเลือกคู่ครอง เชิงบวกแตกต่างกัน

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งเป็นในทิศทางตรงกันข้ามกับ งานวิจัยของพิมพาวรรณ คุญ์ชน (2534: 39) เมื่อจำแนกตามแผนกวิชาที่ เรียน พบว่า ความคาดหวังด้านการเลื ออกคู่ครอง ของนักศึกษาระดับ ปวส .ปวช. สังกัดอาชีวศึกษา มีความคาดหวังไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของอนุลักษณ์ นิธิรัช (2525: 85) พบว่า ลักษณะ ของแผนกวิชาที่เรียน ไม่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับ คุณลักษณะของ การเลือกคู่ครอง โดย นักศึกษาทุกแผนกวิชาให้ความสำคัญในการเลือกคุณลักษณะของคู่ครองไม่แตกต่างกัน คือ ยี่ ดถือ ความรักความเข้าใจซึ่งกันและกันเป็ นสิ่งสำคัญในการเลือกคู่ครอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05

แม้ว่าผลงานวิจัยดังกล่าวข้างต้นเป็นไปในทิศทางตรงกันข้าม แต่ผู้วิจัยคาดว่าผู้ที่เรียนใน แต่ละแผนกวิชา อาจจะได้รับ การหล่อหลอมและปลูกฝังในเชิงแนวคิด ค่านิยม ทศนคติ และ ลักษณะเฉพาะตัวของแผนกวิชานั้นๆ ที่แตกต่างกัน ซึ่งส่งผลให้มีความคิด และทศนคติในเรื่อง การ เลือ กคู่ครองแบบอุดมคติ ที่แตกต่างกันด้วย โดยเฉพาะ แผนกวิชา อุตสาหกรรมเป็นแผนกวิชาที่ ชับซ้อนเฉพาะทางต้องอาศัยกระบวนการ คิดที่เป็นระบบ ใช้ความคิดจินตนาการสร้างสรรค์ผลงาน ออกมา ซึ่งสิ่งต่างๆเหล่านี้จะถูกหล่อหลอมและส่งผลให้บุคคลนำมาใช้ในการศึกษาเล่าเรียน การใช้ ชีวิตประจำวัน รวมทั้งในเรื่องการเลือกคู่ครอง โดยใช้ความคิด จินตนาการเลือกบุคคลในแบบฝัน หรือในความคิดอุดมคติมาเป็นคู่ครอง ดังนั้นผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานว่า วิทยุ่ นที่ เรียน ในแผนกวิชา อุตสาหกรรมมีทศนคติในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติสูงกว่าวิทยุ่ นที่ เรียน ในแผนกวิชาอื่นๆ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงความคิดทศนคติ ความสามารถในการ เรียนรู้ และพฤติกรรม ซึ่งอาจจะทำให้บุคคลมีทศนคติในเรื่องการเลือกคู่ครองที่แตกต่างกันด้วย เมื่อทำการทบทวนงานวิจัย พบงานที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างทศนคติเกี่ยวกับการ เลือ กคู่ครองกับผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียน เช่น การศึกษาของเต็อนจิตต์ พลสังข์ (2543: 142) พบว่า นักเรียนที่ มีเกรดเฉลี่ยแตกต่างกันมีทศนคติในการเลือกคู่ครอง ด้วยองค์ประกอบด้านความรัก ด้านวุฒิภาวะ บุคลิกภาพที่ใกล้เคียงกัน ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งตรงข้ามกับการศึกษาของทศนีย์ ทองก้อน (2542: 43) พบว่า นักเรียนอาชีวศึกษาที่มี ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนแตกต่างกัน จะมีความรู้ ทศนคติในเรื่องเพศที่แตกต่างกัน โดยนักเรียนที่มี ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนที่สูงกว่าจะมีทศนคติในเรื่องเพศมากกว่านักเรียนที่มี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่ต่ำกว่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

แม้ว่าข้อค้นพบของงานวิจัยข้างต้นไม่สอดคล้องกันระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับการเลือกคู่ครอง ผู้วิจัยคาดว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงน่าจะส่งผลต่อทัศนคติในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติ เนื่องจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงสะท้อนให้เห็นศักยภาพในการเรียนรู้ การพัฒนาระบบความคิด ความเข้าใจในเรื่องต่างๆ และการยอมรับทางสังคมจากความสำเร็จทางการศึกษา อาจนำไปสู่ความคาดหวัง แบบอุดมคติในด้านอื่นๆ รวมถึงการเลือกคู่ครองย่อมมีลักษณะของการเลือกคู่ครองด้วยทัศนคติแบบอุดมคติสูงตามไปด้วย ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานว่า วัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีทัศนคติในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติสูงกว่า วัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

สถานภาพสมรสของบิดามารดา

สถานภาพเป็นตัวกำหนดบทบาทตลอดจน ความคิด ความเชื่อ ทัศนคติของบุคคล ทั้งนี้เพราะสถานภาพต่างๆ นั้น ได้กำหนดขอบเขตเงื่อนไขบางอย่างในตัวเอง สถานภาพสมรสถือเป็นสถานภาพหนึ่งของบุคคล ซึ่งอาจเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้บุคคลมีบทบาท การกระทำ ทัศนคติแตกต่างกันออกไป ซึ่งอาจจะมีผลกระทบไปถึงบุคคลที่อยู่รอบข้าง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สถานภาพสมรสของบิดามารดาน่าจะเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อทัศนคติในการเลือกคู่ครองของวัยรุ่น

เมื่อทำการทบทวนงานวิจัย จากการศึกษาของ ชูลีพร อินทรไพบูลย์ (2536: 98) พบว่านักเรียนที่บิดามารดามีสถานภาพหย่าร้าง มีค่านิยมในการเลือกคู่ครอง เชิงบวกในลักษณะอุดมคติสูงกว่านักเรียนที่ บิดามารดา ยังคง สมรสกัน และหม้าย ตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งตรงข้ามกับ การศึกษาของ วาทิต อุตอามาตย์ (2524: 98) พบว่า นักเรียนที่บิดามารดามีสถานภาพสมรสแตกต่างกันจะเลือกคู่ครอง โดยใช้เกณฑ์คุณสมบัติ คือ เลือก คู่ครองที่เป็นคนดีโดยยึดถือความรักความเข้าใจเป็นสิ่งสำคัญไม่ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สอดคล้องกับงานวิจัยของ เตือนจิตต์ พลสังข์ (2543: 125) พบว่า สถานภาพสมรสของบิดามารดาไม่มีอิทธิพลต่อเจตคติเรื่องการเลือกคู่ครอง ด้วยองค์ประกอบ ด้านความรัก ด้าน วุฒิภาวะ บุคลิกภาพที่ใกล้เคียงกัน

แม้ข้อค้นพบความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพสมรสของบิดามารดากับการเลือกคู่ครองจะแตกต่างกัน ผู้วิจัยคาดว่าสถานภาพของบิดามารดาที่หย่าร้าง/ เลิกกัน อาจส่งผลต่อทัศนคติในการเลือกคู่ครอง แบบอุดมคติ ของวัยรุ่น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ วัยรุ่น ในฐานะที่เป็นสมาชิกของครอบครัวที่ใกล้ชิดและได้รับผลกระทบจาก สภาพครอบครัวที่หย่าร้าง แยกทางกันของ บิดามารดาโดยตรง รวมทั้งเห็นแบบอย่างการเลือกคู่ครองที่ไม่ประสบความสำเร็จ อาจส่งผลต่อทัศนคติในการเลือกคู่ครอง ของวัยรุ่นแบบอุดมคติ โดยเลือกคู่ครองด้วยการให้ความสำคัญเรื่อง ความรัก ความ

เข้าใจ การมีครอบครัวที่ สมบูรณ์ อยู่ พร้อมหน้าพร้อมตา ดังนั้นผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานว่า วัยรุ่นที่บิดามารดามีสถานภาพหย่า เลิกกัน มีทัศนคติในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติสูงกว่า วัยรุ่นที่บิดามารดามีสถานภาพสมรสอื่นๆ

การพักอาศัย

การที่บุคคลพักอาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมทางสังคมที่แตกต่างกัน เช่น พักอาศัยอยู่กับบิดา มารดา ญาติพี่น้อง เพื่อน อยู่คนเดียว อาจจะได้รับอิทธิพลทางความรู้ ความคิด ประสบการณ์จากผู้ที่นักเรียนพักอาศัยอยู่ และน่าจะมีส่วนสำคัญในการกำหนด ทัศนคติในเรื่องต่างๆที่แตกต่างกันออกไป จึงอาจทำให้ทัศนคติในการเลือกคู่ครองของวัยรุ่นแตกต่างกัน

การทบทวนงานวิจัย จากการศึกษาของปาจริย์ วัฒนาก ร (2546: 52-53) นิสิตที่มีการรูปแบบการพักอาศัยแตกต่างกัน มีทัศนคติเกี่ยวกับการเลือกคู่ครอง ในด้านความรักความเข้าใจ ด้านนิสัยใจคอ ด้านวุฒิภาวะ ด้านรสนิยม ด้านความคล้อยคลึง ด้านความใกล้ชิด ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และผลงานวิจัยของ อนุลักษณ์ นิติรัช (2525: 88) พบว่า นักศึกษาที่มีรูปแบบการพักอาศัยที่ต่างกัน มีความคิดเห็นในการคบเพื่อนต่างเพศ การเลือกคู่ครอง ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เพราะนักเรียนส่วนใหญ่ พิจารณาความประพฤติและนิสัยดีเป็นอันดับแรก การมีความรักความเข้าใจซึ่งกันและกันเป็นอันดับสอง

ถึงแม้ว่าผลงานวิจัยข้างต้น จะพบว่าความสัมพันธ์ระหว่าง รูปแบบการพักอาศัยที่แตกต่างกันจะมีการเลือกคู่ครองที่ไม่แตกต่างกัน แต่ผู้วิจัยคาดว่า การพักอาศัย แตกต่างกันอาจจะส่งผลต่อทัศนคติในการเลือกคู่ครอง แบบอุดมคติ ทั้งนี้เพราะวัยรุ่นอาจได้รับการซึมซับ แนวคิด ทัศนคติจากการใกล้ชิดกับบุคคลต่างๆที่นักเรียนพักอาศัยอยู่ด้วย โดยเฉพาะวัยนี้เป็นวัยที่อยู่ในวัยเรียน ยังคงต้องการได้รับความรัก ความอบอุ่น การดูแลเอาใจใส่ และพึงพิง บิดามารดาในด้านต่างๆ ดังนั้นผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานว่า วัยรุ่นที่พักอาศัยอยู่กับบิดามารดามี ทัศนคติ ในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติสูงกว่าวัยรุ่นที่พักอาศัยกับบุคคลอื่นๆ

อาชีพของผู้ปกครอง

บุคคลที่ประกอบอาชีพแตกต่างกันจะมีทัศนคติ ความคิดเห็น บุคลิกภาพ พฤติกรรมหรือการแสดงออกที่แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจากลักษณะบทบาทหน้าที่ ตำแหน่ง ความรับผิดชอบ บุคลิกลักษณะเฉพาะ จรรยาบรรณในวิชาชีพที่มีต่างกัน และเมื่อบุคคลมีแนวคิด ทัศนคติ บุคลิกภาพ เป็นเช่นไร อาจถ่ายทอดสิ่งเหล่านี้ให้แก่ คนใกล้ชิดโดยเฉพาะ สมาชิกในครอบครัว ด้วยเหตุนี้ การที่ผู้ปกครอง เช่น บิดา มารดา ญาติพี่น้อง มีอาชีพต่างกัน อาจมีผลต่อการถ่ายทอดทัศนคติที่แตกต่างกันให้แก่ นักเรียนที่อยู่ภายใต้การดูแลด้วย

การทบทวนงานวิจัยที่กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติเกี่ยวกับการเลือกคู่ครองกับ อาชีพของผู้ปกครอง จากการศึกษาของปาจรีย์ วัฒนากกร (2546: 55) พบว่า นิสิตที่ผู้ปกครองมี อาชีพ รับราชการ ค้าขาย ยหรือเจ้าของธุรกิจ เกษตรกร กรรมกรหรือรับจ้างรายวัน พนักงาน รัฐวิสาหกิจหรือลูกจ้างบริษัท มีทัศนคติเกี่ยวกับการเลือกคู่ครอง ในด้านความรักความเข้าใจ ด้าน นิสัยใจคอ ด้านวุฒิภาวะ ด้านรสนิยม ด้านความคล้ายคลึง ด้านความใกล้ชิด ไม่แตกต่างกัน อย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และการศึกษาของเตื่อนจิตต์ พลสังข์ (2543: 145) พบว่า บิดา มารดาที่ประกอบอาชีพต่างกันมีทัศนคติในการเลือกคู่ครองด้วยองค์ประกอบด้านความรัก ด้านวุฒิ ภาวะ บุคลิกภาพที่ใกล้เคียงกัน ไม่แตกต่างกัน อย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งตรงข้าม กับการศึกษาของ ชุติพร อินทรไพบูลย์ (2536: 108) พบว่า วัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานครที่มีบิดา ประกอบอาชีพลูกจ้างและเป็นเจ้าของธุรกิจมีค่านิยมในการเลือกคู่ครอง ด้วยตนเอง สูงกว่าวัยรุ่นที่มี บิดาประกอบอาชีพค้าขายและข้าราชการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

แม้ว่าข้อค้นพบของงานวิ จัยข้างต้นไม่สอดคล้องกันระหว่างอาชีพของผู้ปกครองกับการ เลือกคู่ครองข้างต้น ผู้วิจัยคาดว่าผู้ปกครอง ที่ประกอบอาชีพแตกต่างกัน เช่น อาชีพ กิจการส่วนตัว/ ค้าขาย อาชีพอิสระ/รับจ้าง/กรรมกร อาชีพพนักงาน/ลูกจ้างบริษัทเอกชน น่าจะเป็นองค์ประกอบ หนึ่งที่อิทธิพลต่อทัศนคติการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติของวัยรุ่น ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานว่า วัยรุ่นที่มี ผู้ปกครอง ประกอบอาชีพ กิจการส่วนตัว /ค้าขาย อาชีพอิสระ /รับจ้าง/กรรมกร อาชีพพนักงาน / ลูกจ้างบริษัทเอกชน มีทัศนคติในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติสูงกว่าวัยรุ่นที่มี ผู้ปกครอง ประกอบ อาชีพอื่นๆ

การศึกษาของผู้ปกครอง

การศึกษามีอิทธิพลต่อความคิด ทัศนคติ ความเชื่อของมนุษย์ เพราะการศึกษาทำให้เกิด ความรู้และประสบการณ์ใหม่ๆ บุคคลสามารถนำความรู้ ความคิดของตนไปใช้ในการแก้ไขปัญหา อันนำไปสู่การปรับเปลี่ยนแบบแผนการดำเนินชีวิต ซึ่งผู้ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน น่าจะมี ความแตกต่างกัน ในการคิดไตร่ตรอง การใช้เหตุผลในเรื่องต่างๆ รวมถึงความ สามารถ ในการ ถ่ายทอดความรู้ ทัศนคติ ความคิด และการให้คำแนะนำแก่บุตร

งานวิจัยที่สนับสนุน ประเด็นดังกล่าวข้างต้น เช่น งานวิจัยของ ทิพวรรณ กิตติบุญย์ (2517: 38) พบว่า บิดามารดาที่มีการศึกษาต่างกันจะมีการขัดเกลาทางสังคมที่ต่างกัน โดยบิดามารดาที่มี การศึกษาสูง จะฝึกให้บุตรประสบความสำเร็จด้านต่างๆและให้อิสระ ในการคบเพื่อนต่างเพศ มากกว่าบิดามารดาที่มีระดับการศึกษาต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 งานวิจัยของ ชุติพร อินทรไพบูลย์ (2536: 118) พบว่า นักเรียน ที่บิดามารดาที่มีการศึกษาต่ำกว่าจะมีค่านิยม

ในการเลือกคู่ครองด้วยตนเองสูงกว่านักเรียนที่มีบิดามารดาที่มีการศึกษาสูงกว่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งตรงข้ามกับการศึกษาของเตอนจิตต์ พลสังข์ (2543: 144) พบว่า บิดามารดาที่มีระดับ การศึกษาต่างกันมีทัศนคติในการเลือก คู่ครอง ด้วยองค์ประกอบด้านความรัก ด้านวุฒิภาวะ บุคลิกภาพที่ใกล้เคียงกันไม่แตกต่างกัน

แม้ข้อค้นพบความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาของผู้ปกครองกับทัศนคติของวัยรุ่น นต่อการเลือกคู่ครองจะแตกต่างกันแต่ผู้วิจัยคาดว่า บิดามารดาที่มีระดับการศึกษาสูงกว่า น่าจะมีโอกาสในการได้รับความรู้ ข้อมูลที่เป็นประโยชน์อันเกิดกับตนเองและ วัยรุ่น สามารถคิดไตร่ตรอง ใช้เหตุผลเข้าใจในเรื่องต่างๆเกี่ยวกับวัยรุ่นได้ดี สามารถถ่ายทอด ความรู้ ประสบการณ์ ทัศนคติ และเปิดรับมุมมองความคิดใหม่ๆ ให้อิสระ กับวัยรุ่น ซึ่งส่งผลให้วัยรุ่น นมีอิสระทางความคิด มีจินตนาการ ถึงบุคคลที่จะมาเป็นคู่ครองหรือเรื่องต่างๆที่สำคัญได้ดี ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานว่า วัยรุ่นที่ผู้ปกครองมีการศึกษาสูงกว่าประถมศึกษามี ทัศนคติในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติสูงกว่าวัยรุ่นที่มี ผู้ปกครองมีการศึกษาต่ำกว่าประถมศึกษา

ความอบอุ่นภายในครอบครัว

ความอบอุ่นที่เกิดขึ้นภายในครอบครัว เกิดจากบุคคลรู้สึกว่าคุณค่าได้รับความรักความเข้าใจ มีความรู้สึกอบอุ่น ปลอดภัย กลายเป็นความสัมพันธ์อันดีที่เกิดขึ้นระหว่าง สมาชิก ในครอบครัว ซึ่งความสัมพันธ์ดังกล่าวจะเกิดขึ้นเมื่อบุคคล เริ่มมีความสัมพันธ์กับบุคคลต่างๆ และเริ่มเรียนรู้การ แสดงความรู้สึก และทัศนคติต่อผู้อื่น การที่บุคคลมีสัมพันธ์อันดี ภายในครอบครัว อาจจะนำไปสู่ การปรับตัว การสร้าง ความสัมพันธ์ทางสังคม โดยเฉพาะวัยรุ่น ซึ่งเป็นวัยที่ต้องการความรักความ เข้าใจ จากบุคคลรอบข้าง และเพศตรงข้าม ซึ่งจะมีผลต่อความแปรผันในทัศนคติของวัยรุ่นเกี่ยวกับการเลือกคู่ครองได้

การทบทวนงานวิจัย ที่กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างความอบอุ่นภายในครอบครัว กับ ทัศนคติการเลือกคู่ครอง จากการศึกษาของบุญวดี เพชรรัตน์ (2527: 46) พบว่า วัยรุ่นที่มาจาก ครอบครัวที่อบอุ่นและ ครอบครัวที่มีปัญหา มีทัศนคติในการเลือกคู่ครองไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และการศึกษาของเตอนจิตต์ พลสังข์ (2543: 147) พบว่า ความสัมพันธ์ในครอบครัวระหว่างบิดามารดากับบุตรที่แตกต่างกัน จะมีทัศนคติในการเลือกคู่ครอง ด้วยองค์ประกอบด้านความรัก ด้านวุฒิภาวะ บุคลิกภาพที่ใกล้เคียงกัน ไม่แตกต่าง ตรงกันข้ามกับ งานวิจัยของวสพร นิษฐ์รัตน์ (2536: 62-63) พบว่า บุตรวัยรุ่นที่มีสัมพันธ์ภาพที่ดีกับบิดาแตกต่างกัน จะมีบุคลิกภาพด้านการปรับตัวทางสังคมที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

โดยที่บุตรที่ได้รับความรักความอบอุ่นจากบิดามารดาอย่างเหมาะสม จะมีการปรับตัว ในการคบเพื่อนต่างเพศได้ดีกว่า

ถึงแม้ผลการวิจัย ความสัมพันธ์ ระหว่างความอบอุ่นภายในครอบครัวกับการเลือกคู่ครองข้างต้นไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน แต่ผู้วิจัย คาดว่าความอบอุ่นภายในครอบครัว น่าจะมีส่วนสำคัญในการเลือกคู่ครอง ทั้งนี้เพราะการเลือกคู่ครองนำไปสู่ความเป็นครอบครัว และการที่ครอบครัวสามารถตอบสนองความต้องการของคนในครอบครัว ในด้านการให้ความรัก ความเข้าใจ ความอบอุ่น ได้นั้นอาจกลายเป็นต้นแบบสำคัญในการเลือกคู่ครอง ตามแบบอย่างที่ท่านได้รับจากครอบครัว ดังนั้นผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานว่า วัยรุ่นที่มีครอบครัวที่อบอุ่นมีทัศนคติในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติสูงกว่าวัยรุ่นที่มีครอบครัวไม่อบอุ่น

ฐานะทางการเงินของครอบครัว

ฐานะทางการเงินของครอบครัว แสดงถึงรายได้ของครอบครัวที่ได้มาจากการทำงานและได้มาจากแหล่งอื่นเมื่อเทียบกับรายจ่าย และเป็นดัชนีบ่งชี้ภาวะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ทั้งนี้รายได้ของครอบครัวที่แตกต่างกันย่อม เป็นเครื่องกำหนดความต้องการของบุคคล ประสบการณ์ ตลอดจนจนสามารถกำหนดความคิด ทัศนคติเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ รวมทั้งทัศนคติในการเลือกคู่ครอง ที่แตกต่างกันด้วย

เมื่อทำการทบทวนงานวิจัย พบงานที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติเกี่ยวกับการเลือกคู่ครองกับฐานะทางการเงินของครอบครัว จากการศึกษาของเตอนจิตต์ พลสังข์ (2543: 147) พบว่า นักเรียนที่มีรายได้ครอบครัวที่แตกต่างกัน มีทัศนคติ ในการเลือกคู่ครอง ด้วยองค์ประกอบ ด้านความรัก ด้านวุฒิภาวะ บุคลิกภาพที่ใกล้เคียงกัน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งแตกต่างจากงานวิจัยของจิราพร อิศรางกูร ณ อยุธยา (2535: 126) พบว่า ฐานะทางเศรษฐกิจของบิดามารดาเมื่อผลทำให้วัยรุ่นเลือกคบเพื่อนต่างเพศแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และจากการศึกษาของปาริฉัย วัฒนากกร (2546: 56-57) พบว่า นิสิตที่มีรายได้ครอบครัวแตกต่างกันมีทัศนคติเกี่ยวกับการเลือกคู่ครองแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยที่นิสิตที่มีรายได้ของครอบครัว สูงกว่า มีทัศนคติ เกี่ยวกับการเลือกคู่ครอง ในด้านความรักความเข้าใจ ด้านนิสัยใจคอ ด้านวุฒิภาวะ ด้านรสนิยม ด้านความคล้อยคลึง ด้านความใกล้ชิด สูงกว่า นิสิตที่มีรายได้ของครอบครัวต่ำกว่า

ถึงแม้ผลการวิจัยข้างต้นระหว่างฐานะทางการเงินของครอบครัวกับการเลือกคู่ครองข้างต้นไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน แต่ผู้วิจัยคาดว่า ฐานะทางการเงินของครอบครัว ความพร้อมทางด้านเศรษฐกิจของครอบครัวมีส่วนสำคัญในการเลือกคู่ครอง เพราะถ้าครอบครัวมีฐานะทางการเงินไม่ดี

การหารายได้ไม่เพียงพอ อาจมีผลกระทบต่อทัศนคติในการเลือกคู่ครอง และนำมาสู่ปัญหาชีวิตครอบครัวของตนเองได้ในภายหลัง ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานว่า วัยรุ่นที่มีฐานะทาง การเงิน ของครอบครัว ดีมีทัศนคติ ในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติสูงกว่าวัยรุ่นที่มี ฐานะทาง การเงิน ของครอบครัวไม่ดี

รายได้ต่อเดือนของนักเรียน

รายได้ เป็นตัวชี้วัดเศรษฐกิจของบุคคล และมีความจำเป็นต่อชีวิต รวมทั้งบ่งชี้ถึงคุณภาพชีวิตของบุคคลว่ามีสภาพความเป็นอยู่ อย่างไร ซึ่งส่งผลต่อวิถีการดำรงชีวิต วิธีคิด ประสิทธิภาพ ทัศนคติ ค่านิยม เป้าหมาย และการปฏิบัติที่แตกต่าง กัน นับเป็นข้อที่ควรพิจารณาอีกประการหนึ่ง ต่อการตัดสินใจในการเลือกคู่ครอง และทัศนคติในการเลือกคู่ครองที่แตกต่างกันด้วย

เมื่อทำการทบทวนงานวิจัย พบบาง ที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติเกี่ยวกับการเลือกคู่ครองกับรายได้ต่อเดือนของนักเรียน เช่น การศึกษาของ ชนิษฐา โพชนุกูล (2521: 49) พบว่า ฐานะทางเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์ต่อทัศนคติของนักศึกษามหาวิทยาลัยในการเลือกคู่ครอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งนักศึกษาเห็นด้วยในการเลือกคู่ครองที่ฐานะทางเศรษฐกิจที่สูงกว่าเพื่อค้ำจุนฐานะทางเศรษฐกิจและหน้าตาของสังคม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิติมา วิศวะพลานนท์ (2543: 33) พบว่า รายได้มีความสัมพันธ์ต่อการเลือกคู่ครองของพนักงานหญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยที่พนักงานหญิงที่มีรายได้สูง จะเลือกคู่ครองที่มีรายได้สูงกว่าตน งานวิจัยของสรินยา แก้วจินดา (2544: 82) พบว่า พยาบาลสังกัดโรงพยาบาลของรัฐให้ความสำคัญในการเลือกคู่ ในด้านองค์ประกอบด้านทางด้านสถานะทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะ บัณฑิตเรื่องรายได้ ซึ่งมีค่าน้ำหนักบัณฑิตมากที่สุด และงานวิจัยของ ทวีศักดิ์ ธีระบัญชาศักดิ์ (2543: 72) พบว่า นักศึกษาใช้ฐานะทางเศรษฐกิจที่ดีเป็นเกณฑ์ในการเลือกคู่ครอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อข้อค้นพบจากการทบทวนงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งในการเลือกบุคคลที่มาเป็นคู่ครองแบบอุดมคติ และคุณลักษณะสำคัญของบุคคลในอุดมคติ คือ มีฐานะดี ร่ำรวย เพื่อ ช่วยรักษาสถานภาพทางเศรษฐกิจ และสังคม หรือช่วยยกระดับ สภาพชีวิต ความเป็นอยู่ ของตนเอง ให้ดีขึ้น ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานว่า วัยรุ่นที่มี รายได้ต่อเดือน มากกว่ามี ทัศนคติในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติสูงกว่าวัยรุ่นที่มีรายได้ต่อเดือนน้อยกว่า

การได้รับการอบรมสั่งสอนจากครอบครัว

สมาชิกของระบบสังคมได้มีการเรียนรู้ ถึงความคิด ทักษะคติ และแบบแผนการกระทำ ผ่านกระบวนการขัดเกลาสังคมตั้งแต่แรกเกิด ผ่านการปฏิสัมพันธ์ภายในครอบครัว โดยครอบครัวทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ การขัดเกลาหรือการอบรมสั่งสอน ทั้งโดยทางตรง และทางอ้อม แก่บุตร การขัดเกลาทางตรงทำโดย การบอกกล่าวว่ามีสิ่งใดควรหรือไม่ควรทำ อะไรผิด อะไรถูก อย่างเช่น วัยรุ่นหญิง ควรรู้จักการวางตัวเหมาะสม การรักษานวลสงวนตัว รักเกียรติและศักดิ์ศรีของตัวเอง ส่วนวัยรุ่นชายควรภูมิใจในความเป็นลูกผู้ชายไม่เอาเปรียบทางเพศ มีจิตใจเข้มแข็ง ควบคุมอารมณ์ปรารถนาตามธรรมชาติ รักเดียวใจเดียว รวมทั้งมีการอบรมในเรื่อง การคบเพื่อนต่างเพศ การเลือกคู่ครองที่ดี และการขัดเกลาทางอ้อม คือการเห็นบิดามารดาเป็นต้นแบบพฤติกรรมที่ปฏิบัติต่อกัน ดังนั้นการที่บุตรได้รับการอบรมสั่งสอนแตกต่างกันอาจนำมาสู่ทัศนคติในเรื่องการเลือกคู่ครองที่แตกต่างกันด้วย

ทั้งนี้จากงานวิจัยของอัญมณี สมด้วง (2544: 69) พบว่า การอบรมสั่งสอนเรื่องทางเพศ และการคบเพื่อนต่างเพศ มีความสัมพันธ์กับความรู้ ความเข้าใจ และการปฏิบัติตนเรื่องเพศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และการศึกษาของจิรวรรณา แก้วหนองเสม็ด (2546: 88) เกี่ยวกับการให้คำแนะนำ สั่งสอนของ บิดามารดา แก่บุตรที่อยู่ในช่วงวัยรุ่นตอนปลายไว้ว่า บิดามารดา ควรปลูกฝังให้ บุตรมีเจตคติ ที่ดี ทั้งต่อตนเองและต่อเพศตรงข้าม ควรสอนให้ บุตรเข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างเพศ การเลือกคบเพื่อนต่างเพศหรือจนกระทั่งคู่ครอง รวมทั้งปลูกฝังให้บุตรเข้าใจถึงความสำคัญของสถาบันครอบครัว ซึ่งสอดคล้องกับ การศึกษาของประทีน ชังดเวช (2535: 113-116) บิดามารดามีบทบาทในการให้ความรู้และคำแนะนำ อบรมสั่งสอนแก่ บุตรเพราะเรื่องเพศเป็นเรื่องของทัศนคติ ค่านิยม และความรู้สึกที่ถ่ายทอดผ่านทางครอบครัว ไม่มีผู้ใดที่ศึกษา บิดามารดาในการช่วยส่งเสริม ความรู้ ความคิด ทักษะคติ ค่านิยมประสพการณ์ ที่เหมาะสมให้แก่ บุตร โดยเฉพาะวัยรุ่นซึ่งเป็นวัยที่แสวงหา อยากทดลอง และใคร่รู้อย่างมาก ดังนั้น บิดามารดาควรให้คำแนะนำ สั่งสอนในทางที่ถูกต้อง เพื่อไม่ให้กลายเป็นปัญหาต่างๆตามมา และการศึกษาของ จริยา ชัยวิรัตน์ (2534: 68) พบว่า ครอบครัวมีอิทธิพลต่อความเชื่อในการเลือกคู่ครอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า ถ้าบุตรได้รับการอบรมสั่งสอนในเรื่องเกี่ยวกับเรื่อง การเลือกคู่ครอง พฤติกรรมที่ ถูกต้องเหมาะสม เพื่อ จะได้เข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ของตน จะทำให้เกิดการเรียนรู้ ซึมซับเนื้อหา ความคิด ทักษะคติที่ดีที่บิดามารดาคอยสั่งสอนพูดคุยกับตนไปสู่ การปฏิบัติด้วยตนเอง ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานว่า วัยรุ่นที่ได้รับการอบรมสั่งสอนจากครอบครัว มากกว่ามีทัศนคติในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติสูงกว่าวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมสั่งสอนจากครอบครัวน้อยกว่า

สภาพแวดล้อมในโรงเรียน

โรงเรียนเป็นสถานที่ที่ให้การศึกษาย่างเป็นทางการ และถือว่เป็นสถาบันสำคัญที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ คุณค่า และแนวความคิด ความเชื่อของบุคคล ประสบการณ์ทางการศึกษาสามารถพัฒนา ความรู้ ความสามารถ ทัศนคติ และรูปแบบพฤติกรรมของบุคคลได้ (จิราพร อิศรางกูร ณ อยุธยา ,2535: 20) สภาพแวดล้อมในโรงเรียนถือว่ามีผลต่อการเรียนรู้ ซึ่งบุคคล รวมทั้งบุคลากรในโรงเรียน อย่างเช่น ครูถือว่ามีบทบาทเป็นตัวแบบที่สำคัญ ของนักเรียน การกระทำของครูควรสอดคล้องกับสิ่งที่ครูสอนเพื่อที่นักเรียนจะได้้นำไปเป็นแบบอย่าง และสิ่งที่ครูนำมาสอนนอกจากทางด้านวิชาการที่สามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ ครูควรสอนในด้านการดำเนินชีวิต โดยสอดแทรกผ่านวิชาที่มีการเรียนการสอนในห้องเรียน หรือผ่านสื่อต่างๆ ในเรื่อง ของเพศศึกษาซึ่งมีขอบเขตที่กว้างขวางครอบคลุมไปถึงเรื่องการวางตัวของชายและหญิง การคบเพื่อนต่างเพศ การเลือกคู่ครอง การแต่งงานให้กับนักเรียน ซึ่งกำลังอยู่ในช่วงวัยรุ่น เป็นวัยที่มีความพร้อมทางร่างกายและการเจริญทางเพศตามธรรมชาตินี้เริ่มให้ความสนใจในเรื่องของกาบเพื่อนต่างเพศหรือบางคนเริ่มมีการวางแผนในการมีครอบครัว มองหาคนที่จะมาเป็นคู่ครอง โดยเฉพาะกับกลุ่มวัยรุ่น อาชีวศึกษา จากงานวิจัยของสุพัตรา บุญญานุกาพพงศ์ (2548: 76) กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาในระดับอาชีวศึกษาให้การยอมรับค่านิยม การแสดงความรักระหว่างเพศสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาในระดับมัธยมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากที่กล่าวมาประกอบกับงานวิจัย จะเห็นได้ว่าสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่ดี มีครูเป็นแบบอย่างที่ดี และคอยให้ความรู้ คำปรึกษา ในเรื่องการใช้ชีวิตที่ถูกต้องเหมาะสม ล้วนมีอิทธิพลต่อทัศนคติของวัยรุ่น แบบอุดมคติ ทำให้เกิดความคิด จินตนาการในเชิงบวก ดังนั้นผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานว่า วัยรุ่นที่อยู่ในสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนที่ดีมีทัศนคติในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติสูงกว่าวัยรุ่นที่อยู่ในสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนที่ไม่ดี

การเปิดรับสารเกี่ยวกับการเลือกคู่ครอง

การเปิดรับข้อมูลข่าวสารน่าจะมีอิทธิพลต่อความคิด ทัศนคติของบุคคล และความถึในการเปิดรับข่าวสารยังช่วยกระตุ้นกระบวนการคิด ไตร่ตรอง ซึ่งนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ได้ในที่สุด การปลูกฝังผ่านสื่อต่างๆ เช่น สื่อมวลชนได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และจากสื่อบุคคล ได้แก่ บิดามารดา ญาติพี่น้อง เพื่อนในสถาบันเดียวกัน เพื่อนนอกสถาบัน ส่งผลทำให้บุคคลเปลี่ยนแปลงการรับรู้ เพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจ และได้รับข่าวสารที่เป็นประโยชน์ โดยวัตถุประสงค์สำคัญของผู้ส่งสาร คือการมุ่งที่ใช้สื่อเป็นเครื่องมือสำคัญในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติหรือพฤติกรรมไปในทิศทางที่สอดคล้องกับเนื้อหาของสาร วัตถุประสงค์ และกระแสสังคมใน

ขณะนั้น ทั้งนี้วัยรุ่น เป็นวัยที่อยากรู้ อยากรู้อยากเห็น ต้องการเรียนรู้ และเปิดรับสิ่งใหม่ๆ อยู่ตลอดเวลา และสื่อต่างๆ ล้วนมีอิทธิพลสำคัญที่ทำให้วัยรุ่นสามารถสร้างภาพ ความคิด จินตนาการ ถึงลักษณะของบุคคลในอุดมคติ และทำให้เกิด การคล้อยตามทางความคิด ทักษะคิด และมีพฤติกรรมเลียนแบบได้ง่าย ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อทัศนคติ ในการเลือกคู่ครอง ซึ่งในปัจจุบันยังไม่มีผลงานวิจัยที่กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับสารกับการเลือกคู่ครอง

ทั้งนี้ผู้วิจัยคาดว่าความถี่ในการเปิดรับสารจากสื่อต่างๆ มากน้อยแตกต่างกัน อาจส่งผลกระทบต่อทัศนคติ ในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติ ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานว่า วัยรุ่นที่มี การเปิดรับสารเกี่ยวกับการเลือกคู่ครอง มากกว่ามี ทัศนคติ ในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติสูงกว่าวัยรุ่นที่มี การเปิดรับสารเกี่ยวกับการเลือกคู่ครองน้อยกว่า

การให้คุณค่าของพรหมจรรย์

เนื่องจากจารีตประเพณีของสังคมไทยในอดีตได้ปลูกฝังค่านิยม เชิงบวก เกี่ยวกับการให้คุณค่าทาง พรหมจรรย์ การรักษานวลสงวนตัว และการรักษาความบริสุทธิ์ก่อนการแต่งงาน ว่าเป็นสิ่งสำคัญ โดยเฉพาะเพศหญิงควรหวนแหวนพรหมจรรย์แห่งเพศ และถือว่าเป็นสิ่งที่น่าละอายอย่างยิ่ง ถ้าเพศหญิงจะมีสัมพันธ์ทางเพศก่อนแต่งงาน แสดงให้เห็นว่าสังคมไทยนั้นให้ความสำคัญเรื่อง คุณค่าทางพรหมจรรย์ของหญิงมากกว่าเพศชาย รวมทั้ง การปิดกั้นในการคบเพื่อนต่างเพศ การพบปะตามลำพังกับเพื่อนต่างเพศ แต่ปัจจุบันสภาพสังคมเกิดการเปลี่ยนแปลง ก้าวไปสู่ ความทันสมัยมากขึ้น ประกอบกับอารยธรรมตะวันตกได้เข้าไปมีบทบาทต่อความรู้สึกนึกคิด ทักษะคิดของคนในสังคม โดยเฉพาะวัยรุ่น ส่งผลให้ค่านิยมในเรื่องให้คุณค่า ของพรหมจรรย์เปลี่ยนแปลงไป โดยมีการยอมรับ ความคิด ทักษะคิด และแสดงพฤติกรรมทางเพศอย่าง ง่ายเสรีมากขึ้น ไม่ หนักการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรส การคบเพื่อนต่างเพศ ทั้งนี้ค่านิยมและทัศนคติของวัยรุ่น แบบดั้งเดิมและแบบสมัยใหม่ที่มีอยู่ในสังคมไทยในเรื่องการให้คุณค่าพรหมจรรย์ก่อนการสมรส อาจส่งผลให้ ทัศนคติของวัยรุ่นในการเลือกคู่ครอง แตกต่างกัน งานวิจัยของ อติรัตน์ วิวัฒน์ไพลิน (2527: 96) พบว่า นิสิตเห็นด้วยกับความคิดที่ว่าพรหมจรรย์เป็นสิ่งที่มีความสำคัญสำหรับผู้หญิง และการมีเพศสัมพันธ์ ควรเกิดขึ้นหลังแต่งงาน การศึกษาของจริยา พงศวิวัฒน์ (2526: 84) พบว่า นักศึกษา เห็นด้วยกับ ทัศนคติที่ว่า เป็นธรรมดาที่ผู้ชายจะมีประสบการณ์ ทางเพศก่อนแต่งงาน และเป็นเรื่องเสื่อมเสียที่ ผู้หญิงจะมีประสบการณ์ ทางเพศก่อนแต่งงาน โดยนักศึกษายาย มีคะแนนเฉลี่ยเห็นด้วยมากกว่า นักศึกษาหญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และงานวิจัยของพวงวรรณ จันทศิริ (2539: 128) พบว่า นักเรียนมีค่านิยม เรื่อง การรักษาพรหมจรรย์ ระดับปานกลาง และเห็นว่าการ รักษาพรหมจรรย์ก่อนการแต่งงานเป็นสิ่งที่ดีควรปฏิบัติ บัณฑิต และการศึกษาของนาฏสุคนธ์ คุงเงิน

(2543: 112) พบว่า เพศชายและเพศหญิงมีค่านิยมในการปฏิบัติตัว ในการคบเพื่อนต่างเพศใน ฐานะคู่อภิเษกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยที่เพศชายจะมีอิทธิพลในการ คบเพื่อนต่างเพศ ในฐานะคู่อภิเษกมากกว่าเพศหญิง และเพศหญิงคบเพื่อนต่างเพศในฐานะคู่อภิเษก เป็น ไปในลักษณะที่ยึดขนบธรรมเนียมมากกว่าเพศชาย

อย่างไรก็ตามการศึกษาของอนุลักษณ์ นิติรัช (2525: 55) พบว่า ชายและหญิงต่างเห็นด้วย ว่าไม่ควรคำนึงถึงพรหมจรรย์ของชายหรือหญิงที่เราจะเลือกเป็นคู่ครอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05 การศึกษาของชวนชมสกลธวัฒน์ (2530: 68) พบว่า วัยรุ่นอาชีวศึกษาร้อยละ 40.2 เห็นว่า พรหมจรรย์ของหญิงที่จะมาเป็นคู่ครองของตนไม่ใช่ เรื่องสำคัญ และนักเรียนร้อยละ 45.6 เห็นว่า นักเรียนหญิงที่มีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานไม่ใช่เรื่องแปลกแต่อย่างใดและไม่เป็นเรื่องเสียหาย

แม้ว่าข้อค้นพบของงานวิจัยข้างต้นไม่สอดคล้องกัน อาจจะเป็นเพราะว่าอิทธิพลของ วัฒนธรรมตะวันตก ได้มีส่วนทำให้วัยรุ่นบางส่วนยอมรับค่านิยมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรส อย่างไรตามยังคงมีวัยรุ่นจำนวนไม่น้อย ที่ยังคงยึดมั่นในขนบธรรมเนียมประเพณี ค่านิยมเชิงบวก ที่เป็นลักษณะทางอุดมคติ ในเรื่องของการให้คุณค่าของพรหมจรรย์ เป็นคุณสมบัติประการหนึ่ง ใน การเลือกคู่ครอง ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานว่า วัยรุ่นที่มีการให้คุณค่าของพรหมจรรย์ สูงกว่ามีทัศนคติ ในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติสูงกว่าวัยรุ่นที่มีการให้คุณค่าของพรหมจรรย์ต่ำกว่า

อิทธิพลจากครอบครัว

อิทธิพลจากครอบครัว ถือว่ามีส่วนสำคัญและมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของบุคคล โดยเฉพาะในวัยรุ่นที่เป็นวัยเปลี่ยนผ่านระหว่างวัยเด็กไปสู่ผู้ใหญ่ ที่ย่อมได้รับอิทธิพลในด้าน แนวคิด ทัศนคติ ค่านิยม ความเชื่อ จากครอบครัว รั้วทั้งทางตรงและทางอ้อม ในรูปของความ สัมพันธภาพระหว่างสมาชิกในครอบครัว บิดามารดา พี่น้อง รวมถึงญาติ และความสัมพันธ์ ระหว่างครอบครัวกับผู้ที่จะมาเกี่ยวข้องเป็นเครือญาติโดยการสมรส ซึ่งความสัมพันธ์ดังกล่าวมี ผลสืบทอดมายังวัยรุ่น ในเรื่องของการคบเพื่อนต่างเพศ การเลือกคู่ครอง อย่างเช่น ถ้าเด็กหญิง และเด็กชายมีทัศนคติในทางลบกับ พฤติกรรมของบิดาหรือมารดา อาจนำไปสู่ทัศนคติในการเลือก คู่ครองที่ตรงข้ามกับบิดามารดา หรือทัศนคติทางลบต่อเพศตรงข้าม และเมื่อวัยรุ่นก้าวผ่านจากวัย เด็ก จะพบกับสังคมที่กว้างขวางมากขึ้น จากในสถานศึกษา สถานที่ทำงาน และมีโอกาสพบปะ ติดต่อกับบุคคลอื่น นอกเหนือจากครอบครัว ญาติพี่น้อง คนคุ้นเคย ซึ่งในวัยนี้ จะให้ความสำคัญกับ เพื่อนมาก ต้องการการยอมรับจากกลุ่มเพื่อนและใช้เวลาส่วนใหญ่กับกลุ่มเพื่อน ด้วยเหตุนี้ ความรู้สึกนึกคิด ทัศนคติ รสนิยม ความสนใจ อย่างเช่น เรื่องรสนิยมความชอบ ลักษณะเพื่อนต่าง เพศหรือคู่ครองจะได้รับอิทธิพลจากครอบครัว ไม่ว่าจะเป็นบิดามารดา ญาติพี่น้อง กลุ่มเพื่อน

งานวิจัยที่สนับสนุน ประเด็น ดังกล่าวข้างต้น เช่น การศึกษาของอัจฉรา ภาคิยะวิวัฒน์ (2522: 93) พบว่า ตนเองมีส่วนสำคัญในการเลือกคู่ครองมากที่สุด รองลงมา คือ บิดามารดา ญาติ พี่น้องมีส่วนในการเลือกคู่ครอง ขณะเดียวกันเพศชายได้รับอิทธิพลจากกลุ่มสังคมครอบครัว เช่น เพื่อนมากกว่าเพศหญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ จุฑานาฏ ผดุงเจริญ (2543: 110) พบว่า ตัวเองมีบทบาทมากขึ้นในการตัดสินใจเลือกคู่ครอง แต่บิดามารดา หรือผู้มีอิทธิพลทางความคิด เช่น ญาติผู้ใหญ่ เพื่อน ยังคงมีบทบาทในการช่วยตัดสินใจในการเลือกคู่ครองด้วย การศึกษาของชนิษฐา โพชนุกูล (2521: 40) พบว่า นักศึกษาทั้งชาย หญิงปรารถนาที่จะเลือกคู่ครองด้วยตนเองไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อข้อค้นพบจากการทบทวนงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น เป็นไปในทิศทางเดียวกัน คือ เลือกคู่ครองด้วยตนเองมากขึ้น ซึ่งส่งผลให้มีอิสระ ในการแสดงออก ทางด้านความคิด สามารถเลือกคู่ครองได้ตามความคิด จินตนาการ ที่ตนเองใฝ่ฝัน และต้องการอย่างแท้จริง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานว่า วัยรุ่นที่เลือกคู่ครองด้วยตนเองมีทัศนคติในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติสูงกว่าวัยรุ่นที่เลือกคู่ครองโดยบุคคลอื่นมีอิทธิพล

ความเชื่อมั่นในตัวเอง

ความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นความรู้สึกต่อตนเองอย่างหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญ ต่อทัศนคติของบุคคลที่สะท้อนให้เห็นถึงความรู้สึกนึกคิดที่ดี (สุชา จันทรเอม, 2539:12) ความคิด ความเข้าใจและความรู้สึกที่มีต่อตนเอง นำไปสู่การกล้าแสดงออกในทางที่ถูก กล้าที่จะเผชิญหน้าด้วยความไม่กลัว มีจิตใจมั่นคง ไม่หวั่นไหวต่อคำวิพากษ์วิจารณ์ทำตาม ความคิด เห็นของผู้อื่นได้ง่ายๆ ไม่ประหม่า ไม่สะทกสะท้านต่อเหตุการณ์และบุคคล กระทำสิ่งต่างๆ ให้สำเร็จลุล่วงได้ตามที่บุคคลนั้นตั้งใจไว้ แม้จะมีเหตุการณ์หรือสิ่งอื่นใดมาเป็นอุปสรรคจะไม่บังเกิดความท้อถอย ยังคงตั้งใจกระทำสิ่งนั้นๆ ต่อไป ซึ่งความเชื่อมั่นในตนเองนั้นควรสร้างให้เกิดขึ้นกับบุคคล เพื่อนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต และกล้าตัดสินใจด้วยตนเองในเรื่องที่สำคัญ โดยไม่ลังเล ไม่พึ่งพาความคิดเห็นของคนอื่น มีความเข้มแข็งในการสร้างชีวิตตนเอง อย่างเช่น การเลือกคู่ครองหรือการสมรส เพราะการตัดสินใจจะนำมาซึ่งความทุกข์ ความสุขในการดำเนินชีวิตครอบครัว โดยเฉพาะกับวัยรุ่นควรสร้างให้เกิดขึ้นเพื่อนำไปสู่การตัดสินใจในทางที่ถูกที่ควร สามารถควบคุม จิตใจ บังคับตนเองให้แสดงออกในอารมณ์ ทัศนคติ ที่เหมาะสมและรับผิดชอบต่อการกระทำต่างๆ ที่ได้ตัดสินใจกระทำ ไม่ว่าจะถูกหรือผิด

ทั้งนี้จากงานวิจัยของซู ชิพ อ่อนโคกสูง (2516: 96-98) พบว่า เพศชายจะมีความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่าเพศหญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 การศึกษาของทศพร มณีศรีคำ

(2542: 49-60) พบว่า คะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยที่นักศึกษาที่ความเชื่อมั่นในตนเองสูง จะมีคุณธรรมแห่งพลเมืองดีมากกว่านักศึกษาที่ความเชื่อมั่นในตนเองต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และนักศึกษาที่มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง จะมีบุคลิกภาพในการแสดงออกมากกว่านักศึกษาที่มีความเชื่อมั่นในตนเองต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และการศึกษาของชมพูนุท สิริพรหมภัทร (2539: 86) พบว่า ความเชื่อมั่นในตนเองของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ตามตัวแปร เพศ อายุ สาขาวิชา มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า ความเชื่อมั่นในตนเองมีผลและมีอิทธิพลใน การตัดสินใจ เรื่องต่างๆ โดยเฉพาะวัยรุ่นเป็นวัยที่ต้องการความเป็นอิสระมาก ความเป็นตัวของตัวเอง ถ้าตัดสินใจวางแผนและวางโครงการของชีวิต ตามความคิด ทัศนคติของตนเอง ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานว่า วัยรุ่นที่มีความเชื่อมั่นในตัวเองที่ สูงกว่ามีทัศนคติในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติสูงกว่าวัยรุ่นที่มีความเชื่อมั่นในตัวเองต่ำกว่า

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กรอบแนวคิด

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานหลัก

การวิจัยครั้งนี้มีสมมติฐานหลักว่า ปัจจัยทางประชากรและปัจจัยทางการเรียน (เพศ แผนกวิชาที่เรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน) ปัจจัยด้านครอบครัวและผู้ปกครอง (สถานภาพสมรสของบิดามารดา การพักอาศัย อาชีพของผู้ปกครอง การศึกษาของผู้ปกครอง ความอบอุ่นภายในครอบครัว) ปัจจัยทางเศรษฐกิจ (ฐานะทางการเงินของครอบครัว รายได้ต่อเดือนของนักเรียน) ปัจจัยทางสังคม (การได้รับการอบรมสั่งสอนจากครอบครัวสภาพแวดล้อมในโรงเรียน การเปิดรับสารเกี่ยวกับการเลือกคู่ครอง) และปัจจัยทางจิตวิทยาและวัฒนธรรม (คุณค่าของพรหมจรรย์ อิทธิพลจากคนรอบข้าง ความเชื่อมั่นในตัวเอง) มีผลต่อทัศนคติของวัยรุ่นต่อการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติ

สมมติฐานรอง

การวิจัยครั้งนี้ มีสมมติฐานรอง ดังต่อไปนี้

1. เพศหญิงมีทัศนคติในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติสูงกว่าเพศชาย
2. วัยรุ่นที่เรียนใน แผนกวิชา อุตสาหกรรมมีทัศนคติในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติสูงกว่าวัยรุ่นที่เรียนในแผนกวิชาอื่นๆ
3. วัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนสูงมีทัศนคติในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติสูงกว่าวัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ
4. วัยรุ่นที่บิดามารดามีสถานภาพหย่า เลิกกัน มีทัศนคติในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติสูงกว่าวัยรุ่นที่บิดามารดามีสถานภาพสมรสอื่นๆ
5. วัยรุ่นที่พักอาศัย อยู่กับบิดามารดามี ทัศนคติ ในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติสูงกว่าวัยรุ่นที่พักอาศัยกับบุคคลอื่นๆ
6. วัยรุ่นที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพ กิจการส่วนตัว/ค้าขาย อาชีพอิสระ/รับจ้าง/กรรมกร อาชีพพนักงาน/ลูกจ้างบริษัทเอกชน มีทัศนคติในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติสูงกว่าวัยรุ่นที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพอื่นๆ
7. วัยรุ่น ที่ผู้ปกครอง มีการศึกษา สูงกว่า ประถมศึกษามี ทัศนคติ ในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติสูงกว่าวัยรุ่นที่มีผู้ปกครองมีการศึกษาต่ำกว่าประถมศึกษา
8. วัยรุ่น ที่มีครอบครัวที่อบอุ่น มีทัศนคติ ในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติสูงกว่า วัยรุ่นที่มีครอบครัวไม่อบอุ่น
9. วัยรุ่นที่มีฐานะทางการเงินของครอบครัวดีมีทัศนคติในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติสูงกว่าวัยรุ่นที่มีฐานะทางการเงินของครอบครัวไม่ดี

10. วิทยาลัยที่มีรายได้อต่อเดือน มากกว่ามี ทัศนคติ ในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติสูงกว่า วิทยาลัยที่มีรายได้อต่อเดือนน้อยกว่า
11. วิทยาลัยที่ได้รับการอบรมสั่งสอนจากครอบครัว มากกว่า มีทัศนคติ ในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติสูงกว่าวิทยาลัยที่ได้รับการอบรมสั่งสอนจากครอบครัวน้อยกว่า
12. วิทยาลัยที่อยู่ในสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน ที่มีทัศนคติ ในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติสูงกว่าวิทยาลัยที่อยู่ในสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนที่ไม่ดี
13. วิทยาลัยที่มีการเปิดรับสารเกี่ยวกับการเลือกคู่ครอง มากกว่ามีทัศนคติ ในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติสูงกว่าวิทยาลัยที่มีการเปิดรับสารเกี่ยวกับการเลือกคู่ครองน้อยกว่า
14. วิทยาลัยที่มีการให้คุณค่าของพรหมจรรย์สูงกว่ามีทัศนคติ ในการเลือกคู่ครองแบบ อุดมคติสูงกว่าวิทยาลัยที่มีการให้คุณค่าของพรหมจรรย์ต่ำกว่า
15. วิทยาลัยที่เลือกคู่ครองด้วยตนเองมี ทัศนคติ ในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติสูงกว่า วิทยาลัยที่เลือกคู่ครองโดยบุคคลอื่นมีอิทธิพล
16. วิทยาลัยที่มีความเชื่อมั่นในตัวเอง ที่สูงกว่ามี ทัศนคติ ในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติสูงกว่าวิทยาลัยที่มีความเชื่อมั่นในตัวเองที่ต่ำกว่า

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรเป้าหมาย

ประชากรเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้คือ วิทยาลัยที่เป็นนักเรียนอาชีวศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครซึ่งหมายถึงนักเรียนอาชีวศึกษาที่กำลังศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 1-2 ซึ่งมีอยู่ทั้งหมด 20 สถาบันในเขตกรุงเทพมหานครปีการศึกษา 2550 จำนวนทั้งสิ้น 8,141 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้จากการคำนวณหาขนาดตัวอย่าง โดยใช้วิธีกำหนดขนาดตัวอย่างคิดเป็นร้อยละ 10 จากกลุ่มประชากรเป้าหมายทั้งหมด ทั้งนี้ได้ขนาดตัวอย่างทั้งสิ้นประมาณ 814 คน แต่เพื่อความสมบูรณ์ของข้อมูล และผลการศึกษาที่น่าเชื่อถือ ผู้วิจัยกำหนดให้ขนาดของตัวอย่างเท่ากับ 1,000 คน

3. การสุ่มตัวอย่าง

การวิจัยทัศนคติของวิทยาลัยต่อการเลือกคู่ครอง : กรณีศึกษานักเรียนโรงเรียนอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (multi-stage sampling) ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (cluster sampling) ใช้การแบ่งสถาบันอาชีวศึกษาทั้งหมด 20 สถาบัน ตามเขตการปกครอง กรุงเทพมหานคร ที่แบ่งเป็น 3 เขตการปกครอง คือ เขตชั้นนอก เขตชั้นกลาง เขตชั้นใน เพื่อให้เกิดความหลากหลายและการกระจายของข้อมูลดังนี้

เขตชั้นนอก ประกอบด้วย 7 สถาบัน คือ 1. วิทยาลัยเทคนิคดุสิต เขตดุสิต 2. วิทยาลัยอาชีวศึกษาธนบุรี เขตบางกอกใหญ่ 3. วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมลลอบ เขตสัมพันธวงศ์ 4. วิทยาลัยอาชีวศึกษาเสาวภา เขตพระนคร 5. วิทยาลัยสารพัดช่างธนบุรี เขตคลองสาน 6. วิทยาลัยสารพัดช่างสีพระยา เขตบางรัก 7. วิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย

เขตชั้นกลาง ประกอบด้วย 7 สถาบัน คือ 1. วิทยาลัยพณิชยการเซ ตูพน เขตราชบุรีบูรณะ 2. วิทยาลัยศิลปหัตถกรรมกรุงเทพ เขตบางกะปิ 3. วิทยาลัยพณิชยการบางนา เขตบางนา 4. วิทยาลัยพณิชยการธนบุรี เขตภาษีเจริญ 5. วิทยาลัยพณิชยการอินทราชัย เขตวังทองหลาง 6. วิทยาลัยสารพัดช่างนครหลวง เขตบางพลัด 7. วิทยาลัยการอาชีพนวมินทรราชูทิศ เขตบึงกุ่ม

เขตชั้นนอก ประกอบด้วย 6 สถาบัน คือ 1.วิทยาลัยเทคนิคมีนบุรี เขตมีนบุรี
2.วิทยาลัยเทคนิคราชสีหราชราม เขตบางบอน 3.วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษกมหานคร เขตมีนบุรี
4.วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง เขตดอนเมือง 5.วิทยาลัยบริหารธุรกิจและการท่ องเทียวกกรุงเทพ
เขตคลองสามวา 6.วิทยาลัยการอาชีพกาญจนาภิเษกหนองจอก เขตหนองจอก

ขั้นตอนที่ 2 ใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) โดยเลือกสถาบันที่มีจำนวนนักเรียนมากที่สุดจำนวน 2 ลำดับ ตามการแบ่งเขตการปกครอง ทำให้ได้จำนวนตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ทั้งหมด 6 สถาบัน ดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรจำแนกตามสถาบันอาชีวศึกษา

สถาบันอาชีวศึกษา	จำนวนประชากรนักเรียน (คน)
เขตชั้นใน	
วิทยาลัยอาชีวศึกษาธนบุรี เขตบางกอกใหญ่	297
วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ เขตสัมพันธวงศ์	268
เขตชั้นกลาง	
วิทยาลัยพณิชยการบางนา เขตบางนา	1,145
วิทยาลัยพณิชยการธนบุรี เขตภาษีเจริญ	1,136
เขตชั้นนอก	
วิทยาลัยเทคนิคมีนบุรี เขตมีนบุรี	699
วิทยาลัยบริหารธุรกิจและการท่องเที่ยวกรุงเทพ เขตคลองสามวา	584
รวม	4,129

ขั้นตอนที่ 3 ใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบให้มีโอกาสเป็นสัดส่วน วนกับขนาด (probability proportional to size sampling) โดยเลือกจำนวนตัวอย่างจากจำนวนประชากรของแต่ละสถาบันจำนวน 6 สถาบัน และตามแต่ละชั้นปีตั้งแต่ ชั้นปีที่ 1 - 2 ทำให้ได้จำนวนตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

ตารางที่ 2 จำนวนประชากรและขนาดตัวอย่างจำแนกตามสถาบันและชั้นปี

สถาบันอาชีวศึกษา	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนตัวอย่าง (คน)	ชั้นปีที่ 1		ชั้นปีที่ 2	
			ประชากร	ตัวอย่าง	ประชากร	ตัวอย่าง
1.วิทยาลัยอาชีวศึกษาธนบุรี	297	72	177	43	120	29
2. วิทยาลัยอาชีวศึกษา เชียงใหม่	268	65	129	31	139	34
3. วิทยาลัยพณิชยการบางนา	1,145	277	628	152	517	125
4.วิทยาลัยพณิชยการธนบุรี	1,136	275	688	167	448	109
5. วิทยาลัยเทคนิคมีนบุรี	699	170	344	83	355	86
6.วิทยาลัยบริหารธุรกิจและ การท่องเที่ยวกรุงเทพ	584	141	282	68	302	73
รวม	4,129	1,000	2,248	544	1,881	456

4. เก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลทั้งจากแหล่งข้อมูลเอกสาร และแหล่งข้อมูลประเภทบุคคล ดังนี้คือ

1. การศึกษาข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Research) โดยผู้ศึกษาทำการศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร งานวิจัย วิทยานิพนธ์ หนังสือทั่วไป ตำรา เอกสารต่างๆ วารสาร สิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลทางสถิติ ทั้งในและต่างประเทศที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับ การเลือกคู่ครอง เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม การสุ่มตัวอย่าง และประกอบการวิเคราะห์ข้อมูล

2. ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยวิธีการทดสอบแบบสอบถามให้นักเรียนอาชีวศึกษาที่ได้ถูกเลือกให้เป็นกลุ่มตัวอย่างให้เป็นผู้กรอกแบบสอบถามด้วยตนเองและขอรับแบบสอบถามกลับคืนภายในวันเดียวกัน

5. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือและการทดสอบคุณภาพของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยอาศัยการทบทวนวรรณกรรม แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนศึกษาการสร้างแบบสอบถามที่เคยมีการใช้ในการศึกษามาก่อน ทั้งนี้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นข้อคำถามปลายปิด โดยแบ่งโครงสร้างของแบบสอบถามออกเป็น 7 ส่วน

ส่วนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ แผนกวิชาที่เรียน เกรดเฉลี่ย ฐานะทางการเงินของครอบครัว รายได้ต่อเดือนของนักเรียน สถานภาพสมรสของบิดามารดา การพักอาศัย อาชีพของผู้ปกครอง การศึกษาของผู้ปกครอง อิทธิพลจากคนรอบข้าง ความเป็นอยู่ภายในครอบครัว

ส่วนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับการได้รับการอบรมสั่งสอนจากครอบครัว

ส่วนที่ 3 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในโรงเรียน

ส่วนที่ 4 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับการเปิดรับสารเกี่ยวกับการเลือกคู่ครอง

ส่วนที่ 5 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับการให้คุณค่าของพรหมจรรย์

ส่วนที่ 6 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับความเชื่อมั่นในตนเอง

ส่วนที่ 7 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับทัศนคติเกี่ยวกับการเลือกคู่ครอง

ในการทดสอบคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและคณะกรรมการวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบและปรับแก้ความถูกต้องเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และผู้วิจัยตรวจสอบเนื้อหาของแบบสอบถามโดยนำไปทดสอบ (Pre-test) กับนักเรียนที่มีคุณลักษณะเดียวกันกับประชากรกลุ่มตัวอย่าง แต่ไม่ได้เรียนอยู่ในสถาบันที่ตกเป็นตัวอย่าง จำนวน 50 คน และนำข้อมูลที่ได้มาทดสอบค่าความเชื่อถือ (Reliability) ของข้อคำถามทัศนคติของวัยรุ่นในการเลือกคู่ครอง ด้วยค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของ Cronbach เพื่อให้มีความเชื่อถือได้ ผลการทดสอบ พบว่า ค่าความเชื่อถือได้รวม เท่ากับ 0.834 (ดูรายละเอียดรายชื่อในภาคผนวก ข)

6. นิยามตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยและกรวัดตัวแปร

ตัวแปรอิสระ

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยแบ่งตัวแปรอิสระเป็น 5 กลุ่ม คือ ปัจจัยทางประชากร และการเรียน ปัจจัยด้านครอบครัวและผู้ปกครอง ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ปัจจัยทางสังคม ปัจจัยทางจิตวิทยาและวัฒนธรรม

ปัจจัยทางประชากรและปัจจัยด้านการเรียน ประกอบด้วยตัวแปร 3 ตัว ได้แก่

1) เพศ หมายถึง เพศของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้จากข้อคำถาม A1 ซึ่งมีระดับการวัดแบบแบ่งกลุ่ม โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

- ชาย
- หญิง

2) แผนกวิชาที่เรียน หมายถึง แผนกวิชาที่ผู้ตอบแบบสอบถามกำลังศึกษาอยู่ในขณะนั้น ได้จากข้อคำถาม A4 ซึ่งมีระดับการวัดแบบกลุ่ม โดยแบ่งออกเป็น 6 แผนกวิชาเรียน คือ

- อุตสาหกรรม
- พาณิชยกรรม/บริหารธุรกิจ
- คหกรรม
- อุตสาหกรรมท่องเที่ยว
- ศิลปกรรม
- เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลการเรียนเฉลี่ยสะสมที่นักเรียนได้รับในปี การศึกษา 2550 ได้จากข้อคำถาม A5 ซึ่งมีระดับการวัดแบบอัตราส่วน

ปัจจัยด้านครอบครัวและผู้ปกครอง ประกอบด้วยตัวแปร 5 ตัว ได้แก่

4) สถานภาพสมรสของบิดามารดา หมายถึง สถานะ ในการดำรงชีวิตคู่ของบิดามารดา ได้จากข้อคำถาม A8 ซึ่งมีระดับการวัดแบบกลุ่ม โดยแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม คือ

- สมรส อยู่ด้วยกัน
- สมรส อยู่คนละบ้าน
- หม้าย (คู่สมรสเสียชีวิต)
- หย่า เลิกกัน

5) การพักอาศัย หมายถึง ผู้ที่นักเรียนอาศัยอยู่ด้วยในระหว่างที่ เปิดภาคการศึกษา ได้จากข้อคำถาม A9 ซึ่งมีระดับการวัดแบบกลุ่ม โดยแบ่งออกเป็น 6 กลุ่ม คือ

- บิดาและมารดา
- บิดาเท่านั้น
- มารดาเท่านั้น
- ญาติ
- บุคคลอื่นที่ไม่ใช่ญาติ
- อยู่คนเดียว

6) อาชีพของผู้ปกครอง หมายถึง ประเภทหรือชนิดของงานที่ผู้ปกครองของผู้ตอบ แบบสอบถามใช้เวลาทำเป็นส่วนใหญ่ ได้จากข้อคำถาม A11 ซึ่งมีระดับการวัดแบบกลุ่ม โดยแบ่ง ออกเป็น 7 กลุ่ม คือ

- ไม่ได้ประกอบอาชีพ/ว่างงาน/กำลังหางาน
- พนักงาน/ลูกจ้างบริษัทเอกชน
- พนักงาน/ลูกจ้างรัฐวิสาหกิจ/ลูกจ้างรัฐ
- ข้าราชการ
- กิจการส่วนตัว/ค้าขาย
- อาชีพอิสระ/รับจ้าง/กรรมกร
- เกษตรกร

7) การศึกษาของผู้ปกครอง หมายถึง ระดับการศึกษาสูงสุดที่ผู้ปกครองของผู้ตอบ แบบสอบถามได้รับ ได้จากข้อคำถาม A12 ซึ่งมีระดับการวัดแบบจัดอันดับ โดยแบ่ง ออกเป็น 6 กลุ่ม คือ

- ไม่ได้รับการศึกษา
- ประถมศึกษา
- มัธยมศึกษาตอนต้น/ปวช.
- อนุปริญญา/ปวส.
- ปริญญาตรี
- สูงกว่าปริญญาตรี

8) ความอบอุ่นภายในครอบครัว หมายถึง การที่บุคคลรู้สึกว่าคุณได้รับความรัก ความเข้าใจ ความอบอุ่นปลอดภัย ที่ก่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างคนในครอบครัว ได้จากข้อคำถาม A14 ซึ่งมีระดับการวัดแบบจัดอันดับ โดยแบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม คือ

- ไม่อบอุ่นเลย/มีปัญหามาก
- มีปัญหากันบ่อยๆ
- มีปัญหาบ้างแต่ไม่มาก
- อบอุ่น
- อบอุ่นมาก/มีความสุขมาก

ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ประกอบด้วยตัวแปร 2 ตัว ได้แก่

9) สถานะทางการเงินของครอบครัว หมายถึง การประเมินฐานะของครอบครัวของนักเรียนว่าอยู่ในระดับใด โดยประเมินจากรายได้ของครอบครัวที่มาจากการประกอบอาชีพหรือรายได้ที่มาจากแหล่งอื่นเมื่อเทียบกับรายจ่าย ได้จากข้อคำถาม A7 ซึ่งมีระดับการวัดแบบจัดอันดับ โดยแบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม คือ

- ไม่พอใช้จ่าย/อยู่ในฐานะลำบาก
- พอใช้แต่มีปัญหาบางครั้ง
- พอใช้ แต่ไม่มีเหลือเก็บ
- เพียงพอและเหลือเก็บ
- มีใช้จ่ายอย่างเหลือเฟือ

10) รายได้ต่อเดือนของนักเรียน หมายถึง จำนวนเงินที่ผู้ตอบแบบสอบถามได้รับเป็นรายเดือน ซึ่งอาจเป็นรายได้ที่รับจากบิดามารดา ทำงานด้วยตัวเอง หรือจากแหล่งอื่นๆ ได้จากข้อคำถาม A6 ซึ่งมีระดับการวัดแบบอัตราส่วน

ปัจจัยทางสังคม ประกอบด้วยตัวแปร 3 ตัว ได้แก่

11) การได้รับการอบรมสั่งสอนจากครอบครัว หมายถึง ประสบการณ์ในอดีตที่ได้รับการอบรมสั่งสอนจากครอบครัวเกี่ยวกับทัศนคติในการเลือกคู่ครอง ได้จากข้อคำถาม B1- B7 ซึ่งมีระดับการวัดแบบจัดช่วง ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 7 ข้อ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ไม่เคยได้รับการสั่งสอนเลย	ให้	0	คะแนน
เคยได้รับการสั่งสอนนานๆ ครั้ง	ให้	1	คะแนน
เคยได้รับการสั่งสอนเป็นประจำ	ให้	2	คะแนน

มาตรวัดการได้รับการอบรมสั่งสอนจากครอบครัว ใช้วิธีการรวมคะแนนจากข้อ
คำถามทั้งหมด 7 ข้อ จึงมีคะแนนต่ำสุดเท่ากับ 0 คะแนน และคะแนนสูงสุดเท่ากับ 14 คะแนน

12) สภาพแวดล้อมในโรงเรียน หมายถึง สภาพสภาวะใดๆ ที่อยู่ภายในโรงเรียนที่มีผลต่อ
การเรียนรู้ของนักเรียน เช่น สถานที่ หลักสูตริวิชาที่เรียน ครู เพื่อน ได้จากข้อคำถาม C1- C2 ซึ่งมี
ระดับการวัดแบบจัดช่วง ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 2 ข้อ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ไม่ใช่	ให้คะแนน	0	คะแนน
ใช่	ให้คะแนน	1	คะแนน

มาตรวัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ใช้วิธีการรวมคะแนนจากข้อคำถามทั้งหมด 2
ข้อ จึงมีคะแนนต่ำสุดเท่ากับ 0 คะแนน และคะแนนสูงสุดเท่ากับ 2 คะแนน

13) การเปิดรับสารเกี่ยวกับการเลือกคู่ครอง หมายถึง การเปิดรับข่าวสารหรือการพูดคุย
เกี่ยวกับการเลือกบุคคลที่จะมาเป็นคู่ครอง ในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา จากสื่อบุคคล ได้แก่ บิดามารดา /
ญาติพี่น้อง เพื่อนในสถาบันเดียวกัน เพื่อนนอกสถาบัน จากสื่อมวลชน ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์
หนังสือพิมพ์ จากสื่อเฉพาะกิจ นิตยสาร /วารสาร/บทความทางวิชาการ/ผลงานวิจัย อินเทอร์เน็ต
จุลสาร/แผนพับ/ใบปลิว ได้จากข้อคำถาม D1- D11 ซึ่งมีระดับการวัดแบบจัดช่วง ประกอบด้วยข้อ
คำถามทั้งหมด 11 ข้อ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนตามความถี่ในการเปิดรับสารดังนี้

ไม่เคยเลย	ให้คะแนน	0	คะแนน
นานๆครั้ง	ให้คะแนน	1	คะแนน
บ่อยครั้ง	ให้คะแนน	2	คะแนน

มาตรวัดการเปิดรับสารเกี่ยวกับการเลือกคู่ครอง ใช้วิธีการรวมคะแนนจากข้อ
คำถามทั้งหมด 11 ข้อ จึงมีคะแนนต่ำสุดเท่ากับ 0 คะแนน และคะแนนสูงสุดเท่ากับ 22 คะแนน

ปัจจัยทางจิตวิทยาและวัฒนธรรม ประกอบด้วยตัวแปร 3 ตัว ได้แก่

14) การให้คุณค่าของพรหมจรรย์ หมายถึง การให้การยอมรับในการรักษา ความบริสุทธิ์
ทางเพศว่ามีความสำคัญเมื่อยังไม่ได้มีการการสมรส ได้จากข้อคำถาม E1- E8 ซึ่งมีระดับการวัด
แบบจัดช่วง ประกอบด้วยข้อคำถามทั้งหมด 8 ข้อ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนตามการให้คุณค่าของ
พรหมจรรย์ดังนี้

คำถามเชิงบวก	คำถามเชิงลบ	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1
ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	2

ไม่แน่ใจ	ไม่แน่ใจ	3
เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	4
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5

โดยข้อคำถามเชิงบวก ได้แก่ ข้อ E1, E3, E5

ข้อคำถามเชิงลบ ได้แก่ ข้อ E2, E4, E6, E7, E8

มาตรวัดการให้คุณค่าของพรหมจรรย์ ใช้วิธีการรวมคะแนนจากข้อคำถามทั้งหมด 8 ข้อ จึงมีคะแนนต่ำสุดเท่ากับ 8 คะแนน และคะแนนสูงสุดเท่ากับ 40 คะแนน

15) อิทธิพลจากคนรอบข้าง หมายถึง บุคคลที่น่าจะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกคู่ครองได้จากข้อคำถาม A13 ซึ่งมีระดับการวัดแบบกลุ่ม โดยแบ่งออกเป็น 8 กลุ่ม คือ

- บิดา
- มารดา
- พี่น้องร่วมบิดามารดา
- ญาติ
- เพื่อนในสถาบัน
- เพื่อนนอกสถาบัน
- เลือกเองไม่มีใครมีอิทธิพล

16) ความเชื่อมั่นในตนเอง หมายถึง การที่บุคคลมีความรู้สึกแน่ใจหรือมั่นใจว่าตนเองสามารถทำสิ่งต่าง ๆ ให้สำเร็จลุล่วงได้ตามที่บุคคลนั้นตั้งใจไว้ด้วยความถูกต้องเหมาะสม แม้จะมีเหตุการณ์หรือสิ่งอื่นใดมาเป็นอุปสรรค ได้จากข้อคำถาม F1- F17 ซึ่งมีระดับการวัดแบบจัดช่วง ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 17 ข้อ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

	คำถามเชิงบวก	คำถามเชิงลบ
ไม่ใช่	คะแนนเท่ากับ 0	คะแนนเท่ากับ 1
ใช่	คะแนนเท่ากับ 1	คะแนนเท่ากับ 0

โดยข้อคำถามเชิงบวก ได้แก่ ข้อ F2, F3, F5, F6, F8, F9, F12, F13, F14, F15, F16, F17

ข้อคำถามเชิงลบ ได้แก่ ข้อ F1, F4, F7, F10, F11

มาตรวัดความเชื่อมั่นในตนเอง ใช้วิธีการรวมคะแนนจากข้อคำถามทั้งหมด 17 ข้อ จึงมีคะแนนต่ำสุดเท่ากับ 0 คะแนน และคะแนนสูงสุดเท่ากับ 17 คะแนน

ตัวแปรตาม

ทัศนคติในการเลือกคู่ครอง หมายถึง การที่บุคคลมีความคิดเห็นต่อการเลือกคู่ครอง โดยการแสดงอารมณ์ความรู้สึกที่มีต่อการเลือกคู่ครอง อาจจะเป็นการยอมรับหรือเห็นด้วยหรือไม่ยอมรับคือไม่เห็นด้วย โดยวัดจากข้อความเกี่ยวกับทัศนคติว่าเห็นด้วยหรือยอมรับมากน้อยเพียงใด ในเรื่องของการเลือกคู่ครอง ซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานของทฤษฎีการเลือกคู่ครอง 6 ทฤษฎี คือ ทฤษฎีอุดมคติ ทฤษฎีความใกล้ชิด ทฤษฎีความแตกต่าง ทฤษฎีความคล้ายคลึง ทฤษฎีความคล้ายคลึงบิดามารดา ทฤษฎีการชดเชยสิ่งที่ขาดไปให้สมบูรณ์ การวัดได้จากข้อความ G1- G28 ซึ่งมีระดับการวัดแบบจัดช่วง ประกอบด้วยข้อความทั้งหมด 28 ข้อ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนตามทัศนคติในการเลือกคู่ครอง ดังนี้

คำถามเชิงบวก	คำถามเชิงลบ	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1
ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	2
ไม่แน่ใจ	ไม่แน่ใจ	3
เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	4
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5

โดยข้อความเชิงบวก ได้แก่ ข้อ G1, G2, G5, G6, G7, G8, G9, G10, G11, G12, G13, G14, G15, G16, G18, G19, G20, G22, G23, G24, G25, G26, G27, G28

ข้อความเชิงลบ ได้แก่ ข้อ G3, G4, G17, G21

มาตรวัดทัศนคติในการเลือกคู่ครอง ใช้วิธีการรวมคะแนนจากข้อความทั้งหมด 28 ข้อจึงมีคะแนนต่ำสุดเท่ากับ 28 คะแนน และคะแนนสูงสุดเท่ากับ 140 คะแนน

7. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการนำแบบสอบถามที่ตรวจสอบความถูกต้องแล้ว มาวิเคราะห์ โดยผู้ศึกษาได้ใช้สถิติในการนำเสนอและเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลรวมทั้งการพิสูจน์สมมติฐาน ดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่อวิเคราะห์ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้แก่ เพศ แผนกวิชาที่เรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สถานภาพสมรสของบิดามารดา การพักอาศัย อาชีพของผู้ปกครอง การศึกษาของผู้ปกครอง ความอบอุ่นภายในครอบครัวฐานะทางการเงินของครอบครัว รายได้ต่อเดือนของนักเรียน การได้รับการอบรมสั่งสอนจากครอบครัว สภาพแวดล้อมในโรงเรียน การเปิดรับสารเกี่ยวกับการเลือกคู่ครอง คุณค่าของพรหมจรรย์ อิทธิพลจากคนรอบข้าง ความเชื่อมั่นในตัวเอง โดยมีตัวแปรทั้งหมด 16 ตัว แบ่งเป็น

ตัวแปรระดับกลุ่ม (Nominal Scale) และแบบจัดอันดับ (Ordinal Scale) ได้แก่ เพศ แผนกวิชาที่เรียน สถานภาพสมรสของบิดามารดา การพักอาศัย อาชีพของผู้ปกครอง การศึกษาของผู้ปกครอง ความอบอุ่นภายในครอบครัว ฐานะทางการเงินของครอบครัว และอิทธิพลจากครอบครัวข้าง โดยนำเสนอ ความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

ตัวแปรระดับช่วง (Interval Scale) และระดับอัตราส่วน (Ratio Scale) ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายได้ต่อเดือนของนักเรียน การได้รับการอบรมสั่งสอนครอบครัว สภาพแวดล้อมในโรงเรียน การเปิดรับสารเกี่ยวกับการเลือกคู่ครอง คุณค่าของพรหมจรรย์ และความเชื่อมั่นในตัวเอง โดยนำเสนอ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่ามัธยฐาน (Median) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าต่ำสุด (Minimum) และค่าสูงสุด (Maximum)

2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) เพื่อวิเคราะห์ตัวแปรตามทัศนคติของวัยรุ่น นต่อการเลือกคู่ครอง แบบอุดมคติ และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติของวัยรุ่นต่อการเลือกคู่ครอง แบบอุดมคติ เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามและตัวแปรอิสระ เพื่อสรุปผลเกี่ยวกับประชากรจากข้อมูลที่เกิดขึ้นรวบรวมจากตัวอย่างโดยมีสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

การวิเคราะห์ปัจจัย (Factor analysis) เพื่อวิเคราะห์ตัวแปรตามทัศนคติของวัยรุ่นต่อการเลือกคู่ครอง ซึ่งเป็นการลดจำนวนข้อคำถามโดยรวมกลุ่มข้อคำถามที่มีความสัมพันธ์กันไว้ในกลุ่มเดียวกัน

การวิเคราะห์การแปรผันสองทาง (Bivariate analysis) ใช้การวิเคราะห์ ถดถอยอย่างง่าย (Simple regression analysis) เพื่อทดสอบสมมติฐาน ซึ่งเป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 2 ตัวแปร คือตัวแปรอิสระและตัวแปรตามว่า มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หรือไม่ และมีทิศทางเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้หรือไม่

การวิเคราะห์การแปรผันหลายทาง (Multivariate analysis) เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตาม 1 ตัว กับตัวแปรอิสระมากกว่า 1 ตัว โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ดังนี้

การวิเคราะห์การถดถอยพหุ (Multiple regression analysis) เพื่อศึกษาว่าตัวแปรอิสระทั้งกลุ่มสามารถอธิบายการแปรผันของตัวแปรตามได้เท่าใด และเมื่อควบคุมอิทธิพลตัวแปรตัวอื่นแล้ว ตัวแปรอิสระตัวใดบ้างที่สามารถอธิบายการแปรผันของตัวแปรตาม

การวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบขั้นตอน (Stepwise regression analysis) เพื่อศึกษาว่าตัวแปรอิสระตัวใดสามารถอธิบายการแปรผันของตัวแปรตามได้ดีที่สุด และตัวแปรอิสระตัวใดที่สามารถเพิ่มอำนาจการอธิบายการแปรผันของตัวแปรตามในลำดับถัดไป และตัวแปรเหล่านี้สามารถอธิบายการแปรผันของตัวแปรตามได้มากน้อยเพียงใด

บทที่ 4

ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

การนำเสนอลักษณะข้อมูลทั่วไป เป็นการวิเคราะห์ลักษณะทั่วไปของตัวแปรอิสระ ซึ่งจำแนกตามลักษณะทางประชากร และด้านการเรียน ลักษณะด้านครอบครัวและผู้ปกครอง ลักษณะทางเศรษฐกิจ ลักษณะทางสังคม และลักษณะทางจิตวิทยาและวัฒนธรรม ซึ่งนำเสนอในรูปแบบที่แตกต่างกันตามระดับของตัวแปรอิสระ ดังนี้ ตัวแปรระดับกลุ่ม ได้แก่ เพศ แผนกวิชาที่เรียน สถานภาพสมรสของบิดามารดา การพักอาศัย อาชีพของผู้ปกครอง การศึกษาของผู้ปกครอง ความอบอุ่นภายในครอบครัว ฐานะทางการเงินของครอบครัว และอิทธิพลจากครอบครัว นำเสนอ โดยการใช้การกระจายความถี่ และอัตราร้อยละ ส่วนตัวแปรตัวแปรระดับอัตราส่วน ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา รายได้ต่อเดือนของนักเรียน การได้รับการอบรมสั่งสอนจากครอบครัว สภาพแวดล้อมในโรงเรียน การเปิดรับสารเกี่ยวกับการเลือก คู่ครอง การให้คุณค่าของพรหมจรรย์ และความเชื่อมั่นในตัวเอง นำเสนอโดยการใช้การกระจายความถี่ อัตราร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่ามัธยฐาน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด และค่าสูงสุด ซึ่งจากการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยแบบสอบถาม จำนวน 1,000 ชุด ได้รับการตอบกลับครบถ้วน ตามจำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 1,000 คน โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ปัจจัยทางประชากรและปัจจัยด้านการเรียน

ปัจจัยทางประชากรและปัจจัยด้านการเรียน ในการวิจัยครั้งนี้ มีตัวแปร ทั้งหมด 3 ตัวแปร คือ เพศ แผนกวิชาที่เรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

1. เพศ

นักเรียนอาชีวศึกษาในระดับชั้นปวส.ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมากกว่าครึ่งหนึ่งเป็นนักเรียนหญิง คิดเป็นร้อยละ 67.8 เปรียบเทียบกับนักเรียนชาย ร้อยละ 32.2

2. แผนกวิชาที่เรียน

นักเรียนอาชีวศึกษาในระดับชั้นปวส.ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 69.0 เป็นผู้ที่ศึกษาอยู่ในแผนกวิชาพาณิชยกรรม /บริหารธุรกิจ รองลงมา คือ ศึกษาอยู่ในแผนกวิชาอุตสาหกรรม (ร้อยละ 16.5) ส่วนผู้ที่ศึกษาอยู่ในแผนกวิชา เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร อุตสาหกรรม ท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 8.9 และร้อยละ 4.3 ตามลำดับ และมีผู้ที่ศึกษาอยู่ในแผนกวิชาคหกรรม เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีสัดส่วนน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 1.3

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

นักเรียนอาชีวศึกษาในระดับชั้นปวส .ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยประมาณ 2.98 มีค่ามัธยฐานเท่ากับ 3.00 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.49 โดยมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำสุดเท่ากับ 1.36 และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงสุดเท่ากับ 4.00 เมื่อจำแนกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็น 3 กลุ่ม พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดี อยู่ในช่วง 3.01 - 4.00 มากที่สุด (ร้อยละ 46.4) รองลงมา คือมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางอยู่ในช่วง 2.50 - 3.00 คิดเป็นร้อยละ 38.8 และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่ดี อยู่ในช่วง 1.36 - 2.49 น้อยที่สุด โดยคิดเป็นร้อยละ 14.8

ตารางที่ 3 การกระจายความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุดของลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	322	32.2
หญิง	678	67.8
รวม	1,000	100.0
แผนกวิชาที่เรียน		
อุตสาหกรรม	165	16.5
พาณิชยกรรม/บริหารธุรกิจ	690	69.0
คหกรรม	13	1.3
อุตสาหกรรมท่องเที่ยว	43	4.3
เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	89	8.9
รวม	1,000	100.0
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		
1.36 - 2.49	148	14.8
2.50 - 3.00	388	38.8
3.01 - 4.00	464	46.4
รวม	1,000	100.0
ค่าเฉลี่ย (Mean) = 2.9810	ค่ามัธยฐาน (Median) = 3.00	
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.48958	ค่าต่ำสุด = 1.36	ค่าสูงสุด = 4.00

ปัจจัยด้านครอบครัวและผู้ปกครอง

ปัจจัยด้านครอบครัวและผู้ปกครองในการวิจัยครั้งนี้มีทั้งหมด 5 ตัวแปร คือ สถานภาพสมรสของบิดามารดา รูปแบบการพักอาศัยของนักเรียน อาชีพและการศึกษาของผู้ปกครอง รวมทั้งความอบอุ่นภายในครอบครัวซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

1. สถานภาพสมรสของบิดามารดา

นักเรียนอาชีวศึกษา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 67.9 มีบิดามารดาสมรสและอยู่ด้วยกัน รองลงมา คิดเป็นร้อยละ 17.9 เป็นนักเรียนอาชีวศึกษาที่มีบิดามารดา หย่า เลิกกัน ในขณะที่นักเรียนอาชีวศึกษา คิดเป็นร้อยละ 8.7 ที่มีบิดามารดาที่มีสถานภาพสมรสเป็นหม้าย (คู่สมรสตาย) และมีนักเรียนอาชีวศึกษา คิดเป็นร้อยละ 5.5 ที่มีบิดามารดาที่ยังคงสมรสแต่อยู่คนละบ้าน

2. การพักอาศัย

นักเรียนอาชีวศึกษาในระดับ ปวส. ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมากกว่าครึ่งหนึ่งยังคงพักอาศัยอยู่กับ บิดาและมารดา (ร้อยละ 58.8) รองลงมา คือพักอาศัยอยู่กับญาติ (ร้อยละ 15.1) ซึ่งใกล้เคียงกับนักเรียนที่พักอาศัยอยู่กับมารดาเท่านั้น (ร้อยละ 14.9) และนักเรียนที่พักอาศัยอยู่กับบิดาเท่านั้น มีเพียง ร้อยละ 4.2 ทั้งนี้ยังมีนักเรียนที่พักอาศัยอยู่คนเดียว และบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ญาติ คิดเป็นร้อยละ 4.1 และ ร้อยละ 2.9 ตามลำดับ

3. อาชีพของผู้ปกครอง

ผู้ปกครองของนักเรียนอาชีวศึกษาในระดับ ปวส. ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประกอบอาชีพกิจการส่วนตัวหรือค้าขาย มากที่สุด (ร้อยละ 25.8) รองลงมาคือ ผู้ปกครอง ประกอบอาชีพอิสระ /รับจ้าง/กรรมกร (ร้อยละ 24.3) อาชีพพนักงาน /ลูกจ้างบริษัทเอกชน (ร้อยละ 22.1) อาชีพข้าราชการ /ลูกจ้าง (ร้อยละ 10.5) อาชีพอาชีพพนักงาน /ลูกจ้างรัฐวิสาหกิจ (ร้อยละ 6.1) อาชีพเกษตรกร (ร้อยละ 5.9) รวมทั้งไม่ได้ประกอบอาชีพ/ว่างงาน/กำลังหางาน (ร้อยละ 5.3)

4. การศึกษาของผู้ปกครอง

ผู้ปกครองของนักเรียน มีการศึกษาระดับประถมศึกษามากที่สุด (ร้อยละ 48.8) รองลงมา คือ มีการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น /ปวช. (ร้อยละ 25.9) และมีสัดส่วนน้อยลงเมื่อระดับการศึกษาสูงขึ้น ในระดับอนุปริญญา /ปวส.ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี โดย คิดเป็นร้อยละ 12.9, 6.2, 2.3 ตามลำดับ สำหรับผู้ปกครองที่ไม่ได้รับการศึกษา มีสูงถึงร้อยละ 9.0

5. ความอบอุ่นภายในครอบครัว

การประเมินความอบอุ่นภายในครอบครัวของนักเรียนอาชีวศึกษาในระดับ ปวส. ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง พบว่า นักเรียนอาชีวศึกษา มีครอบครัวที่อบอุ่นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 38.3 รองลงมา คือมีครอบครัวที่มีปัญหาบ้างแต่ไม่มาก คิดเป็นร้อยละ 35.9 และมีครอบครัวที่อบอุ่นมาก / มีความสุขมาก คิดเป็นร้อยละ 17.9 ในส่วนของนักเรียนอาชีวศึกษาที่ครอบครัวมีปัญหาเล็กน้อยๆ และมีครอบครัวที่ไม่อบอุ่นเลย/มีปัญหาหนัก คิดเป็นร้อยละ 5.3 และ 2.6 ตามลำดับ

ตารางที่ 4 การกระจายความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุดสูงสุด ของลักษณะด้านครอบครัวและผู้ปกครองของกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะด้านครอบครัวและผู้ปกครอง ของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
สถานภาพสมรสของบิดามารดา		
สมรส อยู่ด้วยกัน	679	67.9
สมรส อยู่คนละบ้าน	55	5.5
หม้าย (คู่สมรสตาย)	87	8.7
หย่า เลิกกัน	179	17.9
รวม	1,000	100.0
การพักอาศัย		
พ่อและแม่	588	58.8
พ่อเท่านั้น	42	4.2
แม่เท่านั้น	149	14.9
ญาติ	151	15.1
บุคคลอื่นที่ไม่ใช่ญาติ	29	2.9
อยู่คนเดียว	41	4.1
รวม	1,000	100.0

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ลักษณะด้านครอบครัวและผู้ปกครอง		
ของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
อาชีพของผู้ปกครอง		
ไม่ได้ประกอบอาชีพ/ว่างงาน/กำลังหางาน	53	5.3
พนักงาน/ลูกจ้างบริษัทเอกชน	221	22.1
พนักงาน/ลูกจ้างรัฐวิสาหกิจ	61	6.1
ข้าราชการ/ลูกจ้าง	105	10.5
กิจการส่วนตัว/ค้าขาย	258	25.8
อาชีพอิสระ/รับจ้าง/กรรมกร	243	24.3
เกษียณ	59	5.9
รวม	1,000	100.0
การศึกษาของผู้ปกครอง		
ไม่ได้รับการศึกษา	9	9.0
ประถมศึกษา	488	48.8
มัธยมศึกษาตอนต้น/ปวช	259	25.9
อนุปริญญา/ปวส	129	12.9
ปริญญาตรี	92	9.2
สูงกว่าปริญญาตรี	23	2.3
รวม	1,000	100.0
ความอบอุ่นภายในครอบครัว		
ไม่อบอุ่นเลย/มีปัญหามาก	26	2.6
มีปัญหาเล็กน้อย	53	5.3
มีปัญหาบ้างแต่ไม่มาก	359	35.9
อบอุ่น	383	38.3
อบอุ่นมาก/มีความสุขมาก	179	17.9
รวม	1,000	100.0

ปัจจัยทางเศรษฐกิจ

ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยตัวแปร 2 ตัวแปร คือ ฐานะทางการเงินของครอบครัวและรายได้ต่อเดือนของนักเรียน ซึ่งสาระสำคัญดังนี้

1. ฐานะทางการเงินของครอบครัว

ฐานะทางการเงินของครอบครัว ของนักเรียน อยู่ในระดับพอใช้แต่มีปัญหาบางครั้ง มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40.9 รองลงมา คือ นักเรียน ที่มีฐานะทางการเงินของครอบครัว เพียงพอและเหลือเก็บ (ร้อยละ 29.0) และนักเรียนที่มีฐานะทางการเงินของครอบครัว พอใช้แต่ไม่มีเหลือเก็บ (ร้อยละ 24.1) นักเรียนที่อยู่ใน ครอบครัว ที่มีใช้จ่ายอย่างเหลือเฟือ มีเพียงร้อยละ 6.0 เท่านั้น นักเรียนที่อยู่ในครอบครัว ไม่พอใช้จ่าย/อยู่ในฐานะลำบาก คิดเป็นร้อยละ 5.4

2. รายได้ต่อเดือนของนักเรียน

นักเรียนมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนประมาณ 3,000 บาท มีค่ามัธยฐานเท่ากับ 3,000 บาท และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1377.38 โดยมีรายได้ต่อเดือนต่ำสุดเท่ากับ 800 บาท และมีรายได้ต่อเดือนสูงสุดเท่ากับ 15,000 บาท เมื่อแบ่งพิจารณาออกเป็น 6 กลุ่ม พบว่า นักเรียนอาชีวศึกษาในระดับ ปวส. ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ในช่วง 2,000 - 2,999 บาท มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 36.7 รองลงมา เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่อเดือนอยู่ในช่วง 3,000 - 3,999 บาท คิดเป็นร้อยละ 33.3 รายได้ในช่วง 4,000 - 4,999 บาท คิดเป็นร้อยละ 11.6 รายได้ในช่วง 1,000 - 1,999 บาท คิดเป็นร้อยละ 8.3 และมีรายได้ 5,000 บาท ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 8.1 ทั้งนี้ นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่ำกว่า 1,000 บาท มีสัดส่วนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 2.0

ตารางที่ 5 การกระจายความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุดของลักษณะทางเศรษฐกิจของกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะทางเศรษฐกิจของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
ฐานะทางการเงินของครอบครัว		
ไม่พอใช้จ่าย/อยู่ในฐานะลำบาก	54	5.4
พอใช้แต่มีปัญหาบางครั้ง	409	40.9
พอใช้ แต่ไม่มีเหลือเก็บ	241	24.1
เพียงพอและเหลือเก็บ	290	29.0
มีใช้จ่ายอย่างเหลือเฟือ	6	6.0
รวม	1,000	100.0

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ลักษณะทางเศรษฐกิจของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
รายได้ต่อเดือนของนักเรียน		
ต่ำกว่า 1,000 บาท	20	2.0
1,000 - 1,999 บาท	83	8.3
2,000 - 2,999 บาท	367	36.7
3,000 - 3,999 บาท	333	33.3
4,000 - 4,999 บาท	116	11.6
5,000 บาท ขึ้นไป	81	8.1
รวม	1,000	100.0
ค่าเฉลี่ย (Mean) = 3,003.72	ค่ามัธยฐาน (Median) = 3,000	
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 1377.38	ค่าต่ำสุด = 800	ค่าสูงสุด = 15,000

ปัจจัยทางสังคม

ปัจจัยทางสังคม ในการ วิจัย ครั้งนี้มีทั้งหมด 3 ตัวแปร คือ การได้รับการอบรมสั่งสอนจากครอบครัวสภาพแวดล้อมในโรงเรียน และการเปิดรับสารเกี่ยวกับการเลือกคู่ครอง ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

1. การได้รับการอบรมสั่งสอนจากครอบครัว

ชุดของคำถามที่ใช้ในการวัด การได้รับการอบรมสั่งสอนจากครอบครัว มีทั้งหมด 7 ข้อคำถาม (ดังที่นำเสนอในตารางที่ 6) โดยมีคำตอบให้เลือก 3 แบบ คือ เป็นประจำ นานๆครั้ง และไม่ เคยได้รับ เมื่อพิจารณาร้อยละของผู้ตอบคำถามด้านการได้รับการอบรมสั่งสอนจากครอบครัวเป็น รายชื่อ พบว่า กลุ่มตัวอย่างตอบว่า “เป็นประจำ” ในประเด็นที่ผู้ปกครองสอนว่ากรรมมีเพศสัมพันธ์ ก่อนสมรสเป็นสิ่งที่ไม่ควรทำมากที่สุด (ร้อยละ 67.3) รองลงมา คือ การอบรมเรื่องมารยาทและการ รู้จักวางตัวต่อเพศตรงข้ามอย่างเหมาะสม (ร้อยละ 63.4) การสอนให้รู้จักรักเดียวใจเดียวและ ซื่อสัตย์กับคนรักของตนเอง (ร้อยละ 49.1) การให้คำแนะนำในเรื่องการเลือกคู่ครอง (ร้อยละ 47.7) สอนหรือเป็นแบบอย่างให้ทราบถึงการใช้ชีวิตคู่อย่างราบรื่น (ร้อยละ 46.4) สอนหรือเป็นแบบอย่าง ให้ทราบถึงบทบาทหน้าที่ของสามีและภรรยา (ร้อยละ 45.4) สำหรับประเด็นที่ผู้ปกครองเปิดโอกาส ให้คบเพื่อนต่างเพศ นั้นพบว่า กลุ่มตัวอย่างตอบว่า “นานๆครั้ง” ในระดับสูงสุด คือ ร้อยละ 46.0

ตารางที่ 6 ร้อยละของนักเรียนตามการได้รับการอบรมสั่งสอนจากครอบครัวในรูปแบบต่างๆ

คำถามด้านการได้รับการ อบรมสั่งสอนจากครอบครัว	เป็น ประจำ	นานๆ ครั้ง	ไม่เคย ได้รับ	รวมร้อยละ (จำนวน)
1. ผู้ปกครองของท่านเปิดโอกาสให้คบเพื่อนต่าง เพศ	45.2	46.0	8.8	100.0 (1,000)
2. ผู้ปกครองของท่านสอนเรื่องมารยาทและการ รู้จักวางตัวต่อเพศตรงข้ามอย่างเหมาะสม	63.4	31.3	5.3	100.0 (1,000)
3. ผู้ปกครองของท่านสอนให้รู้จักรักเดียวใจเดียว และซื่อสัตย์กับคนรักของตน	49.1	33.6	17.3	100.0 (1000)
4. ผู้ปกครองของท่านสอนว่าการมีเพศสัมพันธ์ ก่อนสมรสเป็นสิ่งที่ไม่ควรทำ	67.3	20.8	11.6	100.0 (1,000)
5. ผู้ปกครองของท่านให้คำแนะนำในเรื่องการ เลือกคู่ครอง	47.7	41.4	10.9	100.0 (1,000)
6. ผู้ปกครองของท่านสอนหรือเป็นแบบอย่างให้ ทราบถึงบทบาทหน้าที่ของสามีและภรรยา	45.4	40.5	14.1	100.0 (1,000)
7. ผู้ปกครองของท่านสอนหรือเป็นแบบอย่างให้ ทราบถึงการใช้ชีวิตคู่อย่างราบรื่น	46.4	41.0	12.6	100.0 (1,000)

เมื่อนำคำตอบ จากข้อคำถามทั้งหมด 7 ข้อ ในตารางที่ 6 มาสร้างดัชนีวัดการได้รับการ
อบรมสั่งสอนจากครอบครัว (ดังที่นำเสนอในตารางที่ 7) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้ คือ
ถ้าผู้ตอบ ตอบว่า ได้รับการสั่งสอนจากครอบครัวในประเด็นต่างๆ “เป็นประจำ” ให้ 2 คะแนน
ตอบว่าได้รับการสั่งสอนจากครอบครัวในประเด็นต่างๆ “นานๆ ครั้ง” ให้ 1 คะแนน และตอบว่า
“ไม่เคยได้รับ” การสั่งสอนจากครอบครัวในประเด็นต่างๆเลย ให้ 0 คะแนน พบว่ากลุ่มตัวอย่างมี
คะแนนการได้รับการอบรมสั่งสอนจากครอบครัวเฉลี่ย 9.84 โดยมีคะแนนต่ำสุดเท่ากับ 0 คะแนน
มีคะแนนสูงสุด เท่ากับ 14 คะแนน มีค่ามัธยฐานเท่ากับ 10 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.96
เมื่อแบ่งพิจารณาระดับคะแนนออกเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มตัวอย่างมากกว่าครึ่งหนึ่งมีคะแนนการได้รับ
การอบรมสั่งสอนจากครอบครัวระดับสูง อยู่ในช่วง คะแนน 10-14 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 61.5
รองลงมา คือ กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนการได้รับการอบรมสั่งสอนจากครอบครัวระดับปานกลาง อยู่
ในช่วงคะแนน 6-9 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 29.4 กลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนการได้รับการอบรมสั่งสอน
จากครอบครัวระดับต่ำ อยู่ในช่วงคะแนน 1-5 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 8.7 และกลุ่มตัวอย่างที่
ไม่ได้รับการอบรมสั่งสอนจากครอบครัวมีเพียงร้อยละ 0.4

ตารางที่ 7 การกระจายความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุดของคะแนน
การได้รับการอบรมสั่งสอนจากครอบครัว

	จำนวน	ร้อยละ
0 คะแนน	4	0.4
1 - 5 คะแนน	87	8.7
6 - 9 คะแนน	294	29.4
10 - 14 คะแนน	615	61.5
รวม	1,000	100.0
ค่าเฉลี่ย (Mean) = 9.8420	ค่ามัธยฐาน (Median) = 10	
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 2.95970	ค่าต่ำสุด = 0	ค่าสูงสุด = 14

2. สภาพแวดล้อมในโรงเรียน

การศึกษาสภาพแวดล้อมในโรงเรียนมีข้อคำถามที่ใช้ในการศึกษาทั้งหมด 2 คำถาม โดยมีคำตอบให้เลือก 2 คำตอบ คือ “ใช่” และ “ไม่ใช่” (ดังที่นำเสนอในตารางที่ 8) ในทุกข้อคำถามกลุ่มตัวอย่างมากกว่าร้อยละ 70 ตอบว่า “ใช่” โดยข้อคำถามที่ตอบว่า “ใช่” มากที่สุด คือ มีการเรียนการสอนเรื่องการใช้ชีวิต ซึ่งสูงถึง ร้อยละ 84.0 รองลงมา คือ ครู อาจารย์ เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ซักถามเมื่อมีข้อสงสัยในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตส่วนตัว (ร้อยละ 77.2)

ตารางที่ 8 ร้อยละของนักเรียนตามสภาพแวดล้อมในโรงเรียน

คำถามด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน	ใช่	ไม่ใช่	รวมร้อยละ (จำนวน)
1. มีการเรียนการสอนเรื่องการใช้ชีวิต	84.0	16.0	100.0 (1,000)
2. ครู อาจารย์ เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ซักถามเมื่อมีข้อสงสัยในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตส่วนตัว	77.2	22.8	100.0 (1,000)

เมื่อนำคำตอบจากข้อคำถามทั้ง 2 ข้อในตารางที่ 8 มาสร้างดัชนีเพื่อการวัด สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกคู่ครอง (ดังที่นำเสนอในตารางที่ 9) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้ ถ้าผู้ตอบ ตอบว่า “ใช่” คือมีสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนตามหัวข้อ ให้ 1 คะแนน ตอบว่า “ไม่ใช่” คือ ไม่มีสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนตามหัวข้อ ให้ 0 คะแนน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนสภาพแวดล้อมในโรงเรียนเฉลี่ย 1.61 โดยมี

คะแนนต่ำสุดเท่ากับ 0 คะแนน มีคะแนนสูงสุด เท่ากับ 2 คะแนน มีค่ามัธยฐานเท่ากับ 2 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.62 เมื่อแบ่งพิจารณาระดับคะแนนออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มตัวอย่างมากกว่าครึ่งหนึ่ง มีคะแนนสภาพแวดล้อมในโรงเรียน 2 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 68.6 รองลงมา กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนสภาพแวดล้อมในโรงเรียน 1 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 24.0 กลุ่มตัวอย่างไม่มีการจัดสภาพแวดล้อมในเรื่องการให้ความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการเลือกคู่ครอง คือ มีคะแนน 0 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 7.4

ตารางที่ 9 การกระจายความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุดของคะแนนสภาพแวดล้อมในโรงเรียน

		จำนวน	ร้อยละ
0	คะแนน	74	7.4
1	คะแนน	240	24.0
2	คะแนน	686	68.6
รวม		1,000	100.0
ค่าเฉลี่ย (Mean) = 1.6120		ค่ามัธยฐาน (Median) = 2	
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.62116		ค่าต่ำสุด = 0	ค่าสูงสุด = 2

3. การเปิดรับสารเกี่ยวกับการเลือกคู่ครอง

การศึกษา การเปิดรับสารเกี่ยวกับการเลือกคู่ครอง จากคำถามรายชื่อ 11 คำถาม โดยมีคำตอบให้เลือก 3 แบบ คือ บ่อยครั้ง นานๆครั้ง และไม่เคยเลย (ดังที่นำเสนอในตารางที่ 10) พบว่า ในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา กลุ่มตัวอย่างตอบว่า สิ่งที่นักเรียนได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกคู่ครองในรอบ 1 ปี ที่ผ่านมา "บ่อยครั้ง" ที่สุด คือ อินเทอร์เน็ต (ร้อยละ 44.1) รองลงมา คือ เพื่อนในสถาบันเดียวกัน (ร้อยละ 40.8) โทรทัศน์ (ร้อยละ 35.5) นิตยสาร /วารสาร (ร้อยละ 24.1) บิตามารดา/ญาติพี่น้อง (ร้อยละ 20.3) และหนังสือพิมพ์มากที่สุด (ร้อยละ 19.9) สำหรับสื่ออื่นๆ โดยเฉพาะสื่อเกี่ยวกับ จุลสาร/แผนพับ/ใบปลิว และบทความทางวิชาการ /ผลงานวิจัย มีบทบาทน้อยมากในการให้ข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกคู่ครองเพราะพบว่า ร้อยละ 46.6 ของนักเรียน ไม่เคยได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกคู่ครองจาก จุลสาร/แผนพับ/ใบปลิว ในขณะที่ร้อยละ 40.3 ไม่เคยได้รับข่าวสารจากบทความทางวิชาการ/ผลงานวิจัยเลย

ตารางที่ 10 ร้อยละของนักเรียนตามการเปิดรับสารเกี่ยวกับการเลือกคู่ครอง

คำถามด้านการเปิดรับสารเกี่ยวกับการเลือกคู่ครองในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา	บ่อยครั้ง	นานๆ ครั้ง	ไม่เคยเลย	รวมร้อยละ (จำนวน)
1. บิดามารดา/ญาติพี่น้อง	20.3	56.9	22.8	100.0 (1,000)
2. เพื่อนในสถาบันเดียวกัน	40.8	47.7	11.5	100.0 (1,000)
3. เพื่อนนอกสถาบัน	16.1	50.3	33.6	100.0 (1,000)
4. วิทยุ	14.4	54.4	31.6	100.0 (1,000)
5. โทรทัศน์	35.5	52.2	12.3	100.0 (1,000)
6. หนังสือพิมพ์	19.9	58.0	22.1	100.0 (1,000)
7. นิตยสาร/วารสาร	24.1	54.5	21.4	100.0 (1,000)
8. บทความทางวิชาการ/ผลงานวิจัย	10.6	49.1	40.3	100.0 (1,000)
9. อินเทอร์เน็ต	44.1	44.3	11.6	100.0 (1,000)
10. จุลสาร/แผ่นพับ/ใบปลิว	8.6	44.8	46.6	100.0 (1,000)
11. อื่นๆ	0.4	0.6	99.0	100.0 (1,000)

เมื่อนำคำตอบจากข้อคำถามทั้ง 11 ข้อในตารางที่ 10 มาสร้างดัชนีวัด การเปิดรับสารเกี่ยวกับการเลือกคู่ครองจากสื่อต่างๆ ในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา (ดังที่นำเสนอในตารางที่ 10) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนตามความถี่จากการเปิดรับสาร ดังนี้ ถ้าผู้ตอบ ตอบว่า “บ่อยครั้ง” ที่มีการเปิดรับสารเกี่ยวกับการเลือกคู่ครอง ให้ 2 คะแนน ตอบว่า “นานๆ ครั้ง” ที่มีการเปิดรับสารเกี่ยวกับการเลือกคู่ครองให้ 1 คะแนน และตอบว่า “ไม่เคยเลย” ที่มีการเปิดรับสารเกี่ยวกับการเลือกคู่ครอง ให้ 0 คะแนน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนการเปิดรับสารเกี่ยวกับการเลือกคู่ครองเฉลี่ย 9.82 โดยมีคะแนนต่ำสุดเท่ากับ 0 คะแนน มีคะแนนสูงสุด เท่ากับ 20 คะแนน มีค่ามัธยฐานเท่ากับ 10 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.85 เมื่อแบ่งพิจารณาระดับคะแนนออกเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนการเปิดรับสารเกี่ยวกับการเลือกคู่ครอง อยู่ในช่วงคะแนน 10 - 14 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 45.9 รองลงมา คือ กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนการเปิดรับสารเกี่ยวกับการเลือกคู่ครอง อยู่ในช่วงคะแนน 5 - 9 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 34.9 กลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนการเปิดรับสารเกี่ยวกับการเลือกคู่ครองอยู่ในช่วงคะแนน 15 - 20 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 10.3 กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนการเปิดรับสารเกี่ยวกับการเลือกคู่ครอง อยู่ในช่วงคะแนน 1 - 4 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 7.4 และกลุ่มตัวอย่างไม่เคยเปิดรับสารเกี่ยวกับการเลือกคู่ครองมีเพียงร้อยละ 1.5

ตารางที่ 11 การกระจายความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ของ
คะแนนการเปิดรับสารเกี่ยวกับการเลือกคู่ครอง

	จำนวน	ร้อยละ
0 คะแนน	15	1.5
1 - 4 คะแนน	74	7.4
5 - 9 คะแนน	349	34.9
10 - 14 คะแนน	459	45.9
15 - 0 คะแนน	103	10.3
รวม	1,000	100.0
ค่าเฉลี่ย (Mean) = 9.8200	ค่ามัธยฐาน (Median) = 10	
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 3.84791	ค่าต่ำสุด = 0	ค่าสูงสุด = 20

ปัจจัยทางจิตวิทยาและวัฒนธรรม

ปัจจัยทางจิตวิทยาและวัฒนธรรม ในการวิจัยครั้งนี้มี ทั้งหมด 3 ตัวแปร คือ การให้คุณค่าของพรหมจรรย์ทิพผลของครอบครัว และความเชื่อมั่นในตนเอง ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

1. การให้คุณค่าของพรหมจรรย์

การศึกษาเรื่อง การให้คุณค่าของพรหมจรรย์ มีคำถามที่ใช้ในการศึกษาทั้งหมด 8 คำถาม (ดังที่นำเสนอในตารางที่ 12) ซึ่งเป็นคำถามเชิงบวก 3 คำถาม และคำถามเชิงลบ 5 คำถาม ในส่วนของคำถามเชิงบวก กลุ่มตัวอย่างตอบว่า “เห็นด้วยอย่างยิ่ง” มากที่สุดในประเด็นที่ว่า สำหรับผู้หญิงการรักษาพรหมจรรย์จนกระทั่ง สมรสเป็นสิ่งที่ดีควรกระทำ (ร้อยละ 61.6) รองลงมา คือ ผู้ชายมักเลือกผู้หญิงที่บริสุทธิ์มาเป็นคู่ครอง (ร้อยละ 34.6) และ ผู้หญิงมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรสถือว่าเป็นเรื่องเสียหาย (ร้อยละ 33.9)

ในส่วนของคำถามเชิงลบ กลุ่มตัวอย่างตอบว่า “ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง” ในประเด็นที่ว่าเป็นเรื่องธรรมดาที่คู่รักจะ กอด จูบ กันในที่สาธารณะมากที่สุด (ร้อยละ 36.7) รองลงมา คือ การที่หญิงเสียความบริสุทธิ์ให้ชายก่อนแต่งงานถือว่าเป็นการแสดงความรัก (ร้อยละ 25.7) สำหรับประเด็นที่ กลุ่มตัวอย่างมีความลังเลไม่แน่ใจและยังตัดสินใจไม่ได้ในระดับ บที่ค่อนข้างสูง คือ ประเด็นที่ว่า เป็นเรื่องปกติของคู่รักที่จะมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน (ร้อยละ 35.4) รองลงมา คือ ประเด็นที่ว่า ในวัยเรียนการที่ชายหญิงครองคู่อยู่ร่วมกันถือว่าเป็นเรื่องที่ยอมรับได้ (ร้อยละ 34.0) รวมทั้งประเด็นที่ว่า การที่ผู้ชายมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรสถือว่าเป็นเรื่องธรรมดา (ร้อยละ 32.9)

ตารางที่ 12 ร้อยละของนักเรียนตามการให้คุณค่าของพรหมจรรย์

คำถามด้านการให้คุณค่า ของพรหมจรรย์	เห็น ด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง	รวม ร้อยละ (จำนวน)
1. สำหรับผู้หญิงการรักษา พรหมจรรย์จนกระทั่งสมรสเป็น สิ่งที่ควรกระทำ	61.6	26.0	9.8	1.4	1.2	100.0 (1,000)
2. การที่ผู้ชายมีเพศสัมพันธ์ก่อน สมรสถือว่าเป็นเรื่องธรรมดา	9.4	29.3	32.9	17.0	11.4	100.0 (1,000)
3. การที่ผู้หญิงมีเพศสัมพันธ์ก่อน การสมรสถือว่าเป็นเรื่องเสียหาย	33.9	32.4	22.0	8.4	3.3	100.0 (1,000)
4. เป็นเรื่องปกติของคูรัักที่จะมี เพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน*	8.0	27.0	35.4	18.6	11.0	100.0 (1,000)
5. ผู้ชายมักเลือกผู้หญิงที่บริสุทธิ์ มาเป็นคู่ครอง	34.6	25.1	28.9	7.9	3.5	100.0 (1,000)
6. เป็นเรื่องธรรมดาที่คูรัักจะ กอด จูบ กันในที่สาธารณะ*	3.1	8.0	17.6	34.6	36.7	100.0 (1,000)
7. ในวัยเรียนการที่ชายหญิงครอง คู่อยู่ร่วมกันถือว่าเป็นเรื่องที่ยอมรับได้*	4.6	16.4	34.0	29.4	15.6	100.0 (1,000)
8. การที่หญิงเสียความบริสุทธิ์ให้ ชายก่อนแต่งงานถือเป็นการ แสดงความรัก*	4.0	8.1	30.4	31.8	25.7	100.0 (1,000)

* หมายถึง คำถามเชิงลบ

เมื่อนำคำตอบจากข้อคำถามทั้ง 8 ข้อ ในตารางที่ 12 มาสร้างดัชนีวัด การให้คุณค่าของพรหมจรรย์ (ดังที่นำเสนอในตารางที่ 13) ซึ่งมีทั้ง คำถาม เชิงบวกและเชิงลบ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้ ในคำถามเชิงบวก ตอบว่า “เห็นด้วยอย่างยิ่ง” ให้ 5 คะแนน ตอบว่า “เห็นด้วย” ให้ 4 คะแนน ตอบว่า “ไม่แน่ใจ” ให้ 3 คะแนน ตอบว่า “ไม่เห็นด้วย” ให้ 2 คะแนน ตอบว่า “ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง” ให้ 1 คะแนน และในข้อคำถามเชิงลบ ตอบว่า “เห็นด้วยอย่างยิ่ง” ให้ 1 คะแนน ตอบว่า “เห็นด้วย” ให้ 2 คะแนน ตอบว่า “ไม่แน่ใจ” ให้ 3 คะแนน ตอบว่า “ไม่เห็นด้วย” ให้ 4 คะแนน ตอบว่า “ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ” ให้ 5 คะแนน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนการให้คุณค่าของ

พรหมจรรย์เฉลี่ย 28.95 โดยมีคะแนนต่ำสุดเท่ากับ 12 คะแนน มีคะแนนสูงสุด เท่ากับ 40 คะแนน มีค่ามัธยฐานเท่ากับ 10 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.89 เมื่อแบ่งพิจารณา ระดับคะแนน ออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนการให้คุณค่าของพรหมจรรย์ระดับสูง (ช่วงคะแนน 30 - 40 คะแนน) คิดเป็นร้อยละ 45.0 รองลงมา คือ กลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนการให้คุณค่า ของพรหมจรรย์ ระดับปานกลาง (ช่วงคะแนน 25 -29 คะแนน) คิดเป็นร้อยละ 36.7 และกลุ่มตัวอย่าง ที่มีคะแนน การให้คุณค่าของพรหมจรรย์ระดับต่ำ (ช่วงคะแนน 12 -24 คะแนน) คิดเป็นร้อยละ 18.3 ตามลำดับ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่านักเรียนอาชีวศึกษา ยังให้ความสำคัญต่อคุณค่าของพรหมจรรย์ใน ระดับสูง มีนักเรียนประมาณ 1 ใน 5 ที่ให้ความสำคัญในเรื่องคุณค่าของพรหมจรรย์ในระดับต่ำ

ตารางที่ 13 การกระจายความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ของ คะแนนการให้คุณค่าของพรหมจรรย์

	จำนวน	ร้อยละ
12 - 24 คะแนน	183	18.3
25 - 29 คะแนน	367	36.7
30 - 40 คะแนน	450	45.0
รวม	1,000	100.0
ค่าเฉลี่ย (Mean) = 28.9520	ค่ามัธยฐาน (Median) = 29	
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 4.89138	ค่าต่ำสุด = 12	ค่าสูงสุด = 40

2. อิทธิพลของคนรอบข้างที่มีผลต่อการเลือกคู่ครอง

การวัดว่าคนรอบข้างจะมีอิทธิพลต่อการเลือกคู่ครองของนักเรียนอาชีวศึกษาหรือไม่นั้น การศึกษานี้ได้ถามคำถามว่า “ผู้ที่มีอิทธิพลในการตัดสินใจในการเลือกคู่ครองของท่านมากที่สุดคือใคร” (ดังที่นำเสนอในตารางที่14) พบว่า นักเรียนอาชีวศึกษา ร้อยละ 60.7 เลือกคู่ครองเองโดยไม่มีใครมีอิทธิพล สำหรับ กลุ่มตัวอย่างที่ตอบว่าได้รับอิทธิพลของคนรอบข้างในการเลือกคู่ครอง ตอบว่า มารดา มีอิทธิพลในการเลือกคู่ครอง มากที่สุด (ร้อยละ 23.1) รองลงมา คือ บิดา (ร้อยละ 10.6) พี่น้องร่วมบิดา (ร้อยละ 2.9) และญาติ (ร้อยละ 2.1) ตามลำดับ ในขณะที่เพื่อนในสถาบันและเพื่อนนอกสถาบันมีอิทธิพลในการเลือกคู่ครองน้อยที่สุด คือ เพียงร้อยละ 0.3 เท่านั้น

ตารางที่ 14 ร้อยละของนักเรียนตามอิทธิพลของคนรอบข้าง

ลักษณะทางทางจิตวิทยาและวัฒนธรรม	จำนวน	ร้อยละ
อิทธิพลของคนรอบข้าง		
บิดา	106	10.6
มารดา	231	23.1
พี่น้องร่วมบิดามารดา	29	2.9
ญาติ	21	2.1
เพื่อนในสถาบัน	3	0.3
เพื่อนนอกสถาบัน	3	0.3
เลือกเองไม่มีใครมีอิทธิพล	607	60.7
รวม	1,000	100.0

3. ความเชื่อมั่นในตัวเอง

การวัดความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนอาชีวศึกษา มีข้อคำถามรวมทั้งสิ้น 17 ข้อ โดยมีข้อคำถามเชิงบวก 12 ข้อ และคำถามเชิงลบ 5 ข้อ (ดังที่นำเสนอในตารางที่ 15) ผลการศึกษาพบว่า ในส่วนของคำถามเชิงบวก คำถามที่นักเรียนตอบว่า “ใช่” มากที่สุด คือ ฉันตัดสินใจได้ว่าสิ่งใดถูกสิ่งใดผิดด้วยเหตุผล (ร้อยละ 91.2) รองลงมา ฉันพอใจในสิ่งที่ฉันเป็นอยู่ (ร้อยละ 87.9) ฉันเป็นผู้กำหนดชีวิตของตนเอง (ร้อยละ 73.1) ฉันมั่นใจในการทำสิ่งต่างๆที่ฉันได้วางแผนไว้ (ร้อยละ 72.3) ฉันคิดว่าฉันมีความสามารถและความคิดสร้างสรรค์ (ร้อยละ 70.2) ฉันเชื่อว่าบุคคลอื่นให้การยอมรับในตัวฉัน (ร้อยละ 67.8) เวลาฉันอยู่ในชั้นเรียนฉันกล้าที่จะซักถามอาจารย์ผู้สอนเมื่อไม่เข้าใจ (ร้อยละ 59.4) ฉันทำในสิ่งที่ฉันคิดว่าดีแม้คนอื่นจะบอกว่าไม่ดีก็ตาม (ร้อยละ 55.0) ฉันไม่รู้สึกรำคาญเมื่อคนวิพากษ์วิจารณ์งานหรือสิ่งที่เกี่ยวข้อง กับตัวฉัน (ร้อยละ 51.4) และฉันคิดว่าฉันเป็นคนมีเสน่ห์กับคนรอบข้าง (ร้อยละ 50.1) อย่างไรก็ตาม คำถามเชิงบวกที่นักเรียน ตอบว่า “ไม่ใช่” มากที่สุด คือ ฉันคิดว่าฉันโตเป็นผู้ใหญ่แล้วไม่ต้องพึ่งใคร (ร้อยละ 75.9) รองลงมา คือ ฉันคิดว่าฉันเป็นคนหน้าตาดี (ร้อยละ 62.7)

ในส่วนของคำถามเชิงลบ คำถามที่นักเรียนตอบว่า “ไม่ใช่” มากที่สุด คือ ฉันรู้สึกว่าคุณเองไม่มีอะไรดีเลย (ร้อยละ 83.5) รองลงมา คือ การตัดสินใจของฉันต้องพึ่งพาคนอื่นเสมอ (ร้อยละ 78.0) และคำถามเชิงลบที่นักเรียน ตอบว่า “ใช่” มากที่สุด คือ ฉันมักจะหงุดหงิดวิตกกังวลในเรื่องต่างๆอยู่เป็นประจำ (ร้อยละ 67.0) รองลงมา คือ ฉันรู้สึกกลัวถ้าฉันต้องออกไปพูดต่อหน้าผู้คนจำนวนมาก (ร้อยละ 64.1) และฉันคิดว่าฉันเป็นคนขี้อายและไม่มั่นใจ (ร้อยละ 62.8)

ตารางที่ 15 ร้อยละของนักเรียนตามความเชื่อมั่นในตัวเอง

คำถามด้านความเชื่อมั่นในตัวเอง	ใช่	ไม่ใช่	รวมร้อยละ (จำนวน)
1. ฉันรู้สึกว่าคุณเองไม่มีอะไรดีเลย*	16.5	83.5	100.0 (1,000)
2. ฉันตัดสินใจได้ว่าสิ่งใดถูกสิ่งใดผิดด้วยเหตุผล	91.2	8.8	100.0 (1,000)
3. ฉันพอใจในสิ่งที่ฉันเป็นอยู่	87.9	12.1	100.0 (1,000)
4. การตัดสินใจของฉันต้องพึ่งพาคนอื่นเสมอ*	22.0	78.0	100.0 (1,000)
5. ฉันทำในสิ่งที่ฉันคิดว่าดีแม้คนอื่นจะบอกว่าจะไม่ดีก็ตาม	55.0	45.0	100.0 (1,000)
6. ฉันคิดว่าฉันเป็นคนหน้าตาดี	37.3	62.7	100.0 (1,000)
7. ฉันคิดว่าฉันเป็นคนขี้อาย และไม่มั่นใจ*	62.8	37.2	100.0 (1,000)
8. ฉันคิดว่าฉันโตเป็นผู้ใหญ่แล้วไม่ต้องพึ่งใคร	24.1	75.9	100.0 (1,000)
9. ฉันมั่นใจในการทำสิ่งต่างๆที่ฉันได้วางแผนไว้	72.3	27.7	100.0 (1,000)
10. ฉันมักจะหยุดหึงวิตกกังวลในเรื่องต่างๆอยู่เป็นประจำ*	67.0	33.0	100.0 (1,000)
11. ฉันรู้สึกกลัวถ้าต้องออกไปพูดต่อหน้าผู้คนจำนวนมาก*	64.1	35.9	100.0 (1,000)
12. ฉันเชื่อว่าบุคคลอื่นให้การยอมรับในตัวฉัน	67.8	32.2	100.0 (1,000)
13. ฉันเป็นผู้กำหนดชีวิตของตนเอง	73.1	26.9	100.0 (1,000)
14. เวลาอยู่ในชั้นเรียนฉันกล้าที่จะซักถามอาจารย์ผู้สอนเมื่อไม่เข้าใจ	59.4	40.6	100.0 (1,000)
15. ฉันคิดว่าฉันมีความสามารถและความคิดสร้างสรรค์	70.2	29.8	100.0 (1,000)
16. ฉันไม่รู้สึกหวั่นไหวเมื่อคนวิพากษ์วิจารณ์งานหรือสิ่งเกี่ยวกับตัว	51.4	48.6	100.0 (1,000)
17. ฉันคิดว่าฉันเป็นคนมีเสน่ห์กับคนรอบข้าง	50.1	49.9	100.0 (1,000)

* หมายถึง คำถามเชิงลบ

เมื่อนำคำตอบจากข้อคำถามทั้ง 17 ข้อ ในตารางที่ 15 มาสร้างดัชนีวัด ความเชื่อมั่นในตัวเอง (ดังที่นำเสนอในตารางที่ 16) ซึ่งมีทั้งคำถามเชิงบวกและเชิงลบ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้คือ สำหรับคำถามเชิงบวก ถ้าผู้ตอบ ตอบว่า “ใช่” ให้ 1 คะแนน ตอบว่า “ไม่ใช่” ให้ 0 คะแนน ในส่วนคำถามเชิงลบ ถ้าผู้ตอบ ตอบว่า “ใช่” ให้ 0 คะแนน ตอบว่า “ไม่ใช่” ให้ 1 คะแนน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนความเชื่อมั่นในตัวเองเฉลี่ย 10.07 โดยมีคะแนนต่ำสุดเท่ากับ 2 คะแนน มีคะแนนสูงสุดเท่ากับ 17 คะแนน มีค่ามัธยฐานเท่ากับ 10 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.99 เมื่อแบ่งพิจารณาในระดับคะแนนออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนความเชื่อมั่นในตัวเองระดับสูง (ช่วงคะแนน 12 – 17) คิดเป็นร้อยละ 32.6 คะแนน กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนความเชื่อมั่นในตัวเอง

ปานกลาง (ช่วงคะแนน 9 - 11 คะแนน) คิดเป็นร้อยละ 38.7 และกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนความเชื่อมั่นในตัวเองระดับต่ำ (ช่วงคะแนน 2 - 8 คะแนน) คิดเป็นร้อยละ 28.7

ตารางที่ 16 การกระจายความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ของคะแนนความเชื่อมั่นในตัวเอง

	จำนวน	ร้อยละ
2 - 8 คะแนน	287	28.7
9 - 11 คะแนน	387	38.7
12 - 17 คะแนน	326	32.6
รวม	1000	100.0
ค่าเฉลี่ย (Mean) = 10.0740	ค่ามัธยฐาน (Median) = 10	
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 2.99023	ค่าต่ำสุด = 2	ค่าสูงสุด = 17

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 5

ทัศนคติของวัยรุ่นต่อการเลือกคู่ครอง

การวัดทัศนคติของวัยรุ่นต่อการเลือกคู่ครองใช้ข้อคำถามในการวัดทั้งสิ้น 28 คำถาม จากข้อ G1-G28 โดยมีทฤษฎีพื้นฐานที่เกี่ยวกับการเลือกคู่ครองทั้งสิ้น 6 ทฤษฎี คือ ทฤษฎีอุดมคติ ทฤษฎีความใกล้ชิด ทฤษฎี ความแตกต่าง ทฤษฎี ความคล้ายคลึง ทฤษฎีความคล้ายคลึงบิดา มารดา ทฤษฎีการชดเชยสิ่งที่ขาดไปให้สมบูรณ์ ในส่วนของการประมวลผลเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยเลือกใช้การวิเคราะห์ปัจจัย (Factor Analysis) เพื่อลดจำนวนข้อคำถามโดยรวมข้อคำถามที่มีความสัมพันธ์กันไว้ในกลุ่มเดียวกัน โดยมีทฤษฎีการเลือกคู่ครองทั้ง 6 ทฤษฎี เป็นกรอบในการวัดทัศนคติในการเลือกคู่ครอง

ผลการวิเคราะห์ปัจจัย (ตารางที่ 17) พบว่า ข้อมูลจากข้อคำถามที่มีอยู่เหมาะสมที่จะใช้เทคนิควิเคราะห์ปัจจัย โดยใช้ Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) วัดความเหมาะสมของข้อมูลจากข้อคำถามทั้งหมด 28 ข้อ ได้ค่าเป็น .807 ซึ่งมากกว่า .5 และเข้าใกล้ 1 (กัลยา วาณิชย์บัญชา, 2551: 13) และใช้ Bartlett's Test of Sphericity เป็นค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานว่าข้อมูลจากข้อคำถามทั้งหมด 28 ข้อ มีความสัมพันธ์กันหรือไม่ที่จะใช้วิเคราะห์ปัจจัย ซึ่งจากการทดสอบมีการแจกแจงโดยประมาณแบบ Chi-Square = 5325.19 และมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.00 ซึ่งแสดงว่าข้อมูลจากข้อคำถามทั้งหมด 28 ข้อ มีความสัมพันธ์กันและมีความเหมาะสมที่ใช้วิเคราะห์ปัจจัยได้ ตารางที่ 17 สถิติ Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) และ Bartlett's Test เพื่อวัดคุณภาพและความเหมาะสมของการใช้ข้อคำถามในการสร้างดัชนี

KMO and Bartlett's Test		
Kaiser-Meyer-Olkin (KMO)		.807
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	5325.19
	Sig.	.000

การวิเคราะห์ปัจจัย จากข้อคำถามทั้ง 28 ข้อ ของตัวแปรทัศนคติในการเลือกคู่ครอง พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Factor loading) ระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับปัจจัย สามารถจำแนกข้อคำถามได้ทั้งหมด 8 ปัจจัย ดังนี้

ปัจจัยที่ 1 ประกอบด้วยข้อคำถามทั้งหมด 6 ข้อ คือ G4 G5 G8 G19 G23 G24

ปัจจัยที่ 2 ประกอบด้วยข้อคำถามทั้งหมด 5 ข้อ คือ G6 G9 G10 G20 G22

ปัจจัยที่ 3 ประกอบด้วยข้อคำถามทั้งหมด 3 ข้อ คือ G15 G16 G18

ปัจจัยที่ 4 ประกอบด้วยข้อคำถามทั้งหมด 4 ข้อ คือ G11 G12 G13 G14

ปัจจัยที่ 5 ประกอบด้วยข้อคำถามทั้งหมด 4 ข้อ คือ G1 G2 G3 G7

ปัจจัยที่ 6 ประกอบด้วยข้อคำถามทั้งหมด 2 ข้อ คือ G25 G26

ปัจจัยที่ 7 ประกอบด้วยข้อคำถามทั้งหมด 2 ข้อ คือ G17 G21

ปัจจัยที่ 8 ประกอบด้วยข้อคำถามทั้งหมด 2 ข้อ คือ G27 G28

เมื่อพิจารณาเนื้อหาของข้อคำถามในแต่ละข้อ พบว่า ข้อคำถามปัจจัยที่ 2 และปัจจัยที่ 7 มีเนื้อหาไม่สอดคล้องกันและไม่เกี่ยวข้องกับทฤษฎี ทั้ง 6 แบบที่ใช้ในการศึกษา จึงได้ตัดข้อคำถามที่อยู่ใน 2 ปัจจัย คือ G6 G9 G10 G20 G22 และ G17 G21 ทิ้ง (ดังปรากฏในตารางที่ 18)

เมื่อตัด ปัจจัยที่ 2 และปัจจัยที่ 7 ซึ่งมีข้อคำถามที่ตัดออกทั้งสิ้น 7 คำถาม ออกไปจากการประมวลผลแล้ว ผู้วิจัยได้นำการวิเคราะห์ปัจจัย (Factor Analysis) มาตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง พบว่า สามารถจำแนกข้อคำถามได้ทั้งหมด 6 ปัจจัย ตามที่นำเสนอในตารางที่ 18 ดังนี้

ปัจจัยที่ 1 ประกอบด้วยข้อคำถามทั้งหมด 6 ข้อ คือ G4 G5 G8 G19 G23 G24

ปัจจัยที่ 2 ประกอบด้วยข้อคำถามทั้งหมด 3 ข้อ คือ G15 G16 G18

ปัจจัยที่ 3 ประกอบด้วยข้อคำถามทั้งหมด 4 ข้อ คือ G11 G12 G13 G14

ปัจจัยที่ 4 ประกอบด้วยข้อคำถามทั้งหมด 4 ข้อ คือ G1 G2 G3 G6 G7

ปัจจัยที่ 5 ประกอบด้วยข้อคำถามทั้งหมด 2 ข้อ คือ G25 G26

ปัจจัยที่ 6 ประกอบด้วยข้อคำถามทั้งหมด 2 ข้อ คือ G27 G28

ตารางที่ 18 การวิเคราะห์ปัจจัยของข้อความทัศนคติในการเลือกคู่ครอง

ข้อ	ปัจจัย 1	ปัจจัย 2	ปัจจัย 3	ปัจจัย 4	ปัจจัย 5	ปัจจัย 6	ปัจจัย 7	ปัจจัย 8
G19	.695							
G23	.633							
G24	.630			.210		.305		
G5	.580					-.301		
G8	.438	.232	.343		.309		-.227	
G4	-.354			.260	.321	.329	.262	
~~G10~~		.694	.202					
~~G20~~		.680						
~~G9~~		.537	.213	.212				
~~G22~~		.449		.406			.382	
~~G6~~		.402			.397			
G16			.680					
G18			.588				.238	
G15		.335	.568					
G13				.705				
G12				.644				
G14			.514	.544				
G11			.315	.381			.278	.228
G2					.713			.220
G3				.259	.631			-.208
G1			.202		.550			
G7	.226	.291	.321	-.311	.397			
G25	.246					.783		
G26						.772		
~~G17~~							.648	
~~G21~~							.604	
G27	.238							.735
G28		.271					.278	.699

ตารางที่ 19 วิเคราะห์ปัจจัยของข้อคำถามทัศนคติในการเลือกคู่ครอง ทั้ง 6 แบบ

ข้อคำถาม	Factor 1	Factor 2	Factor 3	Factor 4	Factor 5	Factor 6
การเลือก คู่ครอง	อุดมคติ	ความ ใกล้ชิด	ความ แตกต่าง	ความ คล้ายคลึง	ความ คล้ายคลึง บิดามารดา	ชดเชยสิ่งที่ ขาดให้ สมบูรณ์
G1				.489		
G2				.667		
G3				.684		
G4	-.443					
G5	.584					
G6				.400		
G7				.347		
G8	.531					
G11			.452			
G12			.671			
G13			.746			
G14			.639			
G15		.689				
G16		.737				
G18		.575				
G19	.692					
G23	.540					
G24	.610					
G25					.794	
G26					.768	
G27						.640
G28						.863

ผลการตรวจสอบความถูกต้อง ที่นำเสนอในตารางที่ 19 พบว่า ข้อคำถามที่ใช้ในแต่ละ ปัจจัยมีความสัมพันธ์และสอดคล้องกัน นอกจากนี้ ปัจจัยทั้ง 6 ปัจจัย ยังสอดคล้องกับทฤษฎีทั้ง 6 ทฤษฎีที่นำมาใช้สร้างคำถามในการวัดทัศนคติในการเลือกคู่ครอง ดังต่อไปนี้

ปัจจัยที่ 1 สอดคล้องทฤษฎีอุดมคติ

ปัจจัยที่ 2 สอดคล้องทฤษฎีความใกล้ชิด

ปัจจัยที่ 3 สอดคล้องทฤษฎีความแตกต่าง

ปัจจัยที่ 4 สอดคล้องทฤษฎีความคล้ายคลึง

ปัจจัยที่ 5 สอดคล้องทฤษฎีความคล้ายคลึงกับบิดามารดา

ปัจจัยที่ 6 สอดคล้องทฤษฎีการชดเชยสิ่งที่ขาดไปให้สมบูรณ์

สำหรับการวิเคราะห์ปัจจัยในการศึกษาในครั้งนี้ พบว่า ปัจจัยที่ 1 ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎี อุดมคติ สามารถอธิบายการแปรผัน ของปัจจัย ได้สูงที่สุด ถึงร้อยละ 17.871 ภายใต้ข้อคำถามทั้ง 6 ข้อ (G4 G5 G8 G19 G23 G24) ซึ่งสูงกว่าปัจจัยทั้ง 5 ปัจจัย (ดังที่นำเสนอในตารางที่ 20) และเมื่อนำข้อคำถามที่อยู่ภายใต้ทฤษฎี อุดมคติ มาทดสอบค่าความเชื่อถือ (Reliability) ด้วยค่า สัมประสิทธิ์อัลฟาของ Cronbach ได้ผลลัพธ์ตามที่นำเสนอไว้ในตารางที่ 21

ตารางที่ 20 ความสามารถในการอธิบายการแปรผันของ 6 ปัจจัยตามทฤษฎีการเลือกคู่ครอง

การเลือกคู่ครองทั้ง 6 ทฤษฎี	ความสามารถในการอธิบายความแปรผัน (%)
ทฤษฎีอุดมคติ	17.871
ทฤษฎีใกล้ชิด	10.147
ทฤษฎีแตกต่าง	7.278
ทฤษฎีคล้ายคลึง	6.264
ทฤษฎีคล้ายคลึงกับบิดามารดา	5.502
ทฤษฎีชดเชยสิ่งที่ขาดไปให้สมบูรณ์	5.021

ตารางที่ 21 ค่าความเชื่อถือของข้อคำถามภายใต้ทฤษฎีการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติ

ทฤษฎีการเลือกคู่ครอง	ค่าความเชื่อถือ		
	ก่อนตัดข้อถาม	ตัดข้อคำถาม	ข้อคำถามที่ตัดทิ้ง
ทฤษฎีอุดมคติ (G4 G5 G8 G19 G23 G24)	.448	.648	G4

จากทฤษฎีการเลือกคู่ครองทั้ง 6 ทฤษฎี ผู้วิจัยเลือกสนใจศึกษา เฉพาะทัศนคติในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติ เนื่องจาก ปัจจัยภายใต้ทฤษฎี อุดมคติ สามารถอธิบายการแปรผัน ของปัจจัยได้มากที่สุด ประกอบกับการศึกษาของศิริพิชญ์ กฤษณะเศรณี (2546: 72-73) ในเรื่องค่านิยมของวัยรุ่นเกี่ยวกับความรัก คู่ครองและการแต่งงาน กล่าวว่า วัยรุ่นได้รับการหล่อหลอมจากครอบครัวและตัวแบบต่างๆในสังคม ในเรื่องการเลือกคู่ครองในลักษณะที่เป็นอุดมคติว่าการเลือกคู่ครองตั้งอยู่บนพื้นฐานของความรัก ความเข้าใจ และการได้รับการยอมรับจากครอบครัวทั้งสองฝ่าย ผสมผสานกับสื่อต่างๆ มักตอกย้ำนำเสนอ ภาพ อาทิเช่น ในละครหรือนวนิยายที่มีการมีคู่ครองที่ต้องเกิดจากความพึงพอใจทั้งสองฝ่าย ต้องมีความรัก ความเข้าใจ ความรักจึงประสบความสำเร็จ คู่ครองที่ไม่ได้เกิดจากความรัก ถูกคนรอบข้างบังคับ อาจจะไม่ลงเอยด้วยความไม่สมหวัง และถ้าปีศาจมารดา ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ยอมรับ เกิดความไม่สมหวังหรืออุปสรรคมากมาย เมื่อวัยรุ่น เปิดรับสื่อ อาจมีส่วนในการหล่อหลอมให้เกิดทัศนคติแบบอุดมคติ ที่ต้องการคู่ครองที่เกิดจากความรัก ความเข้าใจ และสามารถเข้ากันได้กับครอบครัวของ ซึ่งสอดคล้องกับ แนวคิดของปัจจัย 9 ประการของชีวิตคู่ที่มีความสุขขององค์การ การศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรม (UNESCO, 1998: 9) ได้จัดความรักเป็นปัจจัยสำคัญในการเลือกคู่ที่จะทำให้ชีวิตครอบครัวมีความสุข และ การศึกษาของ ปาจารย์ วัฒนการ (2546: 52) ที่ได้ศึกษาในเรื่องทัศนคติของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตร ศาสตร์ที่มีต่อการเลือกคู่ครอง พบว่า นิสิตมีทัศนคติในการเรื่องคู่ครองด้านความรัก ความเข้าใจ ในระดับสูงกว่าด้านอื่นๆ

นอกจากนี้ การศึกษาของ ปราณี สุรสิทธิ์ (2527: 48-49) ในเรื่องคำสอนสตรีไทยจากวรรณกรรมช่วงก่อนได้รับอิทธิพลจากตะวันตก พบว่า สังคมไทยได้มีการสร้างกรอบที่เป็นลักษณะอุดมคติในเรื่องของการปฏิบัติต่อตนเองด้วยการครองตน ควบคุมจิตใจมิให้ประพฤติในทางที่ไม่ดี โดยให้ความสำคัญในเรื่องของการ คบเพื่อนต่างเพศ การรักษาพรหมจรรย์ก่อนแต่งงาน และการเลือกคู่ครอง ถึงแม้ในปัจจุบันวัยรุ่นได้รับเอาแนวคิดที่ทันสมัยและวัฒนธรรมสมัยใหม่จากชาติต่างๆ ซึ่งให้ความสำคัญกับสิทธิมนุษยชนความเป็นประชาธิปไตย การเรียนรู้ และการเปลี่ยนแปลง ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติจากในอดีตในเรื่องการเลือก คู่ครอง แต่สำหรับการเลือกคู่ครองยังคงเป็นไปในลักษณะที่เป็น อุดมคติที่นำไปสู่แนวทาง ทางการเลือกคู่ครอง ในรูปแบบที่เหมาะสม กับตนเอง โดยเลือกคู่ครองที่มีบุคลิกภาพ ความคิด นิสัย และรสนิยมใกล้เคียง เข้ากันได้กับตนเอง ซึ่งนำไปสู่การเลือกคู่ครองด้วยตนเองมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของรัชนีกร เศรษฐ (2519: 48) ที่ศึกษาพฤติกรรมและทัศนคติของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เกี่ยวกับการมีนัดกับเพื่อนต่างเพศและการเลือกคู่ครอง พบว่า นิสิตปรารถนาที่จะเลือกคู่ครองด้วยตนเอง โดยอาศัยความรักเป็นพื้นฐาน และการเลือกคู่ครองด้วยตนเองยังแสดง ออกถึงการเปิดกว้างทางความคิด

จินตนาการถึงบุคคลในอุดมคติของตนเองที่ต้องการใช้ชีวิตอยู่ด้วยกันของวัยรุ่น ซึ่งเป็นวัยที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง ชอบแสดงออก และต้องการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ด้วยตนเองมากกว่าฟังความคิดของผู้อื่น

ทัศนคติในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติ

จากข้อเสนับสนุนดังกล่าวข้างต้นทำให้ผู้วิจัยเลือกศึกษา เฉพาะทัศนคติในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติ ที่สร้างจากข้อคำถาม 5 ข้อ คือ G5 G8 G19 G23 G24 (ดังที่ปรากฏในตารางที่ 21) พบว่า กลุ่มตัวอย่างตอบว่า “เห็นด้วยอย่างยิ่ง” มากที่สุด ในประเด็นที่ว่าฉันจะเลือกคู่ครองที่สามารถเข้ากันได้ดีกับพ่อแม่ญาติพี่น้องของฉัน (ร้อยละ 43.7) รองลงมา คือ ในประเด็นที่ว่า ฉันคิดว่าความรักเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการเลือกคู่ครอง (ร้อยละ 40.0) และกลุ่มตัวอย่างที่ตอบว่า “เห็นด้วย” เป็นสัดส่วนมากที่สุด ในประเด็นที่ว่าฉันจะเลือกคู่ครองที่มี บุคลิกภาพ ความคิด นิสัยใจคอ รสนิยมใกล้เคียงกัน (ร้อยละ 46.1) รองลงมา คือ ฉันคิดว่าฉันจะเลือกคู่ครองที่มีความเข้าใจกัน มีความห่วงใย มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ที่สูง (ร้อยละ 45.3) และการเลือกคู่ครองเป็นเรื่องที่ต้องตัดสินใจด้วยตนเอง (ร้อยละ 43.8)

ตารางที่ 22 ร้อยละของนักเรียนตามทัศนคติในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติ

คำถามทัศนคติในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติ	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
5. การเลือกคู่ครองเป็นเรื่องที่ต้องตัดสินใจด้วยตนเอง	37.2	43.8	14.3	3.9	0.8
8. ฉันจะเลือกคู่ครองที่มี บุคลิกภาพ ความคิด นิสัยใจคอ รสนิยมใกล้เคียงกัน	18.2	46.1	25.3	8.5	1.9
19. ฉันคิดว่าความรัก เป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการเลือกคู่ครอง	40.0	37.5	14.3	6.4	1.8
23. ฉันคิดว่าฉันจะเลือกคู่ครองที่มีความเข้าใจกัน มีความห่วงใย มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ที่สูง	30.6	45.3	19.0	4.6	0.5
24. ฉันจะเลือกคู่ครองที่สามารถเข้ากันได้ดีกับพ่อแม่ญาติพี่น้องของฉัน	43.7	39.9	12.5	3.4	0.5

ตัวแปรทัศนคติในการเลือกคู่ครอง แบบอุดมคติ สร้างจากข้อคำถามทั้งหมด 5 ข้อ คือ G5 G8 G19 G23 G24 (ดังที่นำเสนอในตารางที่ 22) ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้ ตอบว่า “เห็นด้วยอย่างยิ่ง” ให้ 5 คะแนน ตอบว่า “เห็นด้วย” ให้ 4 คะแนน ตอบว่า “ไม่แน่ใจ” ให้ 3 คะแนน ตอบว่า “ไม่เห็นด้วย” ให้ 2 คะแนน ตอบว่า “ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง” ให้ 1 คะแนน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนทัศนคติในการเลือกคู่ครอง แบบอุดมคติเฉลี่ย 20.14 โดยมีคะแนนต่ำสุดเท่ากับ 9 คะแนน มีคะแนนสูงสุดเท่ากับ 25 คะแนน มีค่ามัธยฐานเท่ากับ 20.00 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.8660 เมื่อแบ่งพิจารณาระดับคะแนนออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติในการเลือกคู่ครอง แบบอุดมคติระดับคะแนนสูง (ช่วงคะแนน 20 - 25 คะแนน) คิดเป็นร้อยละ 63.4 รองลงมา คือ กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติในการเลือกคู่ครอง แบบอุดมคติ ระดับปานกลาง (ช่วงคะแนน 16 - 19 คะแนน) คิดเป็นร้อยละ 30.3 และกลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติในการเลือกคู่ครอง แบบอุดมคติระดับต่ำ (ช่วงคะแนน 9 - 15 คะแนน) คิดเป็นร้อยละ 6.3

ตารางที่ 23 การกระจายความถี่ของค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานค่าต่ำสุดและค่าสูงสุดของคะแนนทัศนคติในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติ

	จำนวน	ร้อยละ
9 - 15 คะแนน	63	6.3
16 - 19 คะแนน	303	30.3
20 - 25 คะแนน	634	63.4
รวม	1,000	100.0
ค่าเฉลี่ย (Mean) = 20.14	ค่ามัธยฐาน (Median) = 20.00	
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 2.866	ค่าต่ำสุด = 9	ค่าสูงสุด = 25

บทที่ 6

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติของวัยรุ่นในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติ

ในส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม เมื่อศึกษา ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการแปรผันของทัศนคติของวัยรุ่น ในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติของนักเรียน โรงเรียนอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร ปัจจัยที่คาดว่าจะมีอิทธิพล ประกอบด้วย ปัจจัยทาง ประชากรและด้านการเรียน (เพศ แผนกวิชาที่เรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา) ปัจจัยด้านครอบครัว และผู้ปกครอง (สถานภาพสมรสของบิดามารดา การพักอาศัย อาชีพของผู้ปกครอง การศึกษาของผู้ปกครอง ความอบอุ่นภายใน ครอบครัว) ปัจจัยทางเศรษฐกิจ (ฐานะทางการเงินของครอบครัว รายได้ต่อเดือนของนักเรียน) ปัจจัยทางสังคม (การได้รับการอบรมสั่งสอนจากครอบครัว สภาพแวดล้อมในโรงเรียน การเปิดรับสารเกี่ยวกับการเลือกคู่ครอง) และปัจจัยทางจิตวิทยาและ วัฒนธรรม (คุณค่าของพรหมจรรย์ อิทธิพลจากคนรอบข้าง ความเชื่อมั่นในตัวเอง)

การวิเคราะห์ความแปรผันของทัศนคติของวัยรุ่น ในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติ โดยใช้ วิธีการวิเคราะห์ทั้งแบบการแปรผันสองทาง (Bivariate Analysis) และการวิเคราะห์การแปรผัน หลายทาง (Multivariate Analysis) ซึ่งมีแนวทางในการวิเคราะห์ดังนี้

การวิเคราะห์การแปรผันสองทาง (Bivariate Analysis)

การวิเคราะห์การแปรผันสองทาง เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 2 ตัว คือ ตัวแปร อิสระกับตัวแปรตาม โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่าย (Simple regression analysis) เพื่อศึกษาว่าตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม มีความสัมพันธ์กันไปในทิศทางตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ หรือไม่ และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หรือไม่ โดยไม่มีการควบคุมอิทธิพลของตัวแปรอิสระ ตัวอื่นๆ ทั้งนี้เงื่อนไขสำคัญประการหนึ่งของการวิเคราะห์การถดถอย คำนึงถึงระดับของตัวแปรเป็น สำคัญ กล่าวคือ ตัวแปรอิสระและ ตัวแปรตามต้องเป็นตัวแปรแบบจัดช่วงขึ้นไป อย่างไรก็ตาม เนื่องจากตัวแปรของการศึกษานี้ มีการวัดทั้งระดับ กลุ่ม (nominal scale) และระดับจัดอันดับ (ordinal scale) จึงจำเป็นต้องแปลงตัวแปรแบบกลุ่ม และแบบจัดอันดับให้เป็นตัวแปรหุ่น (dummy variable) โดยแบ่งตัวแปรที่สร้างใหม่แต่ละตัวแปรเป็น 2 กลุ่ม กำหนดให้กลุ่มที่ผู้วิจัยสนใจศึกษามี ค่าเป็น 1 และกลุ่มอื่นๆ (กลุ่มอ้างอิง) มีค่าเป็น 0 (reference group) การวิจัยครั้งนี้มีตัวแปรที่ต้อง แปลงค่าให้เป็นตัวแปรหุ่นทั้งหมด 12 ตัว ดังต่อไปนี้

เพศ	กำหนดให้	1	เพศหญิง
	กำหนดให้	0	เพศชาย
แผนการศึกษาที่เรียน	กำหนดให้	1	แผนศึกษาอุตสาหกรรม
	กำหนดให้	0	แผนศึกษาอื่นๆ
สถานภาพสมรสของบิดามารดา	กำหนดให้	1	สถานภาพหย่า เลิกกัน
	กำหนดให้	0	สถานภาพสมรสอื่นๆ
การพักอาศัย	กำหนดให้	1	พักอาศัยอยู่กับบิดามารดา
	กำหนดให้	0	พักอาศัยกับบุคคลอื่นๆ
อาชีพของผู้ปกครอง	กำหนดให้	1	อาชีพกิจการส่วนตัว/ค้าขาย
	กำหนดให้	0	อาชีพอื่นๆ
อาชีพของผู้ปกครอง	กำหนดให้	1	อาชีพอิสระ/รับจ้าง/กรรมกร
	กำหนดให้	0	อาชีพอื่นๆ
อาชีพของผู้ปกครอง	กำหนดให้	1	พนักงาน/ลูกจ้างบริษัทเอกชน
	กำหนดให้	0	อาชีพอื่นๆ
การศึกษาของผู้ปกครอง	กำหนดให้	1	สูงกว่าประถมศึกษา
	กำหนดให้	0	ประถมศึกษาและต่ำกว่า
ความอบอุ่นภายในครอบครัว	กำหนดให้	1	ครอบครัวอบอุ่น
	กำหนดให้	0	ครอบครัวไม่อบอุ่น
ฐานะทางการเงินของครอบครัว	กำหนดให้	1	ฐานะทางการเงินดี (เหลือเก็บ, มีใช้จ่ายอย่างเหลือเฟือ)
	กำหนดให้	0	ฐานะทางการเงินไม่ดี
อิทธิพลจากคนรอบข้าง	กำหนดให้	1	เลือกคู่ครองด้วยตัวเอง
	กำหนดให้	0	บุคคลอื่นที่มีส่วนในการเลือกคู่ครอง
อิทธิพลจากคนรอบข้าง	กำหนดให้	1	บิดามารดามีส่วนในการเลือกคู่ครอง
	กำหนดให้	0	บุคคลอื่นและตนเองมีส่วนในการเลือกคู่ครอง

นอกจากนั้น ก่อนที่จะทำการวิเคราะห์การถดถอยผู้วิจัยได้ตรวจสอบว่าตัวแปรตามและตัวแปรอิสระมีคุณลักษณะการกระจายตัวเป็นไปตามเงื่อนไข ของการวิเคราะห์การถดถอยหรือไม่ทั้งนี้ เนื่องจากการละเมิดเงื่อนไขของการวิเคราะห์การถดถอยจะทำให้ผลการวิจัยที่ได้มีความคลาดเคลื่อนคลาดและขาดความน่าเชื่อถือ สำหรับ เงื่อนไขของการวิเคราะห์การถดถอยที่จำเป็นต้องตรวจสอบ มีดังนี้ (กัลยา วานิชย์บัญชา 2551: 338-341)

1. ตัวแปรตามและตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรง
2. ค่าแปรปรวนของค่าเคลื่อนคลาดเป็นค่าคงที่
3. ค่าเคลื่อนคลาดมีการแจกแจงแบบปกติ
4. ค่าเคลื่อนคลาดเป็นอิสระต่อกัน

จากผลการตรวจสอบโดยรายละเอียด พบว่า ตัวแปรตามและตัวแปรอิสระทุกตัว เป็นไปตามเงื่อนไขการวิเคราะห์การถดถอย ยกเว้น ตัวแปรรายได้ต่อเดือนของนักเรียน นั้นไม่เป็นไปตามเงื่อนไข เพราะความสัมพันธ์กับตัวแปรตามเป็นความสัมพันธ์ที่ไม่ใช่เส้นตรง (Non-linear relationship) จึงแก้ปัญหาความสัมพันธ์โดยค้นหาสมการที่สอดคล้องกับรูปแบบความสัมพันธ์ คือการใช้ค่า natural log แปลงข้อมูลรายได้ต่อเดือนของนักเรียน ให้มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงและพบว่ามีการกระจายตัวที่ดีขึ้น สำหรับ การทดสอบสมมติฐานนั้น ผู้วิจัยใช้นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ทัศนคติในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติ

การศึกษา ทัศนคติในการเลือกคู่ครอง แบบอุดมคติที่นำเสนอในส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ทัศนคติในการเลือกคู่ครอง แบบอุดมคติกับตัวแปรอิสระทั้ง 18 ตัว เป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์ทั้งในรูปของการวิเคราะห์การแปรผันสองทาง (ตารางที่ 24) และการวิเคราะห์การแปรผันหลายทาง (ตารางที่ 26 และตารางที่ 27) ซึ่งมีสาระสำคัญพอสรุปได้ดังนี้

ผลการวิเคราะห์การแปรผันสองทาง (Bivariate analysis)

1. เพศกับทัศนคติในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติ

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง เพศกับทัศนคติในการเลือกคู่ครอง แบบอุดมคติพบว่า เมื่อพิจารณาสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ เพศสามารถอธิบายการแปรผันของ ทัศนคติในการเลือกคู่ครอง แบบอุดมคติได้เพียงร้อยละ 0.2 (ดูจากตารางที่ 24) ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์ทางบวก ($b = 0.225$) แสดงว่าเพศหญิงมีทัศนคติในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติสูงกว่าเพศชายสอดคล้องกับทิศทางตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่ความสัมพันธ์ดังกล่าวไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า เพศไม่มีอิทธิพลต่อ ทัศนคติในการเลือกคู่ครอง แบบอุดมคติ ทั้งนี้อธิบายได้ว่า ในช่วงวัยรุ่นไม่ว่าวัยรุ่นจะเป็นเพศหญิงหรือเพศชายมักจะสร้างภาพพจน์เกี่ยวกับบุคคลที่จะมาเป็นคู่ครอง ในระยะแรกๆอาจเป็นความคิดฝันมากกว่าความจริงแต่เมื่ออายุมากขึ้นก็จะพัฒนาความคิดจากอุดมคตินั้นมาใช้พิจารณาเลือกบุคคลที่จะมาเป็นคู่ครอง ส่งผลให้วัยรุ่นทั้งชายและหญิงมีทัศนคติแบบอุดมคติในการเลือกคู่ครองไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ วันทนี วาสิกะสิน (2545:12) ที่พบว่า บุคคลจะสร้างภาพพจน์เกี่ยวกับบุคลิกลักษณะของบุคคลที่ปรารถนาจะได้เป็นคู่ครอง โดยเฉพาะวัยรุ่นหนุ่มสาวจะสร้างจินตนาการที่เรียกว่า หญิงในฝันหรือ ชายในฝัน ซึ่งเป็นการวาดภาพลักษณะทางกายภาพ ทางอารมณ์ ทางสังคม ของ คนที่พึงปรารถนาจะ ได้มาเป็นคู่ครองในอนาคต ซึ่งผลการศึกษาวิจัย พบว่าการจินตนาการหรือลักษณะทางอุดมคติจะ เกิดขึ้นกับเพศหญิงสูงกว่าเพศชายเพราะเพศหญิงถูกมองว่าเป็นเพศที่ละเอียดอ่อน มีจิตใจอ่อนไหว ชอบเพื่อนจินตนาการ

2. แผนกวิชาที่เรียนกับทัศนคติในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติ

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างแผนกวิชาที่เรียนกับทัศนคติในการเลือกคู่ครอง แบบอุดมคติ พบว่า เมื่อพิจารณาสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ แผนกวิชาที่เรียนสามารถอธิบายการแปรผันของทัศนคติในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติได้เพียงร้อยละ 0.2 (ดูจากตารางที่ 24) ตัวแปรทั้งสองมี

ความสัมพันธ์ทางบวก ($b = 0.383$) โดยวัยรุ่นที่เรียนในแผนกวิชาอุตสาหกรรมมีทัศนคติในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติสูงกว่าวัยรุ่นที่เรียนในแผนกวิชาอื่นๆ สอดคล้องกับทิศทางตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่ความสัมพันธ์ดังกล่าวไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า แผนกวิชาไม่มีอิทธิพลต่อทัศนคติในการเลือกคู่ครอง แบบอุดมคติ ทั้งนี้อธิบายได้ว่า การสร้างจินตนาการถึงบุคคลในอุดมคติที่จะมาเป็นคู่ครองสามารถเกิดได้กับบุคคลทุกเพศ ทุกวัย โดยเฉพาะกับวัยรุ่นที่กำลังอยู่ในวัยศึกษาเล่าเรียน ถึงแม้ว่าจะมีความสนใจหรือความถนัดในแผนกวิชาที่เรียนต่างกัน อาจไม่ได้ส่งผลให้วัยรุ่นที่ศึกษาในแผนกวิชาที่แตกต่างกันมีทัศนคติในการเลือกคู่ครอง แบบอุดมคติแตกต่างกันแต่อย่างใด

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับทัศนคติในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติ

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กับทัศนคติในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติ พบว่า เมื่อพิจารณาสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสามารถอธิบายการแปรผันของ ทัศนคติในการเลือกคู่ครอง แบบอุดมคติได้ร้อยละ 2.3 (ดูจากตารางที่ 24) ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์ทางบวก ($b = 0.896$) แสดงว่า วัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีทัศนคติในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติสูงกว่าวัยรุ่นที่มี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ สอดคล้องกับทิศทางตาม สมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีอิทธิพลต่อ ทัศนคติในการเลือกคู่ครอง แบบอุดมคติ โดย วัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดี จะมีทัศนคติ ในการเลือกคู่ครอง แบบอุดมคติ สูง ทั้งนี้เพราะวัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดี มักจะมีความคาดหวังในชีวิตสูง ดังนั้นการเลือกคู่ครองจึงมีแนวโน้มที่จะเป็นไปในรูปแบบอุดมคติ ถึงบุคคลที่จะมาเป็นคู่ของตน ที่มีบุคลิกภาพ ความคิด ความเชื่อ และวิถีชีวิตที่สอดคล้องกับความคิดที่ตนเองคิดฝันไว้ มีคุณสมบัติที่เพียบพร้อมทุกด้าน มีความหวังใฝ่เข้าใจ มีวุฒิภาวะทางอารมณ์สูง มีความสามารถ สติปัญญาเท่าเทียมกันหรือสูงกว่า

4. สถานภาพสมรสของบิดามารดากับทัศนคติในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติ

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง สถานภาพสมรสของบิดามารดา กับทัศนคติในการเลือกคู่ครอง แบบอุดมคติ พบว่า เมื่อพิจารณาสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ สถานภาพสมรสของบิดามารดาสามารถอธิบายการแปรผันของ ทัศนคติในการเลือกคู่ครอง แบบอุดมคติได้ร้อยละ 0.9 (ดูจากตารางที่ 24) ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์ทางลบ ($b = -0.724$) โดยวัยรุ่นที่บิดามารดามีสถานภาพหย่า เลิกกัน มีทัศนคติ ในการเลือก คู่ครองแบบอุดมคติสูงกว่าวัยรุ่นที่บิดามารดามีสถานภาพสมรสอื่นๆ ไม่สอดคล้องกับทิศทางตาม สมมติฐานที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า วัยรุ่นที่มาจากครอบครัวที่บิดามารดาอยู่ด้วยกันหรือมีชีวิตสมรส

ที่ราบรื่นมีแนวโน้มที่จะมีทัศนคติในการเลือกคู่ครอง แบบอุดมคติสูงกว่าวัยรุ่นที่มาจากครอบครัวที่บิดามารดาหย่าร้าง / เลิกกัน เนื่องจากการที่วัยรุ่นอยู่ในครอบครัวที่มีชีวิตครอบครัวที่ประสบความสำเร็จ ทำให้เห็นต้นแบบที่ดีจากบิดามารดา อาจส่งผลต่อความคิด ทัศนคติในการเลือกคู่ครองตามทฤษฎีอุดมคติ คือ เห็นว่าความรักความเข้าใจ ความห่วงใย เป็นสิ่งสำคัญในการเลือกคู่ครอง และการมีคู่ครองที่สามารถเข้ากันได้ดีกับญาติพี่น้องของตนเอง ซึ่งส่งผลให้ครอบครัวมีความสมบูรณ์และมีชีวิตคู่ที่ยืนยาว

5. การพักอาศัยกับทัศนคติในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติ

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง การพักอาศัย กับทัศนคติในการเลือกคู่ครอง แบบอุดมคติ พบว่า เมื่อพิจารณาสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ การพักอาศัยสามารถ อธิบายการแปรผันของทัศนคติในการเลือกคู่ครอง แบบอุดมคติได้น้อยมาก (ดูจากตารางที่ 24) ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์ทางบวก ($b = 0.049$) โดยวัยรุ่นที่พักอาศัยอยู่กับบิดามารดามีทัศนคติในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติสูงกว่าวัยรุ่นที่พักอาศัยกับบุคคล อื่น สอดคล้องกับทิศทางตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่ความสัมพันธ์ดังกล่าว ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้อธิบายได้ว่า วัยรุ่นล้วนมีแนวโน้มที่จะตัดสินใจเลือกคู่ครองด้วยตนเอง ตามลักษณะทางอุดมคติที่วัยรุ่นได้วาดหวังไว้ โดยไม่ขึ้นกับว่าวัยรุ่นจะ ได้รับการปลูกฝัง ถ่ายทอดประสบการณ์ เกี่ยวกับการเลือกคู่ครอง แบบอุดมคติจากการได้พักอาศัยอยู่กับบิดามารดา ญาติพี่น้องหรือเพื่อน

6. อาชีพของผู้ปกครองกับทัศนคติในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติ

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง อาชีพของผู้ปกครองกับ ทัศนคติในการเลือกคู่ครอง แบบอุดมคติได้สร้างตัวแปรหุ่นสำหรับอาชีพ 3 ตัวแปร คือ อาชีพส่วนตัว / ค้าขาย อาชีพอิสระ / รับจ้าง / กรรมกร และอาชีพพนักงาน / ลูกจ้างบริษัทเอกชน พบว่า อาชีพส่วนตัว / ค้าขาย เมื่อพิจารณาสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ สามารถอธิบายการแปรผันของ ทัศนคติในการเลือกคู่ครอง แบบอุดมคติได้เพียงร้อยละ 0.1 (ดูจากตารางที่ 24) ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์ทางลบ ($b = - 0.202$) ซึ่งไม่สอดคล้องกับ ทิศทาง ตาม สมมติฐานที่ตั้งไว้ และ ไม่มีนัย สำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนอาชีพอิสระ/รับจ้าง/กรรมกร เมื่อพิจารณาสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ สามารถอธิบายการแปรผันของทัศนคติในการเลือกคู่ครอง แบบอุดมคติได้น้อยมาก (ดูจากตารางที่ 24) ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์ทางบวก ($b = 0.014$) สอดคล้องกับทิศทางตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่ความสัมพันธ์ดังกล่าวไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสำหรับ อาชีพพนักงาน / ลูกจ้างบริษัทเอกชน เมื่อพิจารณาสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ อาชีพของผู้ปกครองสามารถอธิบายการแปรผันของ ทัศนคติในการเลือกคู่ครอง แบบอุดมคติได้น้อยมาก (ดูจากตารางที่ 24) ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์

ทางบวก ($b = 0.114$) สอดคล้องกับทิศทางตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ แต่ความสัมพันธ์ดังกล่าวไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

กล่าวโดยสรุป การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอาชีพทั้ง 3 ตัวแปรกับทัศนคติในการเลือกคู่ครอง แบบอุดมคติไม่มีความแตกต่างกัน ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าอาชีพของผู้ปกครองไม่ได้มีผลต่อการแปรผันของ ทัศนคติในการเลือกคู่ครอง แบบอุดมคติ ทั้งนี้เพราะความคิดแบบอุดมคติเป็นเรื่องส่วนบุคคล ไม่ว่าผู้ปกครองจะมีอาชีพใด วัยรุ่นแต่ละคนก็สามารถสร้างภาพในอุดมคติเกี่ยวกับคู่ครองของตนได้โดยไม่ต้องได้รับอิทธิพลจากอาชีพของผู้ปกครองแต่อย่างใด

7. การศึกษาของผู้ปกครองกับทัศนคติในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติ

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง การศึกษาของ ผู้ปกครอง กับทัศนคติในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติ พบว่า เมื่อพิจารณาสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ การศึกษาของผู้ปกครองสามารถอธิบายการแปรผันของ ทัศนคติในการเลือกคู่ครอง แบบอุดมคติได้น้อยมาก (ดูจากตารางที่ 24) ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์ทางบวก ($b = 0.090$) โดยวัยรุ่นที่ ผู้ปกครอง มีการศึกษาสูงกว่า ประถมศึกษามี ทัศนคติในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติสูงกว่าวัยรุ่นที่มี ผู้ปกครอง มีการศึกษาต่ำกว่า ประถมศึกษา สอดคล้องกับ ทิศทางตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ แต่ความสัมพันธ์ดังกล่าวไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การศึกษาของผู้ปกครอง ไม่มีอิทธิพลต่อทัศนคติในการเลือกคู่ครอง แบบอุดมคติ ทั้งนี้อาจกล่าวได้ว่า สำหรับลักษณะความต้องการ พิเศษของวัยรุ่น จะมีความสนใจในเพศตรงข้ามและต้องการอิสระ ต้องการเป็นตัวของตัวเอง ต้องการตัดสินใจวางแผนและวางโครงการชีวิตด้วยตนเอง (วิทยา นาควัชระ, 2527: 392) รวมทั้งในการตัดสินใจในการเลือกคู่ครอง ด้วยตนเอง โดยปราศจากอิทธิพลของผู้ปกครอง รวมทั้งต้องการแสวงหาประสบการณ์ใหม่ๆ จึงไม่สำคัญว่า ผู้ปกครอง จะมีการศึกษาสูงหรือต่ำ มีความรู้ที่ทันสมัย เป็นประโยชน์หรือผ่านประสบการณ์มาอย่างไร

8. ความอบอุ่นภายในครอบครัวกับทัศนคติในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติ

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความอบอุ่นภายในครอบครัวกับทัศนคติในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติ พบว่า เมื่อพิจารณาสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ ความอบอุ่นภายในครอบครัวสามารถอธิบายการแปรผันของ ทัศนคติในการเลือกคู่ครอง แบบอุดมคติ ได้เพียง ร้อยละ 0.1 (ดูจากตารางที่ 24) ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์ทางบวก ($b = 0.188$) โดยวัยรุ่นที่มีครอบครัวที่อบอุ่นมีทัศนคติในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติสูงกว่าวัยรุ่นที่มีครอบครัวไม่อบอุ่น สอดคล้องกับทิศทางตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ แต่ความสัมพันธ์ดังกล่าวไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ความอบอุ่นภายในครอบครัวไม่มีอิทธิพลต่อทัศนคติในการเลือกคู่ครอง แบบอุดมคติ

อาจกล่าวได้ว่า วัยรุ่นล้วนคาดหวังที่ อยากมีชีวิตครอบครัว ในลักษณะที่เป็นอุดมคติ คือ มีความอบอุ่น มีความรัก ความห่วงใย เข้าใจ กันภายในครอบครัว โดยไม่สำคัญว่าวัยรุ่นจะมีพื้นฐานครอบครัวที่อบอุ่นหรือไม่อบอุ่น

9. ฐานะทางการเงินของครอบครัวกับทัศนคติในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติ

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ฐานะทางการเงินของครอบครัว กับทัศนคติในการเลือกคู่ครอง แบบอุดมคติ พบว่า เมื่อพิจารณาสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ ฐานะทางการเงินของครอบครัวสามารถอธิบายการแปรผันของ ทัศนคติในการเลือกคู่ครอง แบบอุดมคติ ได้น้อยมาก (ดูจากตารางที่ 24) ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์ทางบวก ($b = 0.057$) โดยวัยรุ่นที่มีฐานะทางการเงินของครอบครัวดีมีทัศนคติในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติสูงกว่าวัยรุ่นที่มีฐานะทางการเงินของครอบครัวไม่ดี สอดคล้องกับ ทิศทางตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ แต่ความสัมพันธ์ดังกล่าวไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ฐานะทางการเงินของครอบครัวไม่มีอิทธิพลต่อทัศนคติในการเลือกคู่ครอง แบบอุดมคติ ไม่ว่าจะวัยรุ่นจะมีฐานะทางการเงินของครอบครัวดีหรือฐานะทางการเงินครอบครัวไม่ดี หรือมีประสบการณ์การใช้ชีวิตที่แตกต่างกัน ล้วนมีความคิดอุดมคติในการเลือกคู่ครองที่ไม่ต่างกัน อาทิเช่น ต้องการบุคคลที่มาเป็นคู่ครองที่บุคลิกภาพ ความคิด นิสัยใจคอ ทัศนคติในการใช้ชีวิต ใกล้เคียงกัน มีฐานะทางการเงินของครอบครัวที่ดี เพื่อให้ตนเองและครอบครัวมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น สูงขึ้น และเป็นหน้าเป็นตาให้กับตนเองในสังคม ซึ่งการที่ได้คู่ครองที่มีฐานะดี ร่ำรวย ถือเป็นลักษณะที่เป็นอุดมคติประการหนึ่ง

10. รายได้ต่อเดือนของนักเรียนกับทัศนคติในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติ

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง รายได้ต่อเดือนของนักเรียน กับทัศนคติในการเลือกคู่ครอง แบบอุดมคติ พบว่า เมื่อพิจารณาสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ รายได้ต่อเดือนของนักเรียนสามารถอธิบายการแปรผันของ ทัศนคติในการเลือกคู่ครอง แบบอุดมคติ ได้ร้อยละ 1.7 (ดูจากตารางที่ 24) ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์ทางลบ ($b = - 0.936$) โดยวัยรุ่นที่มีรายได้ต่อเดือนมากกว่ามี ทัศนคติในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติสูงกว่าวัยรุ่นที่มีรายได้น้อยกว่า ซึ่งไม่สอดคล้องกับ ทิศทางตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ แต่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า รายได้ต่อเดือนของนักเรียนมีอิทธิพลต่อ ทัศนคติ ในการเลือกคู่ครอง แบบอุดมคติ การที่ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ต่อเดือนของนักเรียนและทัศนคติในการเลือกคู่ครอง แบบอุดมคติ มีความสัมพันธ์ทางลบ สะท้อนให้เห็นว่า รายได้เป็นปัจจัยที่สำคัญสำหรับวัยรุ่นโดยเฉพาะกับวัยรุ่นที่มีรายได้น้อย วัยรุ่นที่มีรายได้ต่อเดือนน้อยมี ทัศนคติในการเลือกคู่ครอง แบบอุดมคติมากกว่าวัยรุ่นที่มีรายได้มากกว่า ทั้งนี้เพราะรายได้ถือว่าเป็นเรื่องที่สำคัญและกลายเป็นคุณสมบัติสำคัญใน

การเลือกคู่ครอง โดยเฉพาะนักเรียนที่มีรายได้น้อยที่อาจส่งผลให้มีความไฝ่ฝันถึงคู่ครองที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมสูงเพื่อที่จะยกสถานภาพของตนให้สูงขึ้น โดยมีหลักพึ่งพาทางเศรษฐกิจ และเพื่อให้ได้รับการยอมรับหรือมีเกียรติในสังคม

11. การได้รับการอบรมสั่งสอนจากครอบครัว กับทัศนคติในการเลือกคู่ครอง แบบอุดมคติ

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง การได้รับการอบรมสั่งสอนจากครอบครัว กับทัศนคติในการเลือกคู่ครอง แบบอุดมคติ พบว่า เมื่อพิจารณาสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ การได้รับการอบรมสั่งสอนจากครอบครัวสามารถอธิบายการแปรผันของทัศนคติในการเลือกคู่ครอง แบบอุดมคติ ได้เพียงร้อยละ 0.3 (ดูจากตารางที่ 24) ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์ทาง บวก ($b = 0.053$) โดยวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมสั่งสอนจากครอบครัว มากกว่ามีทัศนคติในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติ สูงกว่าวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมสั่งสอนจากครอบครัวน้อยกว่า สอดคล้องกับทิศทางตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่ความสัมพันธ์ดังกล่าวไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การได้รับการอบรมสั่งสอนจากครอบครัวไม่มีอิทธิพลต่อทัศนคติในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติ ทั้งนี้อธิบายได้ว่า ครอบครัวทุกครอบครัวน่าจะมีแนวโน้มที่จะปลูกฝังให้สมาชิกในครอบครัวของตนมีภาพที่เป็นอุดมคติ คือ เลือกคู่ครองโดยใช้ ความรักเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ มีความเข้าใจ ห่วงใยกัน และเลือกคู่ครองที่สามารถเข้ากันได้ดีกับครอบครัวของทั้งสองฝ่าย ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญ ในการมีชีวิตคู่ที่ยืนยาว

12. สภาพแวดล้อมในโรงเรียนกับทัศนคติในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติ

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง สภาพแวดล้อมในโรงเรียน กับทัศนคติในการเลือกคู่ครอง แบบอุดมคติ พบว่า เมื่อพิจารณาสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ สภาพแวดล้อมในโรงเรียนสามารถอธิบายการแปรผันของทัศนคติในการเลือกคู่ครอง แบบอุดมคติได้น้อย (ดูจากตารางที่ 24) ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์ทางลบ ($b = - 0.017$) โดยวัยรุ่นที่อยู่ใน สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนที่ดีมีทัศนคติในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติสูงกว่าวัยรุ่นที่อยู่ใน สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนที่ไม่ดี ซึ่งไม่สอดคล้องกับ ทิศทางตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยความสัมพันธ์ดังกล่าวไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าสภาพแวดล้อมในโรงเรียนไม่มีอิทธิพลต่อทัศนคติในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติ อาจเป็นไปได้ว่า การเลือกคู่ครองเป็นเรื่อง ของการตัดสินใจของตัวบุคคล โดยเฉพาะกับวัยรุ่นที่อยู่ในวัยที่มีความสนใจเรื่องเพื่อนต่างเพศ ต้องการอิสระในการแสดงออกถึงความคิด จินตนาการในเรื่องคู่ครอง ซึ่งอาจไม่สอดคล้องกับการปลูกฝังของโรงเรียน ที่มุ่งเน้นในด้านวิชาการเป็นสำคัญ และมองว่านักเรียนที่ยังอยู่ในวัยเรียนไม่ควรสนใจในเรื่องของเพศ

ตรงข้ามหรือเรื่องของการเลือกคู่ครอง ซึ่งอาจเป็นอุปสรรคต่อการเรียน ทำให้สภาพแวดล้อมในโรงเรียนไม่มีผลต่อทัศนคติในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติ

13. การเปิดรับสารเกี่ยวกับการเลือกคู่ครอง กับทัศนคติในการเลือกคู่ครอง แบบอุดมคติ

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง การเปิดรับสารเกี่ยวกับการเลือกคู่ครอง กับทัศนคติในการเลือกคู่ครอง แบบอุดมคติ พบว่า เมื่อพิจารณาสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ การเปิดรับสารเกี่ยวกับการเลือกคู่ครองสามารถอธิบายการแปรผันของ ทัศนคติในการเลือกคู่ครอง แบบอุดมคติได้น้อยมาก (ดูจากตารางที่ 24) ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์ทางบวก $(b = 0.016)$ โดยวัยรุ่นที่มีการเปิดรับสารเกี่ยวกับการเลือกคู่ครอง มากกว่ามีทัศนคติในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติสูงกว่าวัยรุ่นที่มีการเปิดรับสารเกี่ยวกับการเลือกคู่ครอง น้อยกว่า สอดคล้องกับทิศทางตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ แต่ความสัมพันธ์ดังกล่าวไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การเปิดรับสารเกี่ยวกับการเลือกคู่ครองไม่มีอิทธิพลต่อทัศนคติในการเลือกคู่ครอง แบบอุดมคติ ทั้งนี้ส่วนหนึ่งน่าจะเป็นเพราะการศึกษานี้ยังไม่มีข้อมูลลงลึกถึงปริมาณเนื้อหาของข่าวสาร รวมทั้งความบ่อยครั้งของการเปิดรับสาร ดังนั้นผลการศึกษานี้จึงพบว่า การรับสารไม่ได้ส่งผลให้เกิดความแตกต่างกันของทัศนคติที่มีต่อการเลือกคู่ครอง

14. การให้คุณค่าทางพรหมจรรย์กับทัศนคติในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติ

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการให้คุณค่าทางพรหมจรรย์ กับทัศนคติในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติ พบว่า เมื่อพิจารณาสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ การให้คุณค่าทางพรหมจรรย์สามารถอธิบายการแปรผันของทัศนคติในการเลือกคู่ครอง แบบอุดมคติได้ร้อยละ 1 (ดูจากตารางที่ 24) ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์ทางบวก $(b = 0.059)$ โดยวัยรุ่นที่มีการให้คุณค่าของพรหมจรรย์ สูงกว่ามีทัศนคติในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติสูงกว่าวัยรุ่นที่มีการให้คุณค่าของพรหมจรรย์ต่ำกว่า สอดคล้องกับทิศทางตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การให้คุณค่าทางพรหมจรรย์มีอิทธิพลต่อทัศนคติในการเลือกคู่ครอง แบบอุดมคติ ทั้งนี้อธิบายได้ว่า การให้คุณค่าทางพรหมจรรย์ ถือเป็นลักษณะทางอุดมคติ ประการหนึ่งที่กำลังกลายเป็นค่านิยมที่สำคัญใน สังคมไทยตั้งแต่อดีต วันทนี วาสิกะสิน (2545: 44) โดยสังคมวางกรอบความประพฤติให้ เพศหญิงรักษานวลสงวนตัว หวงแหนพรหมจรรย์ ก่อนแต่งงาน และกลายเป็นคุณสมบัติสำคัญในการเลือกคู่ครอง โดยเฉพาะชายมักเลือกหญิงที่บริสุทธิ์มาเป็นคู่ครอง และหญิงมักต้องการชายที่รักเดียวใจเดียว ให้เกียรติซึ่งกันและกันและไม่มีประสบการณ์ทางเพศมาก่อน

15. อิทธิพลจากคนรอบข้างกับทัศนคติในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติ

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง การเลือกคู่ครองด้วยตนเอง กับทัศนคติในการเลือกคู่ครอง แบบอุดมคติ พบว่า เมื่อพิจารณาสัมประสิทธิ์การตัดสิ้นใจ การเลือกคู่ ครองด้วยตนเอง สามารถอธิบายการแปรผันของทัศนคติในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติได้ร้อยละ 0.5 (ดูจากตารางที่ 24) ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์ทางบวก ($b = 0.402$) โดยวัยรุ่นที่เลือกคู่ครองด้วยตนเองมีทัศนคติ ในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติ สูงกว่าวัยรุ่นที่เลือกคู่ครองโดยบุคคลอื่นมีอิทธิพล สอดคล้องกับทิศทางตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การเลือกคู่ครองด้วยตนเองมีอิทธิพลต่อ ทัศนคติในการเลือกคู่ครอง แบบอุดมคติ ทั้งนี้อธิบายได้ว่า การที่วัยรุ่นได้มีโอกาสเลือกคู่ครองด้วยตนเองตามลักษณะที่ตนเองต้องการ และเป็นการเลือกโดยความสมัครใจของตัววัยรุ่น มากกว่าเลือกคู่ครองเพราะอิทธิพลจากคนรอบข้าง ซึ่งจะส่งเสริมให้เกิดทัศนคติแบบอุดมคติมากกว่า เพราะเป็นการเปิดโอกาสให้วัยรุ่นสามารถนำเอาจินตนาการ ความคิด ความฝัน ถึงบุคคลในอุดมคติมาใช้เลือกคู่ครองได้อย่างเต็มที่

16. ความเชื่อมั่นในตนเองกับทัศนคติในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติ

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อมั่นในตนเองกับทัศนคติในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติ พบว่า เมื่อพิจารณาสัมประสิทธิ์การตัดสิ้นใจ ความ เชื่อมั่นในตนเองสามารถอธิบายการแปรผันของ ทัศนคติในการเลือกคู่ครอง แบบ อุดมคติ ได้ร้อยละ 2.9 (ดูจากตารางที่ 24) ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์ทางบวก ($b = 0.163$) โดยวัยรุ่นที่มีความเชื่อมั่นในตัวเอง ที่สูงกว่ามีทัศนคติในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติสูงกว่าวัยรุ่นที่ มีความเชื่อมั่นในตัวเอง ที่ต่ำกว่า สอดคล้องกับทิศทางตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ความเชื่อมั่นในตนเองมีอิทธิพลต่อทัศนคติในการเลือกคู่ครอง แบบอุดมคติ อาจกล่าวได้ว่า วัยรุ่นที่มีความเชื่อมั่นในตัวเองสูง จะมีทัศนคติ ความคิด ความเข้าใจต่อความรู้สึ กที่มีต่อตนเองและมักจะสร้างภาพจินตนาการ ถึงคุณสมบัติของบุคคลที่จะมา เป็นคู่ครองที่ตนเองต้องการได้ดี โดยไม่พึ่งพาความคิดเห็นของคนอื่น ทำให้กล้าตัดสินใจในการเลือกคู่ครองจากความคิดฝันของตนเอง เมื่อเปรียบเทียบกับวัยรุ่นที่มีความเชื่อมั่นในตนเองต่ำ อาจจะมีพลังเล ไม่แน่ใจ ไม่กล้าคิดจินตนาการถึงความเป็นไปได้ของบุคคลที่ตนสร้างภาพฝันไว้

จากผลการวิเคราะห์การแปรผันสองทางด้วยวิธีวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่ายเพื่อทดสอบสมมุติฐาน สรุปได้ว่า ตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อ ทักษะคิดในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติ มีทั้งสิ้น 6 ตัวแปร โดยมี ทิศทางที่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 4 ตัวแปร ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การให้คุณค่าของพรหมจรรย์ เลือกคู่ครองด้วยตัวเอง ความเชื่อมั่นในตนเอง และตัวแปร ที่มีทิศทางความสัมพันธ์ไม่ เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ แต่มี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มี 2 ตัวแปร ได้แก่ สถานภาพ สมรส ของบิดามารดา รายได้ต่อเดือนของนักเรียน

ผลการศึกษาดังกล่าวข้างต้นเป็นการวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่าย ซึ่งเป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามและตัวแปรอิสระหรือศึกษาในระดับ 2 ตัวแปรเท่านั้น ดังนั้นเพื่อต้องการทราบความสัมพันธ์ระหว่าง ทักษะคิดในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติกับตัวแปรอิสระเหล่านี้ อย่างแท้จริง จึงทำการศึกษาความสัมพันธ์ในระดับหลายตัวแปร โดยการศึกษาคือ การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามและตัวแปรอิสระแต่ละตัวด้วยการควบคุมอิทธิพลของตัวแปรอิสระตัวอื่นๆ แล้ว ซึ่งผลการศึกษากการวิเคราะห์การแปรผันหลายทางได้นำเสนอในตารางที่ 26 และตารางที่ 27

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 24 ผลการวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่ายของทัศนคติในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติ (n = 1,000)

ตัวแปรอิสระ	a	b	t	R	R ²	ผลการทดสอบ สมมติฐาน
เพศหญิง ¹	19.969	0.225	1.316	0.042	0.002	✓
แผนกวิชาอุตสาหกรรม ²	20.089	0.323	1.325	0.045	0.002	✓
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	17.472	0.896	4.891*	0.153	0.023	✓*
สถานภาพหย่า เลิกกันของบิดามารดา ³	20.272	-0.724	-3.076*	0.097	0.009	X*
พักอาศัยอยู่กับบิดามารดา ⁴	20.104	0.049	0.223	0.007	0.000	✓
อาชีพกิจการส่วนตัว/ค้าขาย ⁵	20.194	-0.202	-0.974	0.031	0.001	X
อาชีพอิสระ/รับจ้าง/กรรมกร ⁶	20.139	0.014	0.064	0.002	0.000	✓
อาชีพพนักงาน/ลูกจ้างบริษัทเอกชน ⁷	20.117	0.114	0.521	0.017	0.000	✓
ผู้ปกครองศึกษาสูงกว่าประถมศึกษา ⁸	20.097	0.090	0.498	0.016	0.000	✓
ครอบครัวที่อบอุ่น ⁹	20.037	0.188	1.027	0.033	0.001	✓
ฐานะทางการเงินของครอบครัวดี ¹⁰	20.125	0.057	0.289	0.009	0.000	✓
logรายได้ต่อเดือนของนักเรียน	27.555	-0.936	-4.192*	0.132	0.017	X*
การได้รับการอบรมสั่งสอนจากครอบครัว	19.619	0.053	1.738	0.055	0.003	✓

ตารางที่ 24 (ต่อ)

ตัวแปรอิสระ	a	b	t	R	R ²	ผลการทดสอบ สมมติฐาน
สภาพแวดล้อมในโรงเรียน	20.121	0.013	0.091	0.003	0.000	✓
การเปิดรับสารเกี่ยวกับการเลือกคู่ครอง	19.981	0.016	0.696	0.022	0.000	✓
การให้คุณค่าของพรหมจรรย์	18.421	0.059	3.222*	0.101	0.010	✓*
เลือกคู่ครองด้วยตัวเอง ¹¹	19.898	0.402	2.168*	0.068	0.005	✓*
ความเชื่อมั่นในตนเอง	18.499	0.163	5.454*	0.170	0.029	✓*

หมายเหตุ

a = ค่าคงที่

R = สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

✓ = มีทิศทางเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

b = สัมประสิทธิ์การถดถอย

R² = สัมประสิทธิ์การตัดสินใจ

x = มีทิศทางไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

t = สถิติการทดสอบแบบที

* = มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

¹เพศชาย = กลุ่มอ้างอิง²แผนกวิชาอื่นๆ = กลุ่มอ้างอิง³สถานภาพสมรสอื่นๆของบิดามารดา = กลุ่มอ้างอิง⁴พักอาศัยกับบุคคลอื่นๆ = กลุ่มอ้างอิง⁵อาชีพอื่นที่ไม่ใช่กิจการส่วนตัว/ค้าขาย = กลุ่มอ้างอิง⁶อาชีพอื่นที่ไม่ใช่อาชีพอิสระ/รับจ้าง/กรรมกร = กลุ่มอ้างอิง⁷อาชีพอื่นที่ไม่ใช่อาชีพพนักงาน/ลูกจ้างบริษัทเอกชน = กลุ่มอ้างอิง⁸การศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษา = กลุ่มอ้างอิง⁹ครอบครัวที่ไม่อบอุ่น = กลุ่มอ้างอิง¹⁰ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวไม่ดี = กลุ่มอ้างอิง¹¹ตนเองและบุคคลอื่นที่มีอิทธิพลในการเลือกคู่ครอง = กลุ่มอ้างอิง

การวิเคราะห์การแปรผันหลายทาง (Multivariate Analysis)

การวิเคราะห์การแปรผันหลายทาง เป็นการศึกษาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตาม 1 ตัว กับตัวแปรอิสระมากกว่า 1 ตัว คือ ทักษะในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติ กับตัวแปรอิสระทั้ง 19 ตัว ทั้งนี้โดยควบคุมอิทธิพลของตัวแปรอิสระอื่นๆ เพื่อทดสอบว่าตัวแปรอิสระใดมีบทบาทสำคัญที่สุดต่อทักษะในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติ ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ การวิเคราะห์การถดถอยพหุ (Multiple regression Analysis) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบขั้นตอน (Stepwise regression Analysis)

ในการวิเคราะห์การถดถอยพหุนั้นมีเงื่อนไขที่สำคัญคือ ตัวแปรอิสระแต่ละตัวต้องไม่มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง กล่าวคือ ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระแต่ละตัวไม่ควรสูงเกิน 0.75 (สุชาติ ประเสริฐรัฐสินธุ์, 2546: 518-519) เพื่อป้องกันมิให้เกิด ปัญหาที่เรียกว่าความสัมพันธ์พหุร่วมเชิงเส้น (multicollinearity) ซึ่งจากผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระแต่ละตัว พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดามีอิทธิพลกับการเลือกคู่ครองด้วยตนเอง มีค่าสหสัมพันธ์ - .886 (ดังปรากฏในตารางที่ 24) แต่ผู้วิจัยเลือกที่จะเก็บตัวแปรการเลือกคู่ครองด้วยตนเอง เนื่องจากเมื่อนำตัวแปรทั้งสองตัวไปวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กับตัวแปรทัศนคติของวัยรุ่น ในการเลือกคู่ครอง แบบอุดมคติ พบว่า ตัวแปรการเลือกคู่ครองด้วยตนเองมีความสัมพันธ์กับตัวแปรทัศนคติของวัยรุ่นในการเลือกคู่ครองแบบ อุดมคติ สูงกว่า ตัวแปรบิดามารดามีส่วนในการเลือกคู่ครอง ส่วนตัวแปรอิสระที่เหลือ พบว่า มีค่าไม่เกิน 0.541 สามารถใช้การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุได้โดยไม่มีปัญหาความสัมพันธ์พหุร่วมเชิงเส้นระหว่างตัวแปรอิสระ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 25 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ

ตัวแปรอิสระ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
เพศหญิง ¹	1.000																			
แผนกวิชาอุตสาหกรรม ²	-.541*	1.000																		
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	.167*	-.146*	1.000																	
สถานภาพหย่า เลิกกันของบิดามารดา ³	.048	-.081*	-.001	1.000																
พักอาศัยอยู่กับบิดามารดา ⁴	-.068*	.022	.015	-.147*	1.000															
อาชีพกิจการส่วนตัว/ค้าขาย ⁵	-.078*	.021	-.055	.017	.050	1.000														
อาชีพอิสระ/รับจ้าง/กรรมกร ⁶	.071*	-.038	.031	-.003	.055	-.334*	1.000													
อาชีพพนักงาน/ลูกจ้างบริษัทเอกชน ⁷	.001	-.029	.077*	.034	.017	-.314*	-.302*	1.000												
ผู้ปกครองศึกษาสูงกว่าประถมศึกษา ⁸	-.107*	.049	.008	.005	-.052	-.031	-.155*	.129*	1.000											
ครอบครัวที่อบอุ่น ⁹	-.052	.045	.067*	-.187*	.098*	.005	-.026	-.045	-.086*	1.000										
ฐานะทางการเงินของครอบครัว ¹⁰	-.041	.001	.028	-.120*	.076*	.098*	-.076*	-.007	.114*	.224*	1.000									
logรายได้ต่อเดือนของนักเรียน	-.061	-.015	-.042	-.005	-.061	.058	-.087*	-.061	.071*	.045	.122*	1.000								
การได้รับการอบรมสั่งสอนจากครอบครัว	.162*	-.104*	.066*	-.006	.026	.065*	-.012	-.093*	-.042	-.182*	.096*	-.035	1.000							
สภาพแวดล้อมในโรงเรียน	.076	-.074*	.004	-.040	.028	-.014	.046	-.044	-.090*	.036	.021	-.028	.095*	1.000						
การเปิดรับสารเกี่ยวกับการเลือกคู่ครอง	.106	-.049	.002	-.045	.006	-.018	-.015	-.039	-.010	.045	.010	.001	.239*	.192*	1.000					
การให้คุณค่าของพรหมจรรย์	.177*	-.122*	.095*	-.026	-.001	.018	.012	-.020	-.101*	.026	-.011	-.126*	.205*	.106*	.040	1.000				
บิดามารดามีอิทธิพลในการเลือกคู่ครอง ¹¹	.052	.031	.012	-.029	.160*	-.034	.001	-.069*	-.028	.062*	.001	-.022	.072*	.075*	.028	.034	1.000			
การเลือกคู่ครองด้วยตนเอง ¹¹	-.059	-.023	-.007	.045	-.078*	-.012	-.012	.063*	.044	-.009	-.003	.021	-.041	-.085*	-.033	-.043	-.886*	1.000		
ความเชื่อมั่นในตนเอง	-.049	.017	.101*	.056	-.051	.001	-.023	.074*	.085*	.104*	.089*	.072*	.149*	.084*	.114*	-.037	-.086*	.099*	1.000	
ทัศนคติแบบอุดมคติ	.042	.042	.153*	-.097*	.007	-.031	.002	.017	.016	.033	.009	-.132*	.055*	.003	.022	.101*	-.017	.068*	.170*	1.000

¹เพศชาย = กลุ่มอ้างอิง

²แผนกวิชาอื่นๆ = กลุ่มอ้างอิง

³สถานภาพสมรสอื่นๆของบิดามารดา = กลุ่มอ้างอิง

⁴พักอาศัยกับบุคคลอื่นๆ = กลุ่มอ้างอิง

⁵อาชีพอื่นที่ไม่ใช่กิจการส่วนตัว/ค้าขาย = กลุ่มอ้างอิง

⁶อาชีพอื่นที่ไม่ใช่อาชีพอิสระ/รับจ้าง/กรรมกร = กลุ่มอ้างอิง

⁷อาชีพอื่นที่ไม่ใช่อาชีพพนักงาน/ลูกจ้างบริษัทเอกชน = กลุ่มอ้างอิง

⁸การศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษา = กลุ่มอ้างอิง

⁹ครอบครัวที่ไม่อบอุ่น = กลุ่มอ้างอิง

¹⁰ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวไม่ดี = กลุ่มอ้างอิง

¹¹ตนเองและบุคคลอื่นที่มีอิทธิพลในการเลือกคู่ครอง = กลุ่มอ้างอิง

ผลการวิเคราะห์การแปรผันหลายทาง (Multivariate analysis)

ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุของทัศนคติในการเลือกคู่ครอง แบบอุดมคติกับตัวแปรอิสระ ทั้ง 18 ตัว (ดังเสนอในตารางที่ 26) สามารถรวมกันอธิบายการแปรผันของทัศนคติในการเลือกคู่ครอง แบบอุดมคติได้ร้อยละ 9.6 ($R^2 = .096$) และเมื่อควบคุมอิทธิพลของตัวแปรอิสระตัวอื่นๆแล้วมีตัวแปรอิสระเพียง 7 ตัว ที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติในการเลือกคู่ครอง แบบอุดมคติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ แผนกวิชาที่เรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สถานภาพสมรสของบิดามารดา รายได้ต่อเดือนของนักเรียน การให้คุณค่าของพร หมจรรย์ การเลือกคู่ครองด้วยตนเอง ความเชื่อมั่นในตัวเอง

อย่างไรก็ตาม ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบขั้นตอน (ดังปรากฏในตารางที่ 27) พบว่า มีตัวแปรอิสระ 6 ตัว ที่สามารถอธิบายการแปรผันของทัศนคติในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คิดเป็นร้อยละ 8.2 ($R^2 = 0.082$) โดยตัวแปรความเชื่อมั่นในตนเอง สามารถอธิบายการแปรผันของ ทัศนคติในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติ ได้ดีที่สุดถึงร้อยละ 2.8 ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะความคิดแบบอุดมคติเป็นเรื่องส่วนบุคคล ซึ่ง ความเชื่อมั่นในตนเองเป็นความรู้สึกต่อตนเองอย่างหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญต่อทัศนคติของบุคคลที่สะท้อนให้เห็นถึงความรู้สึกนึกคิด (สุชา จันทรเฒ , 2539:12) ซึ่งทัศนคติในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติ เป็นการแสดงออกถึงความรู้สึกนึกคิด จินตนาการของตนเอง ถึงลักษณะของบุคคลที่ต้องการเลือกมาเป็นคู่ครอง นำไปสู่การกล้าแสดงออก หรือการเลือกคู่ครอง และยังถ้าบุคคลมีความเชื่อมั่นในตนเองสูง อาจจะแสดงถึงความคิด จินตนาการที่เป็นตัวตนที่ตนเองต้องการมากตามไปด้วย

ตัวแปรที่มีความสำคัญรองลงมาคือ รายได้ต่อเดือนของนักเรียน ซึ่ง สามารถอธิบายการแปรผันของ ทัศนคติในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติ ได้เพิ่มขึ้นจากความเชื่อมั่นในตนเองร้อยละ 2.0 ($R^2 \text{ change} = 0.020$) ทั้งนี้ น่าจะเนื่องมาจากชายได้ถือว่าเป็นวัตถุประสงค์สำคัญในการเลือกคู่ครองซึ่งแสดงถึงความมั่นคงทางเศรษฐกิจ (สุรพล ปธานวนิช, 2534: 16) เพราะจะช่วยให้ฝ่าย โดฝ่ายหนึ่งมีหลักพึ่งพิงทางเศรษฐกิจหรือสู่ความมั่นคงทางการเงินของทั้งสองฝ่าย และยังหมายถึง ความมั่นคงของวงศ์ตระกูลด้วย

ตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นตัวแปรในลำดับต่อมาที่สามารถอธิบายการแปรผันของ ทัศนคติในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.6 ($R^2 \text{ change} = 0.016$) ทั้งนี้ เพราะวัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีมักจะมีความคาดหวังในชีวิตสูง ดังนั้นการเลือกคู่ครองจึงมีแนวโน้มที่จะเป็นไปในรูปแบบที่เป็นอุดมคติ คือ มีความสมบูรณ์แบบในทุกๆด้าน

ตัวแปร สถานภาพหย่าเลิกันของบิดามารดา เป็นตัวแปรที่มีความสำคัญถัดมา โดยสามารถอธิบายการแปรผันของ ทศนคติในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติ ได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.0 ($R^2\text{change} = 0.010$) เนื่องจากการที่วัยรุ่นอยู่ในครอบครัวที่มีชีวิตครอบครัวที่ประสบความสำเร็จ อาจ ส่งผลต่อ ทศนคติในการเลือกคู่ครอง แบบ อุดมคติ มากขึ้น คือ ต้องการมีชีวิตคู่ที่ประสบความสำเร็จ มีครอบครัวที่สมบูรณ์ ณ์แบบ มีคู่ครองที่เกิดจากความรัก ความเข้าใจ มีความคิด ลักษณะนิสัย การใช้ชีวิตที่ใกล้เคียง ไม่เกิดความขัดแย้งหรือปัญหาหย่าร้าง

การให้คุณค่าของพรหมจรรย์ เป็นตัวแปรที่มีความสำคัญถัดมา โดย สามารถอธิบายการแปรผันของทศนคติในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติ ได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.5 ($R^2\text{change} = 0.005$) เนื่องจากการให้คุณค่าทางพรหมจรรย์ ถือเป็นลักษณะทางอุดมคติที่เป็น ค่านิยมของสังคมไทย ในการใช้เป็นกฎเกณฑ์สำคัญประการหนึ่งในการเลือกคู่ครอง โดยเฉพาะที่ไม่ว่าหญิงหรือชายต่าง คาดหวังหรือใฝ่ฝันที่อยากได้คู่ครองที่มีความบริสุทธิ์มาแต่งงานหรือใช้ชีวิตคู่

ตัวแปรอันดับสุดท้ายในสมการพหุแบบขั้นต้นคือ เลือกคู่ครองด้วยตนเอง สามารถอธิบายการแปรผันของทศนคติในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติ ได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.3 ($R^2\text{change} = 0.003$) ซึ่งแสดงว่า การเลือกคู่ครองด้วยตนเองมีส่วนสำคัญในการส่งเสริมและ เป็นการเปิดโอกาสให้วัยรุ่น ได้แสดงออกถึงจินตนาการ ถึงลักษณะของบุคคลในอุดมคติของตน ในเรื่องชายในฝัน หญิงในฝัน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 26 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุของทัศนคติในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติ

ตัวแปรอิสระ	b	Beta	t
(a)	21.767		10.611
เพศหญิง ¹	0.417	0.068	1.810
แผนกวิชาอุตสาหกรรม ²	0.720	0.093	2.550*
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	0.744	0.127	4.053*
สถานภาพหย่า เลิกกันของบิดามารดา ³	-0.785	-0.105	-3.328*
พักอาศัยอยู่กับบิดามารดา ⁴	0.035	0.005	0.163
อาชีพกิจการส่วนตัว/ค้าขาย ⁵	-0.221	-0.032	-0.872
อาชีพอิสระ/รับจ้าง/กรรมกร ⁶	-0.194	-0.029	-0.782
อาชีพพนักงาน/ลูกจ้างบริษัทเอกชน ⁷	-0.224	-0.032	-0.879
ผู้ปกครองศึกษาสูงกว่าประถมศึกษา ⁸	0.098	0.017	0.538
ครอบครัวที่อบอุ่น ⁹	-0.081	-0.014	-0.433
ฐานะทางการเงินของครอบครัวดี ¹⁰	-0.011	-0.002	-0.056
logรายได้ต่อเดือนของนักเรียน	-0.908	-0.128	-4.077*
การได้รับการอบรมสั่งสอนจากครอบครัว	0.005	0.005	0.157
สภาพแวดล้อมในโรงเรียน	-0.055	-0.012	-0.379
การเปิดรับสารเกี่ยวกับการเลือกคู่ครอง	-0.005	-0.007	-0.230
การให้คุณค่าของพรหมจรรย์	0.048	0.080	2.568*
เลือกคู่ครองด้วยตัวเอง ¹¹	0.403	0.069	2.214*
ความเชื่อมั่นในตนเอง	0.166	0.173	5.430*
R = 0.310 R ² = 0.096 F = 5.787* N = 1,000			

a = ค่าคงที่

b = สัมประสิทธิ์การถดถอย

beta = สัมประสิทธิ์ความถดถอยมาตรฐาน

R = สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

R² = สัมประสิทธิ์การตัดสินใจ

t = สถิติการทดสอบแบบที

* = มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

N = ขนาดตัวอย่าง

¹เพศชาย = กลุ่มอ้างอิง   ²แผนกวิชาอื่นๆ = กลุ่มอ้างอิง³สถานภาพสมรสอื่นๆของบิดามารดา = กลุ่มอ้างอิง⁴พักอาศัยกับบุคคลอื่นๆ = กลุ่มอ้างอิง⁵อาชีพอื่นที่ไม่ใช่กิจการส่วนตัว/ค้าขาย = กลุ่มอ้างอิง⁶อาชีพอื่นที่ไม่ใช่อาชีพอิสระ/รับจ้าง/กรรมกร = กลุ่มอ้างอิง⁷อาชีพอื่นที่ไม่ใช่อาชีพพนักงาน/ลูกจ้างบริษัทเอกชน = กลุ่มอ้างอิง⁸การศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษา = กลุ่มอ้างอิง⁹ครอบครัวที่ไม่อบอุ่น = กลุ่มอ้างอิง¹⁰ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวไม่ดี = กลุ่มอ้างอิง¹¹บุคคลอื่นที่มีอิทธิพลในการเลือกคู่ครอง = กลุ่มอ้างอิง

ตารางที่ 27 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุขั้นตอนของทัศนคติในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติ

ตัวแปรอิสระ	b	Beta	t	R ²	R ² change
(a)	22.273		11.451*		
ความเชื่อมั่นในตนเอง	0.163	0.170	5.516*	0.028	0.028
รายได้ต่อเดือนของนักเรียน	-0.928	-0.130	-4.257*	0.048	0.020
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	0.721	0.123	4.018*	0.064	0.016
สถานภาพหย่าเล็กกันของบิดามารดา ¹	-0.804	-0.108	-3.542*	0.074	0.010
การให้คุณค่าของพรหมจรรย์	0.047	0.080	2.590*	0.079	0.005
เลือกคู่ครองด้วยตนเอง ²	0.373	0.064	2.083*	0.082	0.003
F = 15.916*			N = 1,000		

a = ค่าคงที่

b = สัมประสิทธิ์การถดถอย

t = สถิติการทดสอบแบบที

R² = สัมประสิทธิ์การตัดสินใจR² change = สัมประสิทธิ์การตัดสินใจที่เปลี่ยนแปลง

* = มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 N = ขนาดตัวอย่าง

¹สถานภาพสมรสอื่นๆของบิดามารดา = กลุ่มอ้างอิง²บุคคลอื่นที่มีอิทธิพลในการเลือกคู่ครอง = กลุ่มอ้างอิง

บทที่ 7

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่องทัศนคติของวัยรุ่นต่อการเลือกคู่ครอง กรณีศึกษานักเรียนอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติของวัยรุ่นใน การเลือก คู่ครองแบบอุดมคติ โรงเรียนอาชีวศึกษา จังหวัดกรุงเทพมหานคร การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้ แนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติ วัยรุ่น แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการเลือกคู่ครอง และทฤษฎีการขัดเกลาทาง สังคม ในการสร้างกรอบแนวคิด ของการวิจัย โดยกำหนดตัวแปรตาม คือ ทัศนคติของวัยรุ่นในการ เลือกคู่ครองแบบอุดมคติ และนำตัวแปรอิสระทั้งหมด 16 ตัว คือ เพศ แผนกวิชาที่เรียน ผลสัมฤทธิ์ ทางการศึกษาสถานภาพสมรสของบิดามารดา การพักอาศัย อาชีพของผู้ปกครอง การศึกษาของ ผู้ปกครอง ความอบอุ่นภายในครอบครัวฐานะทางการเงินของครอบครัวรายได้ต่อเดือนของ นักเรียน การได้รับการอบรมสั่งสอนจากครอบครัว สภาพแวดล้อมในโรงเรียน การเปิดรับสาร เกี่ยวกับ การเลือกคู่ครองคุณค่าของพรหมจรรย์ อิทธิพลจากคนรอบข้าง ความเชื่อมั่นในตัวเอง มาร่วมวิเคราะห์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติ

การศึกษา นี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีแบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บ รวบรวมข้อมูล จำนวน 1,000 ชุด โดยผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปแจก ให้กลุ่มตัวอย่างนักเรียน อาชีวศึกษาที่ได้สุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน การสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม เลือกตัวอย่างแบบเจาะจง และเลือกตัวอย่างแบบให้มีโอกาสเป็นสัดส่วนกับขนาด จากนักเรียน อาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครทั้ง 6 สถาบัน โดยให้กลุ่มตัวอย่างกรอกแบบสอบถามด้วย ตนเองและขอรับคืนภายในวันเดียวกัน

การนำเสนอผลการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ 1.)การวิเคราะห์ลักษณะทั่วไปของกลุ่ม ตัวอย่าง 2.) การวิเคราะห์ทัศนคติของวัยรุ่นต่อการเลือกคู่ครอง แบบอุดมคติ 3.)การวิเคราะห์ปัจจัย ที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติของวัยรุ่นต่อการเลือกคู่ครอง ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ การวิเคราะห์การ แปรผันสองทาง ด้วยการวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่าย และการวิเคราะห์การแปรผันหลายทาง ด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุ และการวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบขั้นต้น

ผลการวิเคราะห์ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนอาชีวศึกษาระดับชั้นปวส .ชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 ทั้งสิ้น 1,000 คน จากการศึกษาลักษณะทางประชากร และด้านการเรียน กลุ่มตัวอย่างมากกว่าครึ่งหนึ่ง (67.8%) เป็นนักเรียนหญิงมากกว่านักเรียนชาย ศึกษาในแผนกวิชา พาณิชยกรรม /บริหารธุรกิจ มากกว่าครึ่งหนึ่ง มี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยประมาณ 2.98 ลักษณะด้านครอบครัวและผู้ปกครอง พบว่า ร้อยละ 67.9 ของนักเรียนอาชีวศึกษาที่ตกเป็นกลุ่ม ตัวอย่างมีบิดามารดายังคงสมรสและอยู่ด้วยกัน และร้อยละ 58.8 ยังคงพักอาศัยอยู่กับบิดามารดา โดยที่ประมาณ 1 ใน 4 ของผู้ปกครองประกอบอาชีพกิจการส่วนตัวหรือค้าขาย มากกว่าอาชีพอื่นๆ และมีการศึกษาระดับประถมศึกษามากที่สุด (48.8%)ประมาณร้อยละ 40 ของนักเรียนอาชีวศึกษา ที่ตกเป็นตัวอย่างอยู่ในครอบครัวที่อบอุ่น ลักษณะทางเศรษฐกิจ พบว่า นักเรียนอาชีวศึกษาที่ตก เป็นตัวอย่างมีฐานะทางการเงินของครอบครัว อยู่ในระดับพอใช้แต่มีปัญหาบางครั้ง และมีรายได้ เฉลี่ยประมาณ 3,000 บาทต่อเดือน การวัดคุณลักษณะทางสังคม โดยใช้ชุดของคำถามและรวม คะแนนเพื่อหาคะแนนเฉลี่ย พบว่า นักเรียนอาชีวศึกษาที่ตกเป็นตัวอย่าง มีคะแนนการได้รับการ อบรมสั่งสอนจากครอบครัวเฉลี่ย 9.84 คะแนน จากพิสัยของคะแนนระหว่าง 0 - 14 มีคะแนน สภาพแวดล้อมในโรงเรียนเฉลี่ย 1.61 คะแนน จากพิสัยของคะแนนระหว่าง 0 - 2 มีคะแนนการ เปิดรับสารเกี่ยวกับการเลือกคู่ครองเฉลี่ย 9.82 คะแนน จากพิสัยของคะแนนระหว่าง 0 - 20 และ ลักษณะทางจิตวิทยาและวัฒนธรรม พบว่า นักเรียนอาชีวศึกษาที่ตกกลุ่มตัวอย่าง มีคะแนนการให้ คุณค่าของพรหมจรรย์เฉลี่ย 28.95 คะแนน จากพิสัยของคะแนนระหว่าง 12 - 40 นักเรียน อาชีวศึกษาที่ตกเป็นตัวอย่างมากกว่าครึ่งหนึ่ง ตัดสินใจที่จะเลือกคู่ครอง ด้วยตนเอง และมีคะแนน ความเชื่อมั่นในตัวเองเฉลี่ย 10.07 คะแนน จากพิสัยของคะแนนระหว่าง 2 - 17

ผลการวิเคราะห์ทัศนคติของวัยรุ่นต่อการเลือกคู่ครอง

ผลการวิเคราะห์ทัศนคติของวัยรุ่นต่อการเลือกคู่ครอง โดยใช้การวิเคราะห์ ปัจจัย (Factor Analysis) สำหรับข้อคำถามทั้งหมด 28 ข้อ ซึ่งจำแนกออกเป็น 6 ปัจจัย โดยสอดคล้องกับ ทฤษฎีการเลือกคู่ครองทั้ง 6 ทฤษฎี แต่สำหรับการศึกษานี้ผู้วิจัยเลือกศึกษาเฉพาะทัศนคติใน การเลือกคู่ครองแบบอุดมคติเท่านั้น ซึ่งผลการวิเคราะห์สรุปได้ดังนี้

ทัศนคติในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติ

สร้างจากข้อคำถาม ทั้งหมด 5 ข้อ คือ G5 G8 G19 G23 และ G24 พบว่า นักเรียนอาชีวศึกษาที่ตกเป็นตัวอย่างมีคะแนน ทัศนคติในการเลือกคู่ครอง แบบอุดมคติ ด้วยคะแนนเฉลี่ย 20.14 คะแนน จากพิสัย คะแนนระหว่าง 9 – 25 คะแนน โดยกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยอย่างยิ่งที่จะเลือกคู่ครองที่สามารถเข้ากันได้ดีกับพ่อแม่ญาติพี่น้อง และคิดว่าความรักเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการเลือกคู่ครอง และกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยที่จะเลือกคู่ครองที่มี บุคลิกภาพ ความคิด นิสัยใจคอ รสนิยมใกล้เคียงกัน มีความเข้าใจกัน มีความห่วงใย มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ที่สูง และการเลือกคู่ครองเป็นเรื่องที่ต้องตัดสินใจด้วยตนเอง

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติของวัยรุ่นต่อการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติ

ผลการวิเคราะห์ การถดถอยอย่างง่าย และการวิเคราะห์ การถดถอยพหุขั้นตอน ระหว่าง ปัจจัยทางประชากร ปัจจัยด้านครอบครัวและผู้ปกครอง ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ปัจจัยทางสังคม ปัจจัยทางจิตวิทยาและวัฒนธรรม กับทัศนคติของวัยรุ่นต่อการเลือกคู่ครอง แบบอุดมคติ (ดังที่นำเสนอในตารางที่ 24 และตารางที่ 27) พบว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 18 ตัว มีอิทธิพลต่อทัศนคติของวัยรุ่นต่อการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติดังนี้

การศึกษาทัศนคติ ในการเลือกคู่ครอง แบบอุดมคติ ด้วยวิธี การวิเคราะห์ การถดถอยอย่างง่าย ระหว่างทัศนคติในการเลือกคู่ครอง แบบอุดมคติดังกับตัวแปรอิสระทั้ง 18 ตัว พบว่า มีตัวแปรที่มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีทั้งหมด 6 ตัวแปร โดยมีความสัมพันธ์ทางบวก และมีทิศทางเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งหมด 4 ตัวแปร ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การให้คุณค่าของพรหมจรรย์ เลือกคู่ครองด้วยตัวเอง ความเชื่อมั่นในตนเอง และมีความสัมพันธ์ทางลบ และมีทิศทางไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งหมด 2 ตัวแปร ได้แก่ สถานภาพสมรสของบิดามารดา รายได้ต่อเดือนของนักเรียน

การวิเคราะห์การแปรผันหลายทางโดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน พบว่า เมื่อควบคุมอิทธิพลของตัวแปรอื่นที่มีตัวแปรอิสระเพียง 6 ตัว เท่านั้นที่สามารถอธิบายการแปรผันของทัศนคติ ในการเลือกคู่ครอง แบบอุดมคติ ได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คิดเป็นร้อยละ 8.2 ซึ่งตัวแปรความเชื่อมั่นในตนเองสามารถอธิบายการแปรผันของ ทัศนคติในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติได้ดีที่สุด ถึงร้อยละ 2.8 รองลงมา คือ รายได้ต่อเดือนของนักเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สถานภาพสมรสของบิดามารดา การให้คุณค่าของพรหมจรรย์ และการเลือกคู่ครองด้วยตนเอง ตามลำดับ

กล่าวโดยสรุป การศึกษาการแปรผันของทัศนคติในการเลือกคู่ครอง แบบอุดมคติ ดังที่นำเสนอผลสรุปจากตารางที่ 28 แสดงให้เห็นว่า เมื่อใช้การวิเคราะห์ การถดถอยพหุศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติในการเลือกคู่ครอง แบบอุดมคติ กับปัจจัยทางประชากร ปัจจัยด้านครอบครัวและผู้ปกครอง ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ปัจจัยทางสังคม ปัจจัยทางจิตวิทยาและวัฒนธรรม ที่ประกอบด้วยตัวแปรอิสระรวมทั้งสิ้น 18 ตัวแปรนั้น สัมประสิทธิ์ของการตัดสินใจ (R^2) ทัศนคติในการเลือกคู่ครอง แบบอุดมคติในระดับที่ต่ำ คิดเป็นเพียงร้อยละ 8.2 ซึ่งจากสถิติดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า ตัวแปรอิสระที่นำมาใช้ในการ วิจัยยังมีขีดความสามารถค่อนข้างต่ำ ในการอธิบายการแปรผันของทัศนคติในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติ ซึ่งตัวแปรที่มีค่อนข้างน้อย คือ ตัวแปรในส่วนที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยทางสังคม ซึ่งเป็นตัวแปรที่น่าจะ มีบทบาทอย่างสำคัญต่อการตัดสินใจเลือกคู่ครองของปัจเจกบุคคลที่เป็นสมาชิกของสังคมและถูกควบคุมกำกับดูแลด้วยชุมชนหรือสังคมที่ตนเองเป็นสมาชิกอยู่

สำหรับปัจจัยทางด้านวัฒนธรรมและจิตวิทยา ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของทำให้ความสำคัญกับคุณค่าของพรหมจรรย์ การเลือกคู่ครอง ด้วยตนเองเท่านั้นที่ เป็นผู้ตัดสินใจ และการมีความเชื่อมั่นในตัวเอง นับเป็นตัวแปรที่มีบทบาทต่อการแปรผันของทัศนคติ ในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง วัยรุ่นกลุ่มนี้จะให้ความสำคัญและมีทัศนคติที่ เห็นด้วยกับการเลือกคู่ครองตามทฤษฎีอุดมคติ หรืออีกนัยหนึ่งก็คือ อ วัยรุ่น จะเลือกคู่ครองในแบบที่ตนต้องการหรือวาดฝันไว้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การถือเอา ความรัก ความเข้าใจ ความห่วงใย วุฒิภาวะทางอารมณ์ ทัศนคติ ความใกล้เคียงกันของความคิด บุคลิกภาพ และนิสัยใจคอ เป็นเหตุผลสำคัญในการเลือกคู่ครอง ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าวัยรุ่นไทยในปัจจุบันมีความเป็นอิสระที่จะคิดและตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องสำคัญๆ ในชีวิตของตนเองมากขึ้น

ลักษณะส่วนบุคคลของ วัยรุ่น นับเป็นปัจจัยหนึ่ง ที่มีอิทธิพลต่อการเลือกคู่ครอง เพราะผลการวิจัย พบว่า วัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีแนวโน้มที่จะมีทัศนคติ ที่เห็นด้วยกับการเลือกคู่ครองทั้งแบบทฤษฎีอุดมคติ ทั้งนี้เพราะวัยรุ่นนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สูง มักจะมีความคาดหวังในเรื่องต่างๆ ในชีวิตสูงตามไปด้วย ดังนั้น การเลือกคู่ครองจึงมีแนวโน้มที่ จะเป็นไปในรูปแบบที่เป็นอุดมคติ และสำหรับตัวแปรรายได้ต่อเดือน ถือว่ามีส่วนสำคัญใน การเลือกคู่ครอง และเป็นลักษณะทาง อุดมคติ ประการหนึ่ง เนื่องจากการเลือกคู่ครองที่มี ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมดีกว่าจะช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตและรักษาสถานภาพทางสังคม ความมีหน้ามีตาในสังคม

ซึ่งสอดคล้องกับวิถีชีวิตของ วัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง เนื่องจาก วัยรุ่นกลุ่มนี้มักจะมีแรงผลักดันที่ต้องการเรียนเก่ง เพื่อจะได้มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมที่ดีในอนาคต

ประเด็นที่น่าสนใจ อีกประเด็นหนึ่งที่พบในการ วิจัยนี้ คือ ปัจจัยในเรื่องการเปิดรับสารเกี่ยวกับการเลือกคู่ครอง ทั้งนี้เพราะผลการศึกษา พบว่า การเปิดรับสารไม่มีอิทธิพลต่อการแปรผันของทัศนคติในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า ถึงแม้การเปิดรับสารจะเป็นปัจจัยสำคัญที่เปิดโลกทัศน์ จินตนาการ ให้กับวัยรุ่นในการเลือกคู่ครอง แต่ความสำคัญดังกล่าว ยังมีอิทธิพลน้อยกว่า ปัจจัยทางจิตวิทยาและวัฒนธรรม ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลอย่างโดดเด่นในการสร้างเสริมบุคลิกภาพและมีอิทธิพลต่อการคิด การตัดสินใจ และทัศนคติในการมองโลกของ วัยรุ่น นอกจากนี้ การที่การเปิดรับสารมีอิทธิพลน้อยน่าจะเป็นเพราะการศึกษายังขาดข้อมูลเกี่ยวกับปริมาณและเนื้อหาของสื่อที่เกี่ยวกับการเลือกคู่ครอง

สถาบันวิจัยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 28 สรุปผลการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ ทศนคติในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติ ของนักเรียนอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยวิธีการวิเคราะห์การถดถอย

ตัวแปรอิสระ	การวิเคราะห์การ แปรผันสองทาง	การวิเคราะห์การ แปรผันหลายทาง	
	การถดถอยอย่างง่าย	การถดถอยพหุ	การถดถอย พหุขั้นตอน
เพศ	✓	✓	
แผนกวิชาที่เรียน	✓	✓*	
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	✓*	✓*	3*
สถานภาพสมรสของบิดามารดา	X*	X*	4*
การพักอาศัย	✓	✓	
อาชีพกิจการส่วนตัว/ค้าขาย	X	X	
อาชีพอิสระ/รับจ้าง/กรรมกร	✓	X	
อาชีพพนักงาน/ลูกจ้างบริษัทเอกชน	✓	X	
การศึกษาของผู้ปกครอง	✓	✓	
ความอบอุ่นภายในครอบครัว	✓	X	
ฐานะทางการเงินของครอบครัว	✓	X	
รายได้ต่อเดือนของนักเรียน	X*	X*	2*
การได้รับการอบรมสั่งสอนจาก ครอบครัว	✓	✓	
สภาพแวดล้อมในโรงเรียน	✓	X	
การเปิดรับสารเกี่ยวกับการเลือก คู่ครอง	✓	X	
การให้คุณค่าของพรหมจรรย์	✓*	✓*	5*
เลือกคู่ครองด้วยตัวเอง	✓*	✓*	6*
ความเชื่อมั่นในตนเอง	✓*	✓*	1*
	R ²	0.096	0.082
✓	หมายถึง	เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้	
X	หมายถึง	ไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้	
*	หมายถึง	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05	
1	หมายถึง	อธิบายการแปรผันของทัศนคติในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติได้ดีที่สุด	
2,3,4,5,6	หมายถึง	อธิบายการแปรผันของทัศนคติในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติได้ดีที่สุดได้เป็นอันดับ 2, 3, 4, 5, 6 ตามลำดับ	
R ²	หมายถึง	สัมประสิทธิ์การตัดสินใจ	

ข้อเสนอแนะ

ผลงานวิจัยนี้สะท้อนให้เห็นว่าปัจจัยทางจิตวิทยาและวัฒนธรรม อันได้แก่ การให้คุณค่าทางพหุภพ การเลือกคู่ครองด้วยตนเอง และความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติในการเลือกคู่ครอง แบบอุดมคติ อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษาวิจัยหลายโครงการ พบว่านักเรียนในระดับอาชีวศึกษาจะมีสัดส่วนของการมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรส สูงกว่านักเรียนกลุ่มอื่น คิดเป็นร้อยละ 36.5 เปรียบเทียบกับ ร้อยละ 6.2 (ประภาพร โอบาสวัสดิ์, 2538: 9) สอดคล้องกับโครงการวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียน นักศึกษา ในกรุงเทพมหานคร” พบว่าเด็กนักเรียนมัธยมศึกษา เพศชายมีเพศสัมพันธ์ ก่อนแต่งงาน คิดเป็นร้อยละ 13.2 เพศหญิงมีเพศสัมพันธ์ ก่อนแต่งงาน คิดเป็นร้อยละ 3.3 และระดับอุดมศึกษา เพศชายมีเพศสัมพันธ์ ก่อนแต่งงาน คิดเป็นร้อยละ 32.0 เพศหญิงมีเพศสัมพันธ์ ก่อนแต่งงาน คิดเป็นร้อยละ 17.9 ขณะที่นักเรียนอาชีวศึกษา มีแนวโน้มมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานสูงกว่ากลุ่มอื่น โดยเพศชายมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน คิดเป็นร้อยละ 51.0 และเพศหญิง มีเพศสัมพันธ์ ก่อนแต่งงาน คิดเป็นร้อยละ 12.5 (ข้อมูล ณ วันที่ 12 สิงหาคม พ.ศ. 2551 อ้างถึงใน มหาวิทยาลัยเอแบค, สำนักวิจัยเอแบค-เคเอสซี อินเทอร์เน็ตโพลล์ (เอแบคโพลล์), Online) ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่านักเรียนอาชีวศึกษามีแนวโน้มที่จะมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรส หรือ “อยู่ก่อนแต่ง” มากกว่านักเรียนกลุ่มอื่น ดังนั้น ตัวแปรทางด้านจิตวิทยาที่ยังขาดหายไปจากการศึกษา คือ ค่านิยมและการเห็นคุณค่าทางการสมรส ซึ่งน่าจะมีการศึกษาเพิ่มเติมว่า ในกลุ่มนักเรียนอาชีวศึกษามีค่านิยมหรือคุณค่าที่มีต่อการสมรสในทิศทางใด และเกี่ยวข้องกับทัศนคติในการเลือกคู่ครองหรือไม่เพียงใด เพราะค่านิยมหรือคุณค่า ที่มีต่อการสมรสน่าจะมีอิทธิพลต่อการเลือกคู่ครองและมีผลต่อการสร้างครอบครัวที่อบอุ่นและเข้มแข็ง

ถึงแม้ปัจจัยทางด้านครอบครัวซึ่งวัดด้วยการพักอาศัยร่วมกับบิดามารดา อาชีพและการศึกษาของผู้ปกครอง รวมทั้ง ความอบอุ่นภายในครอบครัวจะไม่มีความสัมพันธ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ต่อการแปรผันของทัศนคติในการเลือกคู่ครอง แบบอุดมคติ แต่การศึกษานี้ไม่อาจสรุปได้ว่าปัจจัยทางด้านครอบครัวไม่มีอิทธิพลต่อการเลือกคู่ครอง ทั้งนี้เพราะผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่บิดามารดาประสบควา มล้มเหลวในการใช้ชีวิตคู่ ต้องหย่าร้างและแยกทางกัน เป็นกลุ่มที่เลือกคู่ครองโดยไม่ใช้แนวคิดแบบอุดมคติ เพราะความขัดแย้งและความทุกข์ในชีวิตสมรสที่เกิดขึ้นในครอบครัวเป็นบทเรียนเชิงประจักษ์ที่สอนให้ วัยรุ่นได้เรียนรู้ว่าการเลือกคู่ตามครรลองของการมีอุดมคตินั้นไม่สามารถทำให้ชีวิตครอบครัวดำรงอยู่อย่างราบรื่นได้ ซึ่งข้อค้นพบนี้สะท้อนให้เห็นว่า กระบวนการขัดเกลาทางสังคมโดยครอบครัว เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติในการเลือกคู่ครอง แบบอุดมคติ ถึงแม้ขัดเกลาโดยทางตรงด้วยการอบรมสั่งสอนจะมีบทบาทน้อย

แต่การขัดเกลาโดยทางอ้อม ซึ่งสมาชิกในครอบครัวสังเกตจากพฤติกรรมและปฏิสัมพันธ์ที่คนในครอบครัวมีต่อกันนั้นเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติของวัยรุ่นที่มีต่อการเลือกคู่ครองอย่างชัดเจน

สถาบันหลัก ที่ทำหน้าที่ในการอบรมให้สมาชิกของสังคมได้เรียนรู้เกี่ยวกับ กฎระเบียบ บรรทัดฐาน และค่านิยมของสังคมอีกสถาบันหนึ่งคือ โรงเรียน รวมทั้งกลุ่มเพื่อน ถึงแม้การศึกษานี้จะพบว่าสภาพแวดล้อมในโรงเรียนไม่ได้มีอิทธิพลต่อการแปรผันของทัศนคติของนักเรียน แต่ก็ยังไม่สามารถสรุปได้ว่า สถาบันการศึกษาไม่มีอิทธิพลต่อทัศนคติ ของนักเรียนในด้านการเลือกคู่ครอง ทั้งนี้เพราะคำถามที่ใช้ในการสะท้อนบทบาทของสถาบันการศึกษา ในการศึกษานี้ยังมีข้อจำกัด ดังนั้น ผู้ที่สนใจจะศึกษาอิทธิพลของสถานศึกษาหรือโรงเรียนที่มีต่อทัศนคติของนักเรียนในด้านการเลือกคู่ครอง จึงควรให้ความสำคัญกับการสร้างตัวแปรที่เป็นดัชนีชี้วัดบทบาทของสถานศึกษา รวมทั้งอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนให้ชัดเจนกว่าที่ใช้ในการศึกษานี้

การศึกษาวิจัยหลายโครงการ พบว่า การสื่อสารและการเปิดรับสื่อมีอิทธิพลต่อการแปรผันทางด้านความคิด ความเชื่อ และทัศนคติของบุคคล แต่ผลการศึกษานี้ก็กลับ พบว่า การเปิดรับสื่อของนักเรียนไม่ได้มีผลต่อการแปรผันในทัศนคติ ของนักเรียนแต่อย่างใด อย่างไรก็ตาม ตัวแปรในเรื่องการเปิดรับสื่อในการศึกษานี้ยังมีข้อจำกัดที่ควรเพิ่มเติมสำหรับการศึกษาต่อไป นั่นคือการขาดประเด็นที่เกี่ยวกับความถี่ของการรับสื่อ ประเภทของสื่อและเนื้อหาที่ได้รับจากสื่อ ซึ่งน่าจะเป็นตัวแปรที่มีความสำคัญมากกว่าตัวแปรที่แสดงให้เห็นเพียงว่าเคยได้รับสื่อหรือไม่เท่านั้น

เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณในการเก็บรวบรวมข้อมูล แต่ในความเป็นจริงแล้วประเด็นในเรื่องการเลือกคู่ครองเป็นเรื่องที่มีความละเอียดอ่อนทั้งด้าน จิตวิทยา วัฒนธรรมและสังคม ดังนั้นจึงควรใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพเพิ่มเติม อาทิเช่น การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) และการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เป็นต้น

สำหรับวัยรุ่นสามารถนำผลการศึกษาไปประกอบการตัดสินใจในการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติถึงคุณลักษณะของบุคคลที่ต้องการเลือกมาเป็นคู่ครองและปัจจัยใดที่เป็นปัจจัยที่สำคัญที่วัยรุ่นควรคำนึงก่อนตัดสินใจเลือกบุคคลมาเป็นคู่ครอง ยกตัวอย่างเช่น การเลือกคู่ครองต้องอาศัยความรัก ความเข้าใจเป็นสำคัญ และสามารถเข้ากันได้กับบิดามารดาหรือผู้ปกครอง เพื่อป้องกันปัญหา ความผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นกับชีวิตคู่ในอนาคต และทราบถึงทิศทาง แนวโน้มของการเลือกคู่ครองแบบอุดมคติ

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- ก่อ สวัสดิพานิชย์. 2519. ความสัมพันธ์ในครอบครัว. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- กัลยา วาณิชย์บัญชา. 2549. การวิเคราะห์สถิติขั้นสูงด้วย SPSS for Windows. กรุงเทพฯ: ภาควิชาสถิติ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กัลยา วาณิชย์บัญชา. 2551. การใช้ SPSS for Windows ในการวิเคราะห์ข้อมูล. กรุงเทพฯ: ภาควิชาสถิติ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กิติมา วิศวพลานนท์ . 2543. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกคู่ครองของพนักงานหญิงในโรงงานอุตสาหกรรม. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท ภาควิชาสังคมวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชนิษฐา โพนกุล. 2521. ทัศนคติของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยต่อการเลือกคู่ครองและการวางแผนครอบครัว. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท ภาควิชาสังคมวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จรรยา ชัยวิรัตน์. 2534. การศึกษาความเชื่อที่เกี่ยวกับเพศ การสมรส และการเกิดของนักเรียนหญิงโรงเรียนสตรีระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท ภาควิชาประชากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- จรรยา พงศ์ ธีวัฒน์ [25 26]. การศึกษาความรู้ ทัศนคติ และความต้องการของนักศึกษาปี 1 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ในเรื่องเพศศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท ภาควิชาสังคมวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จำนงค์ อติวัฒน์สิทธิ์ และคณะ. 2540. สังคมวิทยา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- จิรวรรณา แก้วหนองเสม็ด . 2546. ปัจจัยของพ่อ แม่ที่สัมพันธ์กับการสื่อสารเรื่องเพศกับลูกวัยรุ่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท ภาควิชาจิตวิทยาพัฒนาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จิราพร อิศรางกูร ณ อยุธยา . 2535. ทัศนะและพฤติกรรมการคบเพื่อนต่างเพศของวัยรุ่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา ภาควิชาจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จุฑานาฏ ผดุงเจริญ. 2543. อิทธิพลของรูปแบบการสื่อสารในครอบครัวที่มีต่อทัศนคติในการเลือกคู่ครองและการสมรส : ศึกษาเฉพาะนักศึกษาปริญญาโทของมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท ภาควิชาสังคมวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย . 2549. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชม ภูมิภาค. 2523. จิตวิทยาการเรียนการสอน. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิชย์.
- ชมพูนุท สิริพรหมภัทร . 2539. ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อมั่นในตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเองและความวิตกกังวลของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ประกาศนียบัตรศาสตรสาขาศาสตร์วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธรจังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ชวนชม สกลธวัฒน์ 2530. การศึกษาความรู้อัตนคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับการเจริญพันธุ์และการคุมกำเนิดในวัยรุ่น ศึกษาเฉพาะกรณีนักเรียนอาชีวศึกษาในจังหวัดขอนแก่น วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาเวชศาสตร์ชุมชน คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ชุติพร อินทรไพบูลย์ . 2536. ค่านิยมเกี่ยวกับพฤติกรรมในเรื่อองเพศของนักเรียนวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาอาชีววิทยาและงานยุติธรรม มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ชูชีพ อ่อนโคกสูง . 2516. ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแสดงตัว ความวิตกกังวล ความเชื่อมั่นในตนเองกับคุณธรรมความดี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- เตื่อนจิตต์ พลสังข์ . 2543. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อเจตคติเรื่องการเลือกคู่อุปการของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรศาสตรสาขาศาสตร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขานามัยครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ทศพร มณีศรีคำ . 2542. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแสดงตัว ความวิตกกังวล ความเชื่อมั่นในตนเองและคุณธรรมแห่งพลเมืองดีของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒภาคใต้ และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- ทวีศักดิ์ ธีระบัญชาศักดิ์ . 2543. การศึกษาความคิดเห็นต่อการคบเพื่อนต่างเพศ การเลือกคู่อุปการ และการสมรสของนักเรียนนายร้อยตำรวจ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการจัดการโครงการสวัสดิการสังคม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.
- ทัศนีย์ ทองก้อน . 2542. ความรู้ทัศนคติเกี่ยวกับเรื่องเพศของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 แผนกบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร.

ทิพวรรณ กิตติบุญย์. 2517. การศึกษาเปรียบเทียบสังคมประกิจของบิดามารดากับบุคลิกลักษณะของนักเรียนที่ครอบครัวยุทธฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่างกัน ..... วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

นาฏสุนทร อู๋เงิน. 2543. เจตนาในการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนในจังหวัดพะเยา. วิทยานิพนธ์
ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

บุญวดี เพชรรัตน์ . 2527. การศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติต่อการมีคูครองของเด็กวัยรุ่นที่มาจาก
ครอบครัวที่สมบูรณ์และครอบครัวที่แตกแยก ..... วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

ประภาพร โอภาสสวัสดิ์. 2538. ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนอาชีวศึกษาจังหวัด
ชลบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ประทีน ชังเดเวช . 2535. วิธีการพูดคุยเรื่องเพศกับบุตรที่อยู่ในช่วงวัยรุ่น . วารสารจิตคลินิก
ปีที่ 28 ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน: 113-116.

ปราณี สุรสิทธิ์ . 2527. คำสอนสตรีไทยจากวรรณกรรมช่วงก่อนได้รับอิทธิพลจากตะวันตก .....
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาภาษาและวรรณคดีไทย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ปาจริย์ วัฒนากกร . 2546. ทัศนคติของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ที่มีต่อการเลือกคูครอง .....
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาสังคมวิทยาประยุกต์ มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์.

พวงวรรณ จันทร์ตรี. 2539. คานิยมเรื่องการรักษาพรหมจารีของสตรีโสดที่ศึกษาอยู่ในศูนย์การศึกษา
นอกโรงเรียนในเขตชุมชนหนึ่งของภาคกลาง ..... วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต
สาขาวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล

พิมพาวรรณ คุณันท์ . 2534. การศึกษาเปรียบเทียบความคาดหวังเกี่ยวกับชีวิตครอบครัวของ
นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงกับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรเทคนิค
ในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ..... วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาประชากรศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล.

เพ็ญพรรณ อภิติวานนท์ . 2546. เจตคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรสของนักเรียนวัยรุ่นใน
โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี ..... วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยบูรพา.

- ภัสสร ลิมานนท์. 2516. การเปรียบเทียบทัศนคติของบิดามารดาในเขตเมืองและเขตชนบทที่มีต่อการเลือกคู่ และการตั้งคร้วเรือนภายหลังการสมรสของบุตร. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท สาขาวิชาสังคม บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มลจินทร์ เกียรติสังวร. 2542. ปัจจัยที่มีผลต่อการให้ความรู้เรื่องเพศศึกษาของมารดาแก่บุตรสาววัยรุ่น อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาอนามัยครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล.
- โยธิน ศันสนยุท. 2533. จิตวิทยา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- รัชนิกร เศรษฐสุโข. 2519. พฤติกรรมและทัศนคติของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เกี่ยวกับการมีนัดกับเพื่อนต่างเพศและการเลือกคู่ครอง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- รุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวศน์. 2539. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ทางเพศของนิสิต นักศึกษาชลบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ลัดดา กิติวิภาต. 2532. ทัศนคติทางสังคมเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร: ชวนพิมพ์.
- วรสพร นิษรัตน์. 2536. สัมพันธ์ภาพระหว่างบิดากับบุตรวัยรุ่นที่มีผลต่อบุคลิกภาพด้านการปรับตัวทางสังคม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาสังคมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วันทนี วาสิกะสิน . 2545. สังคมไทยคาดหวังอย่างไรกับผู้หญิง. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วาที อุตอามาตย์ . 2524. ค่านิยมเกี่ยวกับการสมรสของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- วารุณี บัณฑลสันต์. 2520. แนวทางไปสู่ความสำเร็จในชีวิตครอบครัว. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิชย์.
- วิทยา นาควัชระ. 2527. รู้จักชีวิต. กรุงเทพฯ: ส่งเสริมพัฒนา.
- ศิริพิชญ์ กฤษณะ เสรณี. 2546. ค่านิยมของวัยรุ่นไทยเกี่ยวกับความรัก คู่ครอง และการแต่งงาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาจิตวิทยาการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริสุข ยืนหาญ. 2534. แบบแผนการเลือกคู่ครอง: ศึกษาเฉพาะประชากรในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สนิท สมัครการ. 2543. มีเงินก็นับว่านอ มีทองก็นับว่าพี่: ระบบครอบครัวและเครือญาติของไทย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

- สมาคมเศรษฐศาสตร์แห่งประเทศไทย . 2524. ตำราครอบครัวสัมพันธ์. กรุงเทพมหานคร : สมาคมเศรษฐศาสตร์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชินูปถัมภ์.
- สรินยา แก้วจินดา . 2544. การเลือกคู่ของพยาบาลสังกัดโรงพยาบาลของรัฐในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาวิชาประชากรศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ . 2550. สมุดสถิติรายปีประเทศไทย พ .ศ. 2550. กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร.
- สุชา จันทร์อม . 2539. จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิชย์.
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. 2546. ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : เฟื่องฟ้าพรินต์ติ้ง จำกัด.
- สุพัตรา บุญญาภาพพงศ์. 2548. ปัจจัยที่มีผลต่อค่านิยมทางเพศของวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาวิชาเพศศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุพัตรา สุภาพ . 2536. สังคมและวัฒนธรรมไทย ค่านิยม ครอบครัว ศาสนา ประเพณี. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิชย์.
- สุพัตรา สุภาพ. 2545. สังคมวิทยา. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิชย์.
- สุโท เจริญสุข. 2520. จิตวิทยาพัฒนาการเด็กและวัยรุ่น. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์.
- สุรพล ปธานวนิช . 2534. รายงานการวิจัยเรื่องเกณฑ์การเลือกคู่ครองที่มีผลต่อความมั่นคงของสถาบันครอบครัว. กรุงเทพมหานคร : สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อติรัตน์ วัฒนไพลิน . 2527. การศึกษาเจตคติ และพฤติกรรมทางเพศของนิสิตศรีนครินทรวิโรฒ. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- อนุลักษณ์ นิตริช. 2525. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ การเลือกคู่ครองการสมรส และการหย่าร้าง ของนักศึกษาวิทยาลัยครูภาคตะวันตก. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาสุขศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- อัจฉรา ภาติกะวัยวัฒน์. 2522. การเลือกคู่ครองของข้าราชการกรุงเทพมหานครที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัญมณี สมตัว. 2544. การศึกษาสัมพันธ์ภาพในครอบครัวที่มีความสัมพันธ์กับการอบรมสั่งสอนลูกเรื่องทางเพศและการคบเพื่อนต่างเพศ : ศึกษาเฉพาะครอบครัวของนักเรียนหญิงในโรงเรียนบางละมุงจังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาการจัดการ

- โครงการสวัสดิการสังคม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.
 อัสสัมชัญ, มหาวิทยาลัย. สำนักวิจัยเอแบค- เคเอสซีอินเทอร์เน็ตโพลล์ (เอแบคโพลล์) 2547.
โครงการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียน นักศึกษาในกรุงเทพมหานคร .
 [Online]. กรุงเทพมหานคร สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ [ผู้เผยแพร่],
 แหล่งที่มา :[http://www.thaihealth.or.th/content.php?SystemModuleKey=MainConte
 nt&id=2002](http://www.thaihealth.or.th/content.php?SystemModuleKey=MainContent&id=2002) (12 สิงหาคม 2551)
 อานนท์ อภาภิรม . 2515. มนุษย์กับสังคม : สังคมและวัฒนธรรมไทย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย
 เกษตรศาสตร์.

ภาษาอังกฤษ

- Good, V. C. 1973. Dictionary of Education. New York: McGraw-hill Book Company.
 Paul F. Secord and Carl W. Backman. 1974. Social Psychology. New York: McGraw-hill.
 UNESCO. 1998. Handbook for Education on Adolescent Reproductive and Sexual Health.
 Bangkok: UNFPA.

สถาบันวิทยบริการ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ลำดับที่ของแบบสอบถาม

แบบสอบถาม

ทัศนคติของวัยรุ่นต่อการเลือกคู่ครองกรณีศึกษานักเรียนโรงเรียน อาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง

แบบสอบถามชุดนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงทัศนคติของวัยรุ่นในโรงเรียนอาชีวศึกษา
จังหวัดกรุงเทพมหานครที่มีต่อการเลือกคู่ครอง ซึ่งจะใช้เป็นข้อมูลในการวิทยานิพนธ์ของนิสิต
หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนามนุษย์และสังคม บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จึงขอความร่วมมือจากท่านในการกรอกแบบสอบถามตามความเป็นจริง
และครบถ้วน

ข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากท่านจะไม่มีการระบุชื่อหรือที่ติดต่อแต่ประการได้และใช้
เฉพาะการศึกษานี้เท่านั้น

ขอขอบพระคุณที่ให้ความร่วมมือในการสอบแบบสอบถาม

นางสาวอรุณลักษณ์ เนตรศิริ

นิสิตปริญญาโท

สาขาพัฒนามนุษย์และสังคม

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถามเรื่อง
ทัศนคติของวัยรุ่นต่อการเลือกคู่ครองกรณีศึกษานักเรียนโรงเรียนอาชีวศึกษา
กรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง แบบสอบถามชุดนี้ประกอบด้วยชุดคำถาม 7 ส่วน กรุณาทำเครื่องหมายวงกลม ○

ล้อมรอบหมายเลขที่ตรงกับความเป็นจริงที่สุดเพียงหมายเลขเดียว หรือเติมตัวเลขหรือข้อความลงบนเส้นประ กรณีที่มีข้อความว่า (ระบุ).....

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อ	คำถาม	หมวดรหัส
A1	เพศ	ชาย.....1 หญิง.....2
A2	ปัจจุบันท่านอายุเท่าไร	อายุ(ระบุ) .....ปี
A3	ปัจจุบันท่านเรียนอยู่ชั้นใด	ปวส.ชั้นปีที่ 1.....1 ปวส.ชั้นปีที่ 2.....2
A4	ท่านเรียนแผนกใด	อุตสาหกรรม.....1 พาณิชยกรรม/บริหารธุรกิจ.....2 คหกรรม.....3 อุตสาหกรรมท่องเที่ยว.....4 ศิลปกรรม.....5 เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร.....6 อื่นๆ(ระบุ).....7
A5	ในปีการศึกษา 2550 ภาคเรียนที่ 2 ท่านเรียนได้เกรดเฉลี่ยสะสมเท่าใด	เกรดเฉลี่ย (ระบุ) .....
A6	ท่านได้รับเงินมาโรงเรียนเดือนละเท่าใด	เดือนละ (ระบุ).....บาท
A7	ท่านคิดว่าครอบครัวของท่านมีฐานะทางการเงินอยู่ในระดับใด	ไม่พอใช้จ่าย/อยู่ในฐานะลำบาก.....1 พอใช้แต่มีปัญหาบางครั้ง.....2 พอใช้ แต่ไม่มีเหลือเก็บ.....3 เพียงพอและเหลือเก็บ.....4 มีใช้จ่ายอย่างเหลือเฟือ.....5

ข้อ	คำถาม	หมวดรหัส
A8	สถานภาพสมรสของบิดามารดาของท่าน	สมรส อยู่ด้วยกัน.....1 สมรส อยู่คนละบ้าน.....2 หม้าย (คู่สมรสตาย).....3 หย่า เลิกกัน.....4
A9	ท่านพักอาศัยอยู่กับใคร	พ่อและแม่.....1 พ่อเท่านั้น.....2 แม่เท่านั้น.....3 ญาติ (ระบุ).....4 บุคคลอื่นที่ไม่ใช่ญาติ(ระบุ).....5 อยู่คนเดียว.....6
A10	ใครเป็นผู้ปกครองที่มีความใกล้ชิดกับท่านมากที่สุด	พ่อ.....1 แม่.....2 พี่สาว/พี่ชาย.....3 ญาติ.....4 ไม่มีผู้ปกครอง อยู่กับเพื่อน.....5 ไม่มีผู้ปกครอง อยู่คนเดียว.....6
A11	ผู้ปกครองของท่านประกอบอาชีพใด	ไม่ได้ประกอบอาชีพ/ว่างงาน/กำลังหางาน.....1 พนักงาน/ลูกจ้างบริษัทเอกชน.....2 พนักงาน/ลูกจ้างรัฐวิสาหกิจ.....3 ข้าราชการ/ลูกจ้าง.....4 กิจการส่วนตัว/ค้าขาย.....5 อาชีพอิสระ/รับจ้าง/กรรมกร.....6 เกษตรกร.....7 อื่นๆ(ระบุ).....8
A12	ผู้ปกครองของท่านการศึกษาสูงสุดระดับใด	ไม่ได้รับการศึกษา.....1 ประถมศึกษา.....2 มัธยมศึกษาตอนต้น/ปวช.....3 อนุปริญญา/ปวส.....4 ปริญญาตรี.....5 สูงกว่าปริญญาตรี.....6

ข้อ	คำถาม	หมวดรหัส
A13	ผู้ที่มีอิทธิพลในการตัดสินใจในการเลือก คู่ครองของท่านมากที่สุดคือใคร	บิดา.....1 มารดา.....2 พี่น้องร่วมบิดามารดา.....3 ญาติ.....4 เพื่อนในสถาบัน.....5 เพื่อนนอกสถาบัน.....6 เลือกเองไม่มีใครมีอิทธิพล.....7 อื่นๆ.....8
A14	ท่านคิดว่าครอบครัวของท่านเป็น ครอบครัวที่อบอุ่นหรือไม่	ไม่อบอุ่นเลย/มีปัญหามาก.....1 มีปัญหาเล็กน้อย.....2 มีปัญหาบ้างแต่ไม่มาก.....3 อบอุ่น.....4 อบอุ่นมาก/มีความสุขมาก.....5

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการได้รับการอบรมสั่งสอนจากครอบครัว

กรุณาทำเครื่องหมายวงกลม ○ ล้อมรอบหมายเลขที่ตรงกับความเป็นจริงเพียงหมายเลขเดียว

ข้อ	คำถาม	ไม่เคยได้รับ	นานๆครั้ง	เป็นประจำ
B1	ผู้ปกครองของท่านเปิดโอกาสให้คบเพื่อนต่างเพศ	1	2	3
B2	ผู้ปกครองของท่านสอนเรื่องมารยาทและการรู้จัก วางตัวต่อเพศตรงข้ามอย่างเหมาะสม	1	2	3
B3	ผู้ปกครองของท่านสอนให้รู้จักรักเดียวใจเดียวและ ซื่อสัตย์กับคนรักของตน	1	2	3
B4	ผู้ปกครองของท่านสอนว่าการมีเพศสัมพันธ์ก่อน สมรสเป็นสิ่งที่ไม่ควรทำ	1	2	3
B5	ผู้ปกครองของท่านให้คำแนะนำในเรื่องการเลือก คู่ครอง	1	2	3
B6	ผู้ปกครองของท่านสอนหรือเป็นแบบอย่างให้ทราบ ถึงบทบาทหน้าที่ของสามีและภรรยา	1	2	3
B7	ผู้ปกครองของท่านสอนหรือเป็นแบบอย่างให้ทราบ ถึงการใช้ชีวิตคู่อย่างราบรื่น	1	2	3

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในโรงเรียน

กรุณาทำเครื่องหมายวงกลม ล้อมรอบหมายเลขที่ตรงกับความเป็นจริงเพียงหมายเลขเดียว

ข้อ	คำถาม : ที่โรงเรียนของท่านมีสิ่งต่าง ๆ ต่อไปนี้หรือไม่	ไม่ใช่	ใช่
C1	มีการเรียนการสอนเรื่องการใช้ชีวิต	1	2
C2	ครู อาจารย์ เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ซักถามเมื่อมีข้อสงสัยในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตส่วนตัว	1	2
C3	ครูมีพฤติกรรมที่น่าเอาแบบอย่าง เช่น บุคลิก การแต่งกาย การพูดจา การวางตัวที่เหมาะสม	1	2
C4	ครูปฏิบัติต่อนักเรียนอย่างเป็นกันเองและคอยให้ความช่วยเหลือในเรื่องต่างๆ	1	2
C5	มีการสอนเรื่องเพศศึกษาภายในโรงเรียน เช่น เพศสัมพันธ์ การเลือกคู่ครอง การวางแผนครอบครัว	1	2
C6	มีการใช้ อุปกรณ์สื่อการสอนเกี่ยวกับเพศศึกษาที่เป็นประโยชน์ และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง	1	2
C7	มีการจัดป้ายคำขวัญ คติเตือนใจ นิเทศเสริมความรู้ในห้องเรียนและอาคารเรียนเกี่ยวกับเรื่องเพศศึกษา	1	2
C8	ห้องสมุดมีหนังสือหรือเอกสารเพื่อการค้นคว้าหาความรู้ในเรื่องเพศศึกษาอย่างเพียงพอ	1	2
C9	กลุ่มเพื่อนร่วมทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง โรงเรียน สังคม	1	2
C10	กลุ่มเพื่อนสนใจเรียน กระจ้อหรืออ่าน ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมตลอดเวลา	1	2
C11	กลุ่มเพื่อนมีการช่วยเหลือ ให้คำแนะนำในเรื่องต่างๆ	1	2
C12	กลุ่มเพื่อนมีการคบเพื่อนต่างเพศอย่างเปิดเผย	1	2
C13	กลุ่มเพื่อนมีการพูดคุยปรึกษาในเรื่องการคบเพื่อนต่างเพศ	1	2

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับการเปิดรับสารในเรื่องการเลือกคู่ครอง

กรุณาทำเครื่องหมายวงกลม ล้อมรอบหมายเลขที่ตรงกับความเป็นจริงเพียงหมายเลขเดียว

ข้อ	คำถาม	หมวดรหัส		
	การเปิดรับสารเกี่ยวกับการเลือกคู่ครอง ในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา ท่านได้รับข้อมูล ข่าวสารเกี่ยวกับแนวทางการเลือก คู่ครอง บ่อยครั้งแค่ไหน	ไม่เคยเลย	นาน ๆ ครั้ง	บ่อยครั้ง
D 1	บิดามารดา/ญาติพี่น้อง	1	2	3
D 2	เพื่อนในสถาบันเดียวกัน	1	2	3
D 3	เพื่อนนอกสถาบัน	1	2	3
D 4	วิทยุ	1	2	3
D 5	โทรทัศน์	1	2	3
D 6	หนังสือพิมพ์	1	2	3
D 7	นิตยสาร/วารสาร	1	2	3
D 8	บทความทางวิชาการ/ผลงานวิจัย	1	2	3
D 9	อินเทอร์เน็ต	1	2	3
D 10	จุลสาร/แผนพับ/ใบปลิว	1	2	3
D 11	อื่นๆ(ระบุ).....	1	2	3

ส่วนที่ 5 ข้อมูลเกี่ยวกับการให้คุณค่าของพรหมจรรย์

กรุณาทำเครื่องหมายวงกลม ล้อมรอบหมายเลขที่ตรงกับความเป็นจริงเพียงหมายเลขเดียว

ข้อ	คำถาม	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
E1	สำหรับผู้หญิงการรักษาพรหมจรรย์ จนกระทั่งสมรสเป็นสิ่งสมควรกระทำ	1	2	3	4	5
E2	การที่ผู้ชายมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรสถือ ว่าเป็นเรื่องธรรมดา	1	2	3	4	5
E3	การที่ผู้หญิงมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรส ถือว่าเป็นเรื่องเสียหาย	1	2	3	4	5
E4	เป็นเรื่องปกติของคู่รักที่จะมี เพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน	1	2	3	4	5

ส่วนที่ 7 ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติในการเลือกคู่ครอง

กรุณาทำเครื่องหมายวงกลม ล้อมรอบหมายเลขที่ตรงกับความเป็นจริงเพียงหมายเลขเดียว

ข้อ	คำถาม	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
G 1	การเลือกคู่ครองที่มีความคล้ายคลึงกันจะทำให้ชีวิตคู่ราบรื่น	1	2	3	4	5
G 2	การเลือกคู่ครองที่นับถือศาสนาเดียวกันจะทำให้ไม่เกิดปัญหาขัดแย้งในเรื่องความเชื่อและการนับถือปฏิบัติ	1	2	3	4	5
G 3	การมีคู่ครองที่มีฐานะต่างกัน จะทำให้เกิดปัญหาชีวิตคู่ได้ เนื่องจากมีมุมมองและการดำเนินชีวิตที่แตกต่างกัน	1	2	3	4	5
G 4	การเลือกคู่ครองโดยตนเองทำให้มีโอกาสเสี่ยงต่อการเลือกผิดสูงกว่าพ่อแม่ หรือผู้ปกครองเลือกให้	1	2	3	4	5
G 5	การเลือกคู่ครองเป็นเรื่องที่ต้องตัดสินใจด้วยตนเอง	1	2	3	4	5
G 6	การเลือกคู่ครองที่มีการศึกษาใกล้เคียงกันจะมีความคิดทัศนคติที่คล้ายคลึง	1	2	3	4	5
G 7	การเลือกคู่ครองที่มีวัยใกล้เคียงกัน จะทำให้มีความเข้าใจกันและไม่มีปัญหาช่องว่างระหว่างความคิด	1	2	3	4	5
G 8	ฉันจะเลือกคู่ครองที่มี บุคลิกภาพ ความคิด นิสัยใจคอ รสนิยมใกล้เคียงกัน	1	2	3	4	5
G 9	ฉันจะเลือกคู่ครองโดยพิจารณาจาก ตำแหน่งหน้าที่การงาน อาชีพที่ใกล้เคียงกันจะได้ปรึกษาพูดคุยและช่วยเหลือกัน	1	2	3	4	5

ข้อ	คำถาม	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
G 10	ฉันเลือกคู่ครองโดยพิจารณาจากรูปร่างหน้าตาที่ใกล้เคียงกัน เช่น ส่วนสูง น้ำหนัก	1	2	3	4	5
G 11	ฉันจะเลือกคู่ครองที่มีความสนใจที่ต่างกันทำให้ชีวิตไม่น่าเบื่อ	1	2	3	4	5
G 12	ฉันจะเลือกคู่ครองที่ฐานะทางเศรษฐกิจดีกว่ากับตัวฉันเพื่อให้ท่านมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น	1	2	3	4	5
G 13	ฉันจะเลือกคู่ครองที่มีวัยแตกต่างกัน ทำให้มีความมั่นคงทางจิตใจ อารมณ์ เศรษฐกิจ	1	2	3	4	5
G 14	ฉันจะเลือกคู่ครองที่มีระดับการศึกษาที่ต่างกัน เพราะทำให้ปกครองควบคุมดูแลได้ง่าย	1	2	3	4	5
G 15	ฉันจะเลือกคู่ครองที่มีที่ทำงานเดียวกันหรือใกล้กัน	1	2	3	4	5
G 16	ฉันจะเลือกคู่ครองที่อยู่ในละแวกบ้านเดียวกันกับฉัน	1	2	3	4	5
G 17	ฉันคิดว่าความใกล้ชิดในสถาบันการศึกษาไม่มีอิทธิพลต่อการเลือกคู่ครอง	1	2	3	4	5
G 18	ฉันคิดว่าท่านจะเลือกคู่ครองที่อยู่ในกลุ่มกิจกรรมเดียวกัน เช่น เล่นดนตรี เล่นกีฬา หรือกิจกรรมอื่นร่วมกัน	1	2	3	4	5
G 19	ฉันคิดว่าความรักเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการเลือกคู่ครอง	1	2	3	4	5
G 20	ฉันจะเลือกคู่ครองที่มีรูปร่าง หน้าตาตามที่ฉันคาดหวังไว้	1	2	3	4	5
G 21	ฉันคิดว่า การเลือกคู่ครองที่ดี ไม่จำเป็นต้องหมายถึงอนาคตที่ดีของครอบครัว	1	2	3	4	5

ข้อ	คำถาม	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
G 22	ฉันคิดว่าฐานะทางการเงินที่ดีเป็นปัจจัยสำคัญที่สำคัญที่สุดในการเลือกคู่ครอง	1	2	3	4	5
G 23	ฉันคิดว่าฉันจะเลือกคู่ครองที่มีความเข้าใจกัน มีความห่วงใย มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ที่สูง	1	2	3	4	5
G 24	ฉันจะเลือกคู่ครองที่สามารถเข้ากันได้ดีกับพ่อแม่ญาติพี่น้องของฉัน	1	2	3	4	5
G 25	ในการเลือกคู่ครองฉันดูบิดามารดาเป็นแบบอย่าง	1	2	3	4	5
G 26	ฉันจะเลือกคู่ครองที่มีลักษณะเหมือนบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง ที่เป็นเพศตรงข้ามกับฉัน	1	2	3	4	5
G 27	ฉันคิดว่าชีวิตสมรสที่ราบรื่นเพราะได้คู่ครองที่มีบุคลิกภาพบางอย่าง ตรงข้ามกับฉัน เช่น คนหนึ่งอารมณ์ร้อน อีกคนหนึ่งอารมณ์เย็น	1	2	3	4	5
G 28	ฉัน จะเลือกคู่ครองที่มีคุณสมบัติบางอย่างที่ฉันไม่มี	1	2	3	4	5

สถาบันวิทยบริการ
ขอขอบพระคุณอย่างสูงที่กรุณาตอบแบบสอบถาม
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามในฐานะเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งได้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือด้วยการทดสอบความเชื่อถือได้

การทดสอบความเชื่อถือได้ (Reliability) เพื่อใช้วัดเครื่องมือว่าเมื่อวัดซ้ำหลายๆ ครั้งจะให้ผลที่เหมือนกันหรือสอดคล้องกันหรือเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของ Cronbach เพื่อพิจารณาว่าหากตัดตัวแปรใดออกแล้วทำให้ค่าความเชื่อถือเพิ่มขึ้น ผลการทดสอบความเชื่อถือได้ขอ งข้อคำถามในส่วนที่ 7 คือ ทศนคติ ในการเลือกคู่ครอง จำนวน 28 ข้อ (ดังปรากฏในตารางที่ 29)

ตารางที่ 29 ค่าความเชื่อมั่นของข้อคำถามด้านทศนคติในการเลือกคู่ครอง

ข้อคำถามที่	ค่าความเชื่อมั่น
1	.831
2	.830
3	.827
4	.818
5	.824
6	.831
7	.822
8	.820
9	.831
10	.827
11	.828
12	.825
13	.821
14	.831
15	.829
16	.830
17	.833
18	.827
19	.836

ข้อคำถามที่	ค่าความเชื่อมั่น
20	.824
21	.840
22	.833
23	.830
24	.830
25	.830
26	.829
27	.829
28	.837
ค่าความเชื่อมั่นรวม	.834

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวอรุณลักษณ์ เนตรศิริ เกิดเมื่อวันที่ 28 ธันวาคม พ.ศ.2526 ที่กรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจากโรงเรียนหอวัง สายวิทย์ -คณิต เมื่อปี พ.ศ.2545 ต่อจากนั้นสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา (เกียรตินิยมอันดับ 1) จากคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อปี พ.ศ. 2548 และเข้าศึกษาต่อหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนามนุษย์ และสังคม (สหสาขาวิชา) บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2551 ในขณะที่ศึกษาอยู่ได้เป็นผู้ช่วยนักวิจัยในโครงการพัฒนาระบบระเบียบสวัสดิการข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2548 สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย